

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM MÚDRE SOVIČKY

Vydáva :

PhDr. Janka Fabišíková
riaditeľka

Školský vzdelávací program MŠ Choňkovce č.40

Dokument:	<i>Školský vzdelávací program</i>
Prerokovaný v pedagogickej rade:	<i>30.08.2022</i>
Prerokovaný v rade školy:	<i>19.09.2022</i>
Platný od:	<i>05.09.2022</i>
Vydáva:	<i>PhDr. Janka Fabišíková</i>

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov materskej školy:	<i>Materská škola Choňkovce č.40</i>
Druh materskej školy:	<i>Heterogénna materská škola s celodennou výchovnou starostlivosťou</i>
Vyučovací jazyk:	<i>Slovenský</i>
Riaditeľka materskej školy:	<i>PhDr. Janka Fabišíková</i>
Adresa materskej školy:	<i>Choňkovce č.40, 07263 Choňkovce</i>
Kontakt:	<i>tel.: 056/6522063 email: mschonkovce@minet.sk</i>
Zriaďovateľ:	<i>Obec Choňkovce</i>
IČO:	<i>00325210</i>

Riaditeľka MŠ Choňkovce :

Predseda Rady školy:

Zriaďovateľ obec Choňkovce:

ÚVOD

Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP) ustanovuje základné požiadavky štátu na poskytovanie inštitucionálneho vzdelávania vo všetkých materských školách v Slovenskej republike. Vyjadruje nevyhnutný štandard poskytovania vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine, ktorý je záväzný i pre našu materskú školu.

Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materskej škole:

- predstavuje štátom stanovené vymedzenie cieľov a obsahu predprimárneho vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na budovanie základov vzdelania a kultúrnej gramotnosti v súčasnej spoločnosti,

- predstavuje základný rámec pre tvorbu konkrétnych školských vzdelávacích programov, ktoré sú prispôsobené lokálnym potrebám materskej školy a deťom, ktoré ju navštevujú,

- je rámcom, oporou a východiskom pre tvorbu metodických materiálov a napomáhajú materskej škole realizovať školský vzdelávací program,

- je plnohodnotným východiskom všeobecného vzdelávania na ďalších stupňoch vzdelávania,

- akcentuje zmysluplnú evalvačnú prácu pri dosahovaní cieľov vzdelávania v materskej škole,

- akcentuje požiadavky na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania v materskej škole,

- vytvára predpoklady na autonómne plánovanie a realizáciu výchovy a vzdelávania na úrovni našej materskej školy a pri každodennej práci učiteliek.

Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu sa riadilo požiadavkami **školského zákona č. 245/ 2008 o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, platným Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania.** Vychádza z cieľov a zamerania materskej školy.

V priebehu štyroch rokov sa bude podľa potreby a požiadaviek upravovať, aktualizovať, revidovať, za zmeny v ňom bude zodpovedná riaditeľka školy.

Na tvorbe ŠkVP pracoval celý tím pedagogických zamestnancov.

Riaditeľka vypracovala úvodné state Školského vzdelávacieho programu, kontrolovala všetky činnosti, bola nápomocná počas tvorby učebných osnov a zodpovedná za jeho vydanie.

Vypracovaný **Školský vzdelávací program** sa prerokuje v pedagogickej rade, predloží sa rade školy a následne ho riaditeľka predloží na schválenie a vyjadrenie zriaďovateľovi. Školský vzdelávací program je východiskom pre každodennú výchovno – vzdelávaciu činnosť učiteliek.

So Školským vzdelávacím programom budú oboznámení všetci rodičia a zákonní zástupcovia dieťaťa na prvom rodičovskom združení. Zverejnený bude vo vstupnej chodbe pre rodičov.

Učiteľky budú mať **otvorený priestor** pre nové veci, môžu byť viac tvorivé, flexibilné. Budú mať možnosť **smerovať k efektívnosti výučby**, čo znamená, aby sa dieťa ľahko učilo a čo najviac sa naučilo a tým osobnostne rástlo a napredovalo. Deti budú viac činnostné a aktívne, pribudne im viac nových, zaujímavých a hrových aktivít. Umožníme im slobodu, slobodu v myslení, poznávaní, hľadani, objavovaní a experimentovaní.

I Kapitola

Vymedzenie základných pojmov pri tvorbe Školského vzdelávacieho programu

Základné pojmy – terminologický slovník

evalvácia

- Evalvačné otázky
- Kurikulum
- Operacionalizácia cieľov
- Obsahový štandard
- Výkonový štandard

Vzdelávacia oblasť

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s formáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

Vzdelávacie oblasti pokrývajú celý komplex všeobecného vzdelávania, **nie je potrebné** ich dopĺňať novými oblasťami či prierezovými témami.

Kompetencia

Schopnosť

Kľúčové kompetencie

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Názov Školského vzdelávacieho programu je **Múdre sovičky**. Školský vzdelávací program je vypracovaný v zmysle platnej legislatívy (školský zákon), v súlade so Štátnym vzdelávacím programom, schváleným MŠVVaŠ SR dňa 6. júla 2016 pod číslom 2016-17780/27322:1-10AO s platnosťou od 1. septembra 2016. Názov a logo školského vzdelávacieho programu vystihuje zameranie školského vzdelávacieho programu.

2. KOMPETENCIE

Ciele a vzdelávací obsah materskej školy sú vyjadrené v jednotlivých vzdelávacích oblastiach tak, že sú kompatibilné so základnými požiadavkami na kombináciu vedomostí, zručností a postojov vyjadrených v koncepte tzv. kľúčových kompetencií.

Informačné: Matematika a práca s informáciami

Učebné: Umenie na kultúra

Kognitívne: Človek a svet práce

Komunikatívne: Jazyk a literatúra

Sociálne: Človek a príroda

Osobnostné: Človek a spoločnosť

Psychomotorické: Zdravie a pohyb

Sovička ako symbol múdrosti sprevádza proces výchovy a vzdelávania v našej materskej škole po celý rok prostredníctvom dramatickej výchovy, ktorá je ústrednou motivačnou stratégiou pri plánovaní a realizácii cieľov. Imaginácia, tvorivosť, originalita, zážitok a samostatný jazykový a umelecko – expresívny prejav sú jednými z mnohých kompetencií, ktoré si rozvíjajú deti vo viacerých vzdelávacích aktivitách.

Sovička je pre nás i symbolom čistoty prírody a zdravého životného štýlu, zásad, ktoré vstúpime deťom prostredníctvom projektov Environmentálnej výchovy a Zdravého životného štýlu. Cieľom projektov je výchovno – vzdelávacími činnosťami smerovať k zdravému spôsobu života, vstúpeniu základných hodnôt s ohľadom na zdravie, skrášľovania svojho okolia, regiónu a ochrane životného prostredia.

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade: S § 7 ods. 4 a 5 školského zákona s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona, s podmienkami materskej školy.

Školský vzdelávací program Múdre sovičky Materskej školy Choňkovce č.40 vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu predprimárne vzdelávanie v materských školách. Vytvára priestor pre uplatňovanie takých štýlov práce, metód, foriem a prostriedkov, ktoré pozitívne ovplyvňujú učenie sa detí, ich výsledky, sociálne prostredie triedy a klímu triedy a celej materskej školy. Prostredníctvom hlavných tém a podtém budeme uplatňovať prvky dramatickej výchovy, plniť ciele z dopravnej výchovy, environmentálnej výchovy, Národného akčného programu prevencie obezity u detí a z iných školských projektov. Na jeho tvorbe a tvorbe projektov zameraného na rozvíjanie emocionality – dramatizáciou, kladného vzťahu k

prírode cez zážitok a realizácii dopravnej výchovy participovali všetci pedagogickí zamestnanci.

II. KAPITOLA

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

1. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v materskej škole

Hlavný cieľ výchovy a vzdelávania v materskej škole sa odvíja od cieľov výchovy a vzdelávania uvedených v zákone č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vzdelávanie v materskej škole poskytuje základy spôsobilostí vedúce k **napĺňaniu cieľov výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona.**

§ 28 Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno – emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s vekovými osobitosťami detí.

1.1 Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania ŠkVP sú:

- zlepšovať sociálnu aktivitu dieťaťa a napĺňať potrebu sociálneho kontaktu s rovesníkmi i s dospelými,
- uľahčiť dieťaťu plynulú adaptáciu na zmenené – inštitucionálne prostredie materskej školy,
- podporiť vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu,
- podporovať rozvoj individuálnych spôsobilostí dieťaťa,
- sprostredkovať a rozvíjať u dieťaťa dimenzie školskej spôsobilosti, aby sa ľahko adaptovalo na následné primárne vzdelávanie,
- umožniť dieťaťu napĺňať život a aktívne učenie sa prostredníctvom hry, priamej skúsenosti a aktívneho bádania, hľadania a objavovania,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími partnermi s rešpektovaním potrieb dieťaťa

1. 2 Ciele stanovené v koncepčnom zámere rozvoja školy

1. Zvyšovanie kvality výchovno – vzdelávacieho procesu v materskej škole
v súlade s plnením cieľov zamerania školy /dramatickej, environmentálnej a dopravnej výchovy
2. Podpora ďalšieho vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy.
/Kontinuálne vzdelávanie, sebvzdelávanie a štúdium/
3. Zlepšenie úrovne materiálno – technického vybavenia školy.

4. Aktívne vyhľadávanie a využívanie doplnkových zdrojov financovania aktivít školy.

1. 3 Vlastné ciele materskej školy

Ideálom výchovy a vzdelávania by mal byť dobrý (čestný, morálny, charakterný), múdry (vzdelaný, tvorivý), aktívny (samostatný, pracovitý, iniciatívny), šťastný (vyrovnaný, zdravý) a zodpovedný (v konaní voči sebe, ľuďom, životnému prostrediu človek. (Milénium 2012)

Za humanistické princípy vo výchove a vzdelávaní pokladáme uplatnenie týchto základných ľudských potrieb :

- **fyziológické potreby** (potreba pohybu, odpočinku, jedla, pitia),
- **potreba bezpečia** (známe a jasné pravidlá, mať možnosť povedať nie a vyjadriť aj svoje negatívne pocity, názory),
- **potreba lásky, náklonnosti, spolupatričnosti** (pri činnostiach s deťmi využívať fyzický kontakt – pohladenie a objatie),
- **potreba úcty, sebaúcty, prijatie, uznanie** (správať sa k deťom ako k bytostiam – osobnostiam, ktoré majú svoju hodnotu už v detstve),
- **potreba sebarealizácie** (byť aktívny, činný, zažiť úspech).

1. 4 Poslanie výchovy a vzdelávania

- Materská škola sa spolupodieľa s rodinou a spoločnosťou na rozvoji osobnosti dieťaťa, poskytuje zdravé a podnetné sociokultúrne prostredie pre tento rozvoj.
- Pomocou aktívnej, riadenej, cielenej, hrovej, zážitkovej a systematickej edukácie sa deti aktívne spolupodieľajú na rozvíjaní a budovaní vlastnej osobnosti, ktorá svojou aktivitou pretvára a ovplyvňuje kvalitu ich života vo svojom okolí, doma a v materskej škole.
- Učí deti zodpovednému životu, v harmónii voči sebe, ľuďom a celému svetu.
- Pripravuje ich na vstup do ZŠ zo všetkých vzdelávacích oblastí.
- Vo výchove a vzdelávaní budeme pokračovať v tvorivo – humanistickej výchove.
- V práci vo výchovno – vzdelávacej činnosti bude dominovať demokratický štýl učenia, ktorý dáva do popredia vždy na prvé miesto dieťa (jeho individualitu, sebarealizáciu, sebahodnotenie, hodnotenie vlastných výsledkov, ich napredovanie ap.).
- Budovať vzťah medzi učiteľkou a dieťaťom tak, aby vzťah pomáhal dieťaťu rozvíjať seba samého.

Ponúkame:

- intenzívnu a neformálnu spoluprácu s rodinou (čítanie rozprávok, požičiavanie odbornej a detskej literatúry, konzultácie),
- možnosti kontaktov s rôznymi poradenskými inštitúciami (psychológ, logopéd, špeciálny pedagóg, učitelia prvých ročníkov),
- kontakty a stretnutia podľa záujmu a potrieb rodičov – konzultačné hodiny,
- komunikovať s učiteľkami a mať dostatočný priestor na informácie o dieťati,

1. STUPEŇ VZDELANIA

V školskom zákone č. 245/2008 Z.z. je uvedené, „Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávanie v materskej škole.“

2. ZAMERANIE MATERSKEJ ŠKOLY

Materská škola plní programy súvisiace s predprimárnym vzdelávaním a riadi sa všeobecne záväznými právnymi predpismi a koncepcnými materiálmi publikovanými v Pedagogicko – organizačných pokynoch na daný školský rok. Výchovno-vzdelávacie proces sa v materskej škole realizuje v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Vlastné zameranie vychádza z vykonaných analýz doterajšieho zamerania materskej školy. V edukačnej činnosti sú využívané aj ďalšie vlastné projekty zamerané na Zdravie a zdravý životný štýl, Dopravná výchova, Environmentálna výchova ap.

3. ZAMERANIE MATERSKEJ ŠKOLY SA UBERÁ TROMA SMERMI

I. V SÚLADE S ENVIRONMENTÁLNOU VÝCHOVOU:

- ✓ realizovať vychádzky do blízkeho okolia, k vysielacu na Brižkoch, ku Skalke, pokusy, hry, experimentovanie, pozorovanie s environmentálnou tematikou,
- ✓ formovať humánny a morálny vzťah k ochrane a tvorbe životného prostredia, výhodou blízkosti prírody je, že veľkú časť aktivít môžeme uskutočňovať priamo v nej a to napríklad cvičenie na školskom dvore, kreslenie na chodníky, vychádzky zamerané na počúvanie a určovanie zvukov, vnímanie jej krás a farieb, čím si deti utvárajú aj základy estetického cítenia a hodnotenia,
- ✓ rozvíjať emocionálny vzťah k prírode, ochrane života, spoznávať prírodu a jej význam, vyjadriť svoje city k okoliu, (kímenie zvieratiek, vtáčikov, čistenie studničiek pozorovanie hmyzu v okolí rieky Choňkovský jarok),
- ✓ vypestovať si základné návyky ekologického konania, naučiť sa nieť zodpovednosť za

svoje konanie,

- ✓ podporovať základy separovania odpadkov a chrániť životné prostredie vlastným pričinením.

II. V SÚLADE S DRAMATICKOU VÝCHOVOU:

- ✓ rozvíjať a podporovať zdravé sebavedomie a sebaistotu detí, podporovať ich jedinečnosť, záujmy a potreby,
- ✓ v edukačnom procese využívať nadobudnuté kompetencie a uplatňovať získané poznatky z kontinuálneho vzdelávania,
- ✓ v motivačnej fáze hier a v edukačných aktivitách využívať prvky dramatickej výchovy a pomôcky bábkú, maňušku, hračku,
- ✓ skvalitňovať a uplatňovať tvorivé dramatické zručnosti v sociálno – emocionálnej (etickej, estetickej, emocionálnej) oblasti,
- ✓ posilňovať pocit bezpečia a istoty, slobodnú výpoveď detí prostredníctvom bábk ako sprostredkovateľa kontaktu - personifikáciou, podporovať zdravé sebavedomie, sebaistotu detí, vlastnú identitu a jedinečnosť dieťaťa,
- ✓ zaraďovať prvky z metodiky Metódy Dramatickej výchovy, využívať komunikatívne, hodnotiace kruhy, zážitkové učenie, pravidlá v triede.

III. V SÚLADE S BEZPEČNOSTNO-DOPRAVNOU VÝCHOVOU:

- ✓ rozvíjanie zmyslov a osvojovanie si základov bezpečnosti na ceste, dopravnom ihrisku hrami, zážitkovým a aktívnym učením,
- ✓ rozvíjať schopnosti detí pozorovať, orientovať sa na dopravnom ihrisku, reflektovať – hodnotiť vzniknuté situácie z hľadiska bezpečnosti,
- ✓ monitorovať rešpektovanie a dodržiavania pravidiel cestnej premávky pri chôdzi, jazde na bicykli, kolobežke, korčuliach,
- ✓ zvládnuť zásady bezpečného správania sa na dopravnom ihrisku a v reálnej cestnej premávke,
- ✓ objavovanie, nachádzanie funkčnosti technických zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky, svetelné signalizačné zariadenie, dopravné značky,
- ✓ zvládnuť vykonávanie údržby napr. kolobežky, bicykla, trojkolky monitorovanie stavu brzd, zvončeka, plášťa na bicykli, vedieť odstrániť nečistoty, vhodne odložiť dopravný prostriedok,
- ✓ nadobúdať poznatky o význame a úlohe integrovaného záchranného systému – linka **112** (hasiči, rýchla zdravotnícka pomoc, polícia),
- ✓ pochopiť význam bezpečného správania sa a postojov v prostredí cestnej dopravy

(železničné závory, podchody, zastavovací terč, priechod pre chodcov) ap.,

3.1 Profilácia

Vo výchove a vzdelávaní sa vo zvýšenej forme zameriavame na environmentálnu výchovu, zdravie a zdravý životný štýl, dramatickú výchovu a dopravnú výchovu.

Realizujeme rôzne aktivity a vystúpenia s deťmi, posilňujeme úctu k rodičom, starým rodičom, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám. Spolupracujeme s C PPPaP, logopédom, špeciálnym pedagógom, základnými a MŠ školami z okolia, s OÚ Choňkovce, Lesnou správou Sobrance - projekt lesnej pedagogiky.

Spolupráca materskej školy a rodiny je dôležitou súčasťou práce školy, do výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole angažujeme aj rodičov detí. V úzkej spolupráci realizujeme rôzne spoločné akcie (školské výlety a exkurzie), vystúpenia pre rodičov

Dopravné ihrisko - pre účely upevnenia znalostí z dopravnej výchovy ohľadom bezpečnosti cestnej premávky spolupracujeme s detským dopravným ihriskom v Sobranciach

Plochu areálu školského dvora tvorí trávová zeleň, ihličnaté a ovocné stromy, kvetinová skalka. Priestranný školský dvor je vybavený záhradným náradím / závesná hojdačka, váhová hojdačka, kovové a drevené farebné kombinované preliezačky, kovovú záhradnú besiedku na oddychové a vzdelávacie aktivity, pieskovisko, trávnatú plochu na voľné pohybové hry a športy. Toto prostredie slúži na rekreačný pobyt a pohybové aktivity detí počas celého školského roka.

Školský dvor poskytuje možnosť hrových, pohybových, vzdelávacích aktivít a realizáciu projektu environmentálnej výchovy a pestovateľského krúžku v jednotlivých ročných obdobiach.

Hry a aktivity ako napríklad výtvarné, pracovné, ekologické, experimentálne a ďalšie iné realizované v prírodných podmienkach materskej školy, ale i blízkeho okolia bohatých na faunu a flóru / rôzne druhy listnatých a ihličnatých stromov, kríkov, vtáctvo, hmyz a pod./ poskytujú deťom získavať poznatky a skúsenosti priamym pozorovaním, porovnávaním a zážitkovým učením.

Vo výchovno-vzdelávacej činnosti sa zameriavame na rozvíjanie informačných kompetencií dieťaťa prostredníctvom informačno - komunikačných technológií, cieleným a zmysluplným využívaním počítača - detských edukačných programov, ktorými si môže dieťa hravou formou zopakovať čo sa naučilo. *Počítač je dobrým pomocníkom, ale nikdy sa nesmie stať hlavnou náplňou voľného času dieťaťa.* Cestou prirodzenej výchovy sa snažíme rozvíjať osobnosť zdravo sebavedomého, sociálne zrelého jedinca pripraveného na budúci život.

4. DĹŽKA DOCHÁDZKY A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Dochádzka dieťaťa do materskej školy je :

- od 2 do 6 rokov (4 roky)
- od 3 do 6 rokov (3 roky)
- od 4 do 6 rokov (2 roky)
- posledný rok pred plnením povinnej školskej dochádzky (1 rok)
- odložená povinná školská dochádzka (1 rok).

Materská škola uplatňuje:

- celodennú formu výchovy a vzdelávania

Prevádzka materskej školy je:

- od 06,30 hod. do 16,00 hod., schválená zriaďovateľom OÚ Choňkovce, VZN na žiadosť rodičov

4.1 Profil dieťaťa absolvujúceho materskú školu

Dieťa je po absolvovaní materskej školy pripravené na vstup do základnej školy. Vzdelávanie v materskej škole smeruje k osvojeniu všeobecného vzdelania a poskytuje základné predpoklady pre všeobecné vzdelávanie na nasledujúcich stupňoch vzdelávania. Predpokladom na vstup do primárneho vzdelávania je dosiahnutie školskej spôsobilosti. Dieťa, ktoré absolvuje materskú školu, disponuje štandardnými charakteristikami školskej spôsobilosti. **Miera štandardizácie výkonov** napĺňajúcich uvedené dimenzie školskej spôsobilosti je konkretizovaná v časti **vzdelávacie štandardy** tohto štátneho vzdelávacieho programu. **Ciele a vzdelávací obsah** materskej školy sú v tomto vzdelávacom programe vyjadrené v jednotlivých **vzdelávacích oblastiach** tak, že sú kompatibilné so základnými požiadavkami na kombináciu vedomostí, zručností a postojov **vyjadrenú v koncepte tzv. kľúčových kompetencií** v Odporúčaní Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (2006/962/ES). Spôsobilosti v našom národnom kontexte tradične vyjadrujú aj obsahujú základné aspekty kľúčových kompetencií, samozrejme pri zohľadnení špecifik predškolského vzdelávania.

Zohľadňujúc **základný rámec kľúčových kompetencií dieťa v materskej škole** získava prvotné základy:

1. komunikačných kompetencií

2. matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
3. digitálnych kompetencií,
4. kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
5. sociálnych a personálnych kompetencií,
6. občianskych kompetencií,
7. pracovných kompetencií.

Dieťa po absolvovaní materskej školy disponuje získanými kompetenciami v daných oblastiach a je spôsobilé na ich plné rozvinutie v ďalšom vzdelávaní.

5. UČEBNÉ OSNOVY

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu **MÚDRE SOVIČKY** sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

UČEBNÉ OSNOVY ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU (ŠkVP): sú vypracované na obdobie školského vyučovania (10 mesiacov - školského roka na 1 rok, s platnosťou 4 roky). Sú vypracované tak, aby učiteľky neobmedzovali, ale ponechávali im voľnosť v ich prispôbovaní sa individuálnym vzdelávacím potrebám detí. V čase letných prázdnin sa neplánujeme výchovno – vzdelávaciu činnosť z dôvodu čerpania dovolení a náhradného voľna ped. zamestnancov, ako aj prevádzkových dôvodov.

UČEBNÉ OSNOVY

- Plnia **programovú** funkciu - určujú rozsah výchovy a vzdelávania.
- Plnia **orientačnú** funkciu - nevypracúvajú sa ako definitívne nemenné, môžu sa dopĺňať a upravovať za vopred určených podmienok.
- Podmienky dopĺňania, úpravy a zmeny učebných osnov sa dohodnú na zasadnutí metodického združenia, prípadne na pedagogickej rade.
- Plnia **normatívnu** funkciu – sú záväzkom pre všetky učiteľky materskej školy.

Učebné osnovy sú povinnou a neoddeliteľnou súčasťou ŠkVP, vymedzené výkonovými štandardami v 7 vzdelávacích oblastiach, ktoré sú zapracované do 4 hlavných tém a viacerých podtém. Tie sme vzhľadom na ich charakter priradili k 4-om ročným obdobiam. Výber hlavnej témy a ostatných tém, kombinácia a integrácia vzdelávacích oblastí a výber výkonových a obsahových štandardov je plne v kompetencii učiteľiek.

Závisí od vývinových špecifik, od úrovne dosiahnutých spôsobilostí detí v konkrétnej triede. V rámci cielenej vzdelávacej aktivity možno vzájomne kombinovať a prelínať príslušné vzdelávacie oblasti. Popoludňajšie ciele vzdelávacie aktivity budú reflektovať potrebu zopakovania známeho obsahu alebo profiláciu materskej školy. V pláne výchovno - vzdelávacej činnosti učiteľky konkretizujú výchovno-vzdelávací cieľ, prihliadajúc pri tom na

prirodzený vývin, aktuálnu úroveň detí s prihliadnutím diagnostiky detí. Výkonové úrovne k výkonovým štandardom sú pomôckou pre plánovanie. Pedagogická rada prerokovala a schválila východiská k plánovaniu výchovno – vzdelávacej činnosti, plánovanie sa bude realizovať týždenné.

Vypracovaný ŠkVP svojou formuláciou učebných osnov vymedzuje očakávanú úroveň kompetencií a postupné dosiahnutie všetkých výkonových štandardov zo 7 vzdelávacích oblastí na konci predprimárneho vzdelávania.

Plán výchovno – vzdelávacej činnosti, dohodnutá forma plánovania obsahuje:

- ✓ Hlavnú tému, ktorá je témou mesiaca,
- ✓ Podtému týždňa, ktorá môže byť a nemusí byť viazaná len na 1 týždeň, *obidve sú východiskom k plánovaniu,*
- ✓ Zdravotné cvičenie,
- ✓ Vzdelávaciu oblasť,
- ✓ Vzdelávaciu podoblasť,
- ✓ Výkonový štandard, ktorý sa konkretizuje na špecifický- dosiahnuteľný cieľ, /výkonové úrovne sú pomôckou pre plánovanie výchovno–vzdelávacej činnosti/,
- ✓ Názov aktivity,
- ✓ Stratégie, /metóda a formy/
- ✓ Učebné zdroje, pomôcky,
- ✓ Pobyt vonku,
- ✓ Hry a činnosti podľa výberu detí,
- ✓ Podpis učiteľky,
- ✓ Dátum splnenia,
- ✓ Hodnotenie v závere týždňa, v závere mesiaca.

Metódy a prostriedky hodnotenia si volí učiteľka. Tie vymedzujú spôsob overenia dosahovania kompetencií a špecifických cieľov – výkonových štandardov. Sú to napr.: objektívna spätná väzba učiteľky k učiacemu sa dieťaťu, pracovné listy, zošity, kresba, produkty výtvarných a pracovných činností, spoločné prehodnocovanie výkonov a iné. **Učebné osnovy variant A** je vypracovaný pre deti od 2 - 6 rokov v záujme a potrieb detí, rešpektujúc ich vekové osobitosti, možnosti, schopnosti, zručnosti a postoje.

5.1 Vzdelávacie oblasti

- **VZDELÁVACIA OBLASŤ: JAZYK A KOMUNIKÁCIA**

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je rozvinutie komunikačnej kompetencie dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

V rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sú v programe posilnené tie stránky jazyka, ktoré sú dôležitým predpokladom úspešného budúceho rozvoja gramotnosti detí tak v primárnom ako aj v celom ďalšom vzdelávaní. Ide predovšetkým o nadobúdanie skúseností so sprostredkovanou informáciou, vrátane informácie štruktúrovanej ako písaná reč. Tieto skúsenosti sprostredkúva učiteľka využívaním širokého spektra textov žánrovo rôznorodej detskej literatúry, ktorá má viaceré významné funkcie.

- **VZDELÁVACIA OBLASŤ : MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI**

Hlavným cieľom tejto oblasti je poskytnúť základy matematických a informatických poznatkov a zručností, pomocou ktorých sa ďalej rozvíja matematické myslenie a matematické kompetencie nevyhnutné pre vzdelávanie na vyšších vzdelávacích stupňoch. Prostredníctvom jej obsahu sa začína rozvíjať logické myslenie dieťaťa, chápanie čísel a jednoduchých operácií s nimi, ako aj rozvoj základov algoritmického myslenia, priestorovej orientácie, základných geometrických tvarov, logiky a matematických operácií s možnosťou výberu vlastného spôsobu riešenia problému. Ako aj rozvoj počítačovej gramotnosti a práce s technológiami na úrovni predprimárneho vzdelávania.

- **VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A PRÍRODA**

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a príroda je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. Úlohou učiteľky je viesť deti k vyjadrovaniu aktuálnych predstáv o predmetoch, javoch a situáciách určených vzdelávacím štandardom tak, aby malo každé dieťa možnosť vyjadriť svoju predstavu a prostredníctvom premyslených podnetov učiteľky ju meniť a zdokonaľovať, ako aj empiricky overovať predpokladané javy a hypotézy.

- **VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ**

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť je viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí – v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch. Táto vzdelávacia oblasť sa orientuje na poznávanie spoločenského prostredia a na prosociálnu výchovu.

- **VZDELÁVACIA OBLASŤ : ČLOVEK A SVET PRÁCE**

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je utváranie a rozvíjanie základných zručností dieťaťa, zvládať úkony bežného dňa a zručností pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote, pričom predprimárne vzdelávanie rozvíja tie, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité; napríklad vytvára grafomotorické predispozície, dieťa lepšie zvláda sebaobslužné činnosti, zvláda v domácnosti bežné úkony.

• VZDELÁVACIA OBLASŤ : UMENIE A KULTÚRA

1 Hudobná výchova

Hlavným cieľom hudobnej výchovy je rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky detí predškolského veku. Ide o komplex hudobných aktivít, ktoré sa navzájom prelínajú, podmieňujú, dopĺňajú, podporujú a zmysluplne integrujú. Dieťa je potrebné vnímať ako jedinečnú osobnosť s väčšou, či menšou mierou hudobného nadania, ktorá má právo byť rozvíjaná po hudobnej i emocionálnej stránke.

2. Výtvarná výchova

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je dosiahnuť, aby deti prostredníctvom hravých činností s materiálmi, nástrojmi a jednoduchými výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami vyjadrovali svoju fantáziu, rozvíjali si svoje schopnosti a získavali základné zručnosti v komunikácii a poznávaní sveta prostredníctvom vizuálnej kultúry. Výtvarná výchova v predprimárnom vzdelávaní vychádza z psychických dispozícií dieťaťa. Dieťa svojim dielom vyjadruje potrebou zanechať viditeľnú a hmatateľnú stopu, využíva svoju fantáziu. Výtvarné činnosti dieťaťa sú hrou.

Učiteľka:

- ✓ Je spoluhráčom dieťaťa – otvára mu možnosti individuálne, aj kultúrne.
- ✓ Formuje u detí vzťah ku kultúre a umeniu (v architektúre objavujú : pamiatky, maliarske diela, sochárske diela, ilustrácie v knižkách, filmy, tvary v dizajne...).
- ✓ Rozvíja u dieťaťa schopnosť komunikovať a vyjadrovať vlastné myšlienky a postoje pri opise diela.
- ✓ Pomáha deťom objavovať nové témy, motívy, techniky, materiály, nástroje, sleduje ich voľby a vedie s nimi dialóg.
- ✓ Tvorivo naplňa výkonové štandardy, rozširuje ich podľa potrieb a schopností detí.

• VZDELÁVACIA OBLASŤ: ZDRAVIE A POHYB

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb je poskytovať základné informácie súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení viesť dieťa k osvojeniu a zdokonaľovaniu nových pohybových schopností a zručností.

V učebných osnovách uvádzame presné, doslovné znenie obsahových štandardov zo Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie. Poradie tém sa nemusí dodržať.

Pri plánovaní a realizácii výchovnovzdelávacej činnosti vychádzame z rozvojových možností a schopností dieťaťa, s prihliadnutím na diagnostiku dieťaťa, jeho individualitu s podporou evalvačných otázok.

V ŠkVP v učebných osnovách **výkonové štandardy nepriradujeme** povinne k jednotlivým témam a pod témam, ale tie sú presne zoradené tak, ako v ŠVP. Výkonové štandardy sú očíslované. Učiteľky majú možnosť pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti vybrať si niekoľko výkonových štandardov z rôznych vzdelávacích oblastí, ktoré budú s deťmi plniť.

Učivo si budú deti postupne osvojovať v určitom logickom usporiadaní, čo má väčší význam pre ich osobnostný rozvoj.

Vo výchovno-vzdelávacej činnosti budeme uplatňovať a dodržiavať:

- ✓ harmonogram denných aktivít,
- ✓ vypracované rozvrhnutie vzdelávacích oblastí,
- ✓ časovú frekvenciu trvania hlavnej témy, pod témy –poľa výberu učiteľky,
- ✓ súčasťou jednotlivých hlavných tém a pod tém sú výkonové štandardy, ktoré budú v pláne výchovno – vzdelávacej činnosti písané v úplne rovnakom znení ako výkonové štandardy v Štátnom vzdelávacom programe.
- ✓ Učiteľka si ich konkretizuje, operacionalizuje na špecifický, splniteľný cieľ.
- ✓ Výchovno – vzdelávacia činnosť sa bude prispôsobovať témam, sviatkom v roku, rôznym situáciám, plneniu projektov, oslavám a besedám.

5. 2 Výkonové štandardy

Sú totožné s výkonovými štandardmi ŠVP.

6. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE PREDPRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA

Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a vypracovaný Školský vzdelávací program **MÚDRE SOVIČKY** si vyžaduje pri plnení výkonových štandardov zodpovedajúce a kvalitné personálne podmienky.

Materská škola je **heterogénna**.

Výchovno – vzdelávaciu činnosť zabezpečujú 2 kvalifikovaný pedagogický zamestnanci.

- ❖ Riaditeľka: Kategória- učiteľ, Podkategória- učiteľ MŠ, Kariérový stupeň- učiteľ MŠ s prvou atestáciou, Kariérová pozícia- riaditeľka MŠ
- ❖ Učiteľka: Kategória- učiteľ, Podkategória- učiteľ MŠ, Kariérový stupeň- samostatný ped. zamestnanec, Kariérová pozícia- triedny učiteľ

V materskej škole pracujú 2 nepedagogický zamestnanci. Z toho žiadna upratovačka,

1 kuchárka a 1 vedúca zariadenia školského stravovania. Zriaďovateľ zamestnáva pracovníčku oddelenia PAM – spracúva mzdy, ako aj pracovníčku spracúvajúcu účtovníctvo a inventarizáciu.

7. MATERIÁLNO – TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY MATERSKEJ ŠKOLY

Požiadavky na vybavenie a funkčné členenie materiálneho prostredia stanovuje vyhláška MZ SR č. 527/2007 o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, ako aj zákon 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- **Priestorové podmienky exteriéru - umožňuje deťom:**

-pohybové činnosti

-tvorivé, konštrukčné a umelecké činnosti

-komunikačné činnosti

-špeciálne činnosti

Materská škola sa nachádza v obci Choňkovce, v pomerne **tichom prostredí**. Je heterogénnou MŠ situovanou v starej a tichej časti obce, môže sa pochváliť krásnou prírodou Vihorlatských vrchov i priečneho hrebeňa východných Karpát, ktorá obklopuje našu MŠ a priam nás láka na blízky kontakt s ňou. S deťmi uskutočňujeme časté vychádzky do prírody i v rámci projektov plnenia cieľov environmentálnej výchovy a cieľov Zdravý životný štýl.

Prostredníctvom vychádzok deti:

- rozširujú si svoj vedomostný obzor o prírode, oboznamujú sa s ňou, s jej krásami,
- vstúpajú si lásku k prírode, jej ochrane a k jej zveľadovaniu,
- uskutočňujú v prírode niektoré telovýchovné, pohybové, športové aktivity,
- pohybom na čerstvom vzduchu si otužujú svoj organizmus a posilňujú svoje zdravie,
- pozorujú, objavujú, hľadajú, porovnávajú, experimentujú, skúmajú, fotografujú v rámci realizácie pobytu vonku a cielených aktivít.

Priestranný školský areál ponúka všestranné využitie a hlavne uspokojujú prirodzené záujmy dieťaťa po pohybe. Je oplotený pletivovou ohradou, s jednou vstupnou bránou. Životné prostredie v ňom **ozdravuje** „zeleň“, stromová výsadba ihličnatých a ovocných stromov. Deťom poskytujú príjemné chvíle oddychu.

Školská záhrada je vybavená jedným pieskoviskom, trávnatou hracou plochou, 1 závesnou hojdačkou, preliezačkou, šmykľavkou a kovovou besiedkou.

Materská škola pozostáva z jednej účelovej budovy, ktorú tvorí herňa, toalety pre deti a pre personál, umývárň spojená so šatňou, spojovacia chodba, kuchyňa a dve spálne, ktoré zároveň slúžia ako kancelárie vedúcej ŠJ a riaditeľky MŠ. V budove sa nachádzajú tri sklady, z toho dvomi disponuje kuchyňa a v jednom sa nachádza sklad čistiacich a sanitačných

prostriedkov. Do budovy sa vchádza dvomi vstupmi, z ktorých jeden slúži pre účely jedálne. Vstup do MŠ z exteriéru je chránený zábradlím. Budova MŠ ako aj exteriér si vyžadujú vykonanie rekonštrukčných prác.

7. 1 Priestorové zabezpečenie a vybavenie učebnými pomôckami predprimárne vzdelávania

Pracovné prostredie je pre prácu učiteľky, detí a všetkých zamestnancov významným podnecujúcim faktorom pre kvalitný a efektívny výkon ich práce.

Herňa

- útulná, slnečná, osvetlené neónovými svietidlami,
- vykurovaná radiátormi - centrálna, ktoré sú opatrené drevenými krytmi,
- vybavená detským nábytkom, ktorý je drevený, farebný alebo prírodný, skriňové zostavy sú umiestnené tak, že vytvárajú hrové a pracovné kútiky, slúžia na spontánne hry a realizáciu plánovaných edukačných aktivít,
- vybavené stolmi a stoličkami, ktoré sú rozmiestnené okolo okien, so správnym dopadom svetla,
- okná sú zatienené žalúziami,
- farebne vymaľované,
- vyzdobené maľbami s rozprávkovými motívami, obrazmi a detskými prácami.

Trieda je odhlučnená kobercom, tlmí hluk pri hrách s veľkými stavebnicami. Pri pohybových hrách a cvičení používajú farebné žienky,

Ležadlá sú pevné a stabilné, tepelné izolované, prenosné a skladateľné- natrvalo umiestnené v spálňach.

Usporiadanie triedy:

Je bezpečné, estetické a funkčné.

- umožňuje komunikáciu pri spoločných činnostiach v hrových skupinách,
- uľahčuje dieťaťu prístup k hračkám a pomôckam,
- umožniť dieťaťu plánovať a vytvárať hrové prostredie podľa vlastného zámeru,
- umožniť dieťaťu poznať vlastné pracovné tempo a umožniť mu uvedomiť si vlastné možnosti,
- umožniť dieťaťu ponechať vlastný výtvor v prostredí,
- umožňuje dodržiavanie pravidiel deťmi a učiteľkami pri ukladaní hračiek a pri manipulácii s predmetmi, učebnými pomôckami.
- práce detí na rôznych výveskách, nástenkách, výstavných- v šatni skrinkách, nainštalovaných sieťach, ktoré sa pravidelne obmieňajú,

- kvetinová výzdoba o ktorú sa starajú všetci zamestnanci spolu s deťmi,
- nástenky a plently pre rodičov obsahujú (oznamy riaditeľky, hygieny, zriaďovateľa, osobnostný rozvoj detí, zápisy detí do ZŠ, MŠ, školský poriadok, školský vzdelávací program, fotografie z celoškolských aktivít, projektov ap.).

Materská škola – trieda je vybavená:

- rôznorodými účelovými, didaktickými a zvukovými hračkami voľne uloženými na policiach v nízkych skrinkách,
- účelovými učebnými pomôckami z každej vzdelávacej oblasti ,
- didaktickou technikou, **ktorá sa postupne obnovuje**, rádiomagnetofóny s CD, **počítač, internet, Bee Bot, hovoriace štipce, výučbové edukačné programy:**

- sova - abeceda,
- detská akadémia – čísla,
- ako správne recyklovať,
- multifunkčné zariadenie s IT – 1 kusy,
- detskými hudobnými nástrojmi,
- kufrikovými orffovými inštrumentálnymi nástrojmi,
- zvončekmi, CD, DVD piesňami, hudobnými rozprávkami, skladbami,

Aktuálnou učiteľskou knižnicou rôzneho zamerania, ktoré priebežne dopĺňame podľa požiadaviek na skvalitňovanie výchovno – vzdelávacieho procesu, detskou knižnicou v ktorej sú rôzne rozprávkové knihy, encyklopédie, knihy básní a detské maľovanky, časopisy rôzneho druhu, obsahu a zamerania dostupné každému dieťaťu, odbornou literatúrou a metodikami z Rabe na tvorbu ŠkVP a výchovno – vzdelávaciu činnosť, literatúrou riadenie MŠ a aktuálna školská legislatíva, ktoré sú uložené v učiteľskej knižnici.

Sklady učebných pomôcok (UP) máme rozdelené podľa vzdelávacích oblastí:

- **Zdravie a pohyb** účelové telovýchovné náradie a náčinie napríklad žinenky, lopty rôznej veľkosti z rôzneho materiálu, farebné loptičky, kruhy, krúžky, 1 veľkú molitanovú zostavu rôznych tvarov, molitanové tehly, tunel- látkový.
- **Literárna a hudobná výchova** účelové pomôcky napríklad rozprávkové knihy, knihy s príbehmi s rôznym obsahom a zameraním, bábk, maňušky, divadelné plently, série ilustrácie rozprávok v stavebniciach, knižne, ilustrácie spisovateľov, rytmické nástroje, detské hudobné nástroje a ap. v herni.
- **Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a spoločnosť,**
- **Človeka a príroda** účelové pomôcky napríklad obrázkové materiály dní, mesiacov, ročných období, rozprávok, čísla, geometrické tvary, labyrinty,

obrázkový materiál v súvislosti s číslami, predložkovými vzťahmi, veľkosťami, množstvom, rôzne makety a sady človeka, zvierat, rastlín, rodiny, vesmírnych telies, sety skúmaniek na experimentovanie ap.) v spálni.

Človek a svet práce, Pracovná výchova, Výtvarná výchova napríklad drevené stavebnice, detské pracovné náradie, odpadové drevo, rôzne druhy a veľkosti papiera, vlna, stužky, mašle, škatule, pečiatky zvierat, písmen, čísiel, dopravných prostriedkov a rôznych obrázkov z prírody a rozprávok, šablóny, tuše, atrament, korky, veľké mušle na vodu, piesok, vedierka, formičky, metličky, hrable, lopaty, - herňa, sklad pri školskom dvore. Didaktické, učebné pomôcky a knižné zdroje priebežne dopĺňame na skvalitňovanie výchovno - vzdelávacieho procesu.

Triedy majú dostatočné množstvo spotrebného grafického a výtvarného materiálu napríklad výkresy rôznych rozmerov, kancelárske a farebné papiere rôznej veľkosti, hrúbky, baliace a krepové papiere, tvorivé papierové sety, rôzne druhy plastelíny, piesok a doštičky, obrázkové, písmenkové a číslicové tlačidlá, drevené pastelky rôznej hrúbky, voskovky, obyčajné ceruzky, farebné a biele kriedy, atramenty, tuše, kovové a umelohmotné vykrajovačky, valčeky, nožnice, štetce rôznej hrúbky a veľkosti, vodové, temperové, prstové farby, pracovné listy, maľovanky, PZ ap.).

Nainštalované programy v PC Tux Paint, Activinspire s ktorými deti pracujú.

8. PODMIENKY NA ZABEZPEČENIE OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

V starostlivosti o zdravie, hygienu a bezpečnosť detí pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci dodržia všeobecne záväzné právne predpisy, zákona 355/2007 Z.z o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MZ SR č. 527 o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, vyhlášky MZ 521/2007, zákona o výchove a vzdelávaní z 22. mája 2008, vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 306/2008 o materskej škole, vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 308/2009, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva SR č. 306/2008 Z.z. o materskej škole, vyhlášky 305/2008 o škole v prírode, Zákonníka práce, zákona 576/2004 o zdravotnej starostlivosti, zákona 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky 207 ministerstva spravodlivosti SR z 27. júna 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, Pracovného poriadku, Prevádzkového poriadku a Školského poriadku materskej školy.

Prírodný a estetický charakter prostredia v ktorom dieťa žije, súvisí s jeho fyzickým i psychickým zdravím.

Pre zdravý a správny vývin dieťaťa prostredie materskej školy spĺňa všetky požiadavky správnej organizácie dňa ale i celkové usporiadanie priestorov objektu školy. Preto dbáme na bezpečnosť, čistotu prostredia, ale i estetiku interiéru a exteriéru materskej školy.

Za vytvorenie bezpečnostných a hygienických podmienok na predprimárne vzdelávanie zodpovedá riaditeľka školy.

Za bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa zodpovedajú pedagogickí zamestnanci od prevzatia dieťaťa až po jeho odovzdanie rodičovi, alebo splnomocnenej osobe a učiteľke, ktorá strieda v práci inú učiteľku.

Za dodržiavanie hygienických predpisov v priestoroch MŠ a ochranu zdravia detí zodpovedajú nepedagogickí zamestnanci a to v rozsahu im určenej v pracovnej náplni.

Všetci pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci sa zameriavajú na podporu fyzického a psychického zdravia detí, na zdravý životný štýl, vytváranie vhodných životných podmienok, formovanie kladného vzťahu k životnému prostrediu, odbúravanie stresových situácií:

- pravidelným ranným cvičením vo vyvetranej a mierne vetranej miestnosti,
- zaradovaním zdravotných, relaxačných a dychových cvičení,
- cvičením vonku na trávniku pobytom vonku za každého počasia
- s využívaním multifunkčného a detského ihriska v obci
- postupným otužovaním detí správnym obliekaním sa, vzduchom, slnkom (vyhýbanie sa priamemu slnečnému žiareniu v čase od 11,30 - 15,00 hod.) vodou – postupné omývanie tela (ruky, tvár, trup) v letnom období letnou vodou, snehom - hry so snehom, sánkovanie, bobovanie, kĺzanie, aktivitami zamerané na šport a pohybové aktivity – jesenný, zimný športový deň, realizovaním poldenných vychádzok do prírody – otužovanie,
- spánkom alebo popoludňajším oddychom vo vyvetranej miestnosti, vytvorenie príjemnej atmosféry – počúvanie rozprávok, relaxačnej hudby a uspávaniek,
- zaradovaním relaxačných, oddychových chvíľok v priebehu hier, aktivít,
- obohatením jedálneho lístka ovocím, zeleninou, vlákninou, sójou, rybami, zaradovaním mliečnych, ovocných a zeleninových dní,
- dodržiavaním pitného režimu v triedach i počas pobytu.

Materská škola pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb:

- prihliada na základné fyziologické potreby dieťaťa, vykonáva ranný filter,
- vytvára podmienky na celkový zdravý vývin a na predchádzanie sociálno-patologickým javom,
- zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa,

- poskytuje nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí,
- vedie evidenciu registrovaných školských úrazov detí, ku ktorým došlo počas výchovno – vzdelávacej činnosti alebo činnostiach organizovaných materskou školou.

Za dodržiavanie hygienických predpisov v priestoroch materskej školy a ochranu zdravia detí zodpovedajú pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci a to v rozsahu im určenej pracovnej náplne. V celom objekte MŠ je zákaz fajčenia (budova, záhrada), zákaz požívania alkoholu, zákaz vstupu cudzích osôb. Vstupné dvere do materskej školy sú opatrené zvončekmi.

Starostlivosť o zdravie detí

Chorobnosť detí by sme chceli **nad'alej** eliminovať - znižovať prostredníctvom činností zameraných na prevenciu:

- ✓ pravidelné pohybové aktivity,
- ✓ pitný režim,
- ✓ relaxačné aktivity,
- ✓ telovýchovné chvíľky,
- ✓ zdravotné cvičenia,
- ✓ psychohygiena prostredia,
- ✓ pravidelné pobyty vonku i viackrát počas dňa,
- ✓ otužovanie detí vzduchom, vodou, snehom, vetrom,
- ✓ vytvárať čisté, hygienické prostredie a pokojnú pozitívnu celkovú klímu v triede i v celej MŠ.

Podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní podrobne rozoberá prevádzkový poriadok a školský poriadok - § 7 vyhlášky č. 306/2008 Z. z v súlade so ŠVP.

8.1 Klíma školy

Pedagogické zamestnankyne, podporujú činnosti detí k aktívnej tvorivosti a prebúdajú záujem o poznávanie nového, učia ich hrou sa učiť.

Dobrá klíma pomáha:

- ✓ **det'om** – so záujmom sa tešia na kamarátov, učiteľky, tešia sa na hry, prostredie, hračky a na to, že sa tam vždy niečo deje, že mu ponúka vždy niečo nové čo ho obohacuje a prispieva to k jeho celkovému rozvoju,
- ✓ **učiteľkám** - dobrá klíma podporuje dobré medziľudské vzťahy, podnecuje záujem o inovácie výučby, vytvára dobré možnosti vlastnej sebarealizácie,
- ✓ **nepedagogickým zamestnancom** - ich spokojnosť, nespokojnosť má vplyv na detí,

- ✓ **rodičom** – rodičia si želajú, aby ich deti sa v materskej škole cítili dobré, mali dobrých kamarátov, dobré pani učiteľky a potom ich dobrá klíma školy a triedy podnecuje i do dobrej a aktívnej spolupráce a sebarealizácie.

Chceme, aby v našej materskej škole vládol tvorivý duch, aby sa v nej uplatňovali inovácie, aby učiteľky boli tvorivé, aby vo výchovno – vzdelávacom procese vo veľkej miere s deťmi prostredníctvom hry a zážitku objavovali, pozorovali, skúmali, hľadali, experimentovali i inovovali a aby sme rešpektovali a docenovali individualitu každého dieťaťa. Naša materská škola je „otvorená“ voči rodičom i verejnosti.

Vedenie školy tiež ovplyvňuje dobrú klímu v našej materskej škole, ktoré má vplyv na dobré výsledky práce materskej školy, vie vypočuť, pochopiť, poradiť a je ochotná komunikovať, spolupracovať a hľadať riešenia.

Pozitívna klíma z hľadiska učiteľov:

- pokojná klíma materskej školy,
- klíma, v ktorej sa hľadajú nové pedagogicko – didaktické progresívne prístupy k deťom,
- demokratické vedenie materskej školy,
- úcta vedenia školy k nepedagogickým zamestnancom,
- vzájomná úcta a rešpekt v medziľudských vzťahoch,
- tvorivá spolupráca učiteliek,
- možnosť sebarealizácie – inovatívne prístupy k výučbe,
- celkovo motivujúce prostredie.

Pozitívna klíma z hľadiska rodičov:

- spravodlivé správanie sa ku všetkým deťom rovnako,
- aby ich dieťa bolo podporované v učebnej, hrovej aktivite a činnosti,
- ústretovosť v spoločnej komunikácii o dieťati,
- zodpovedný a individuálny prístup k ich dieťaťu,
- objektívne, pravdivé a zodpovedné hodnotenie dieťaťa,
- vyžívanie odborných kompetencií voči dieťaťu,
- oceňovanie dobrých výkonov, výsledkov, aktivít a podujatí, ale aj prejavíť citovú stránku voči dieťaťu.

Pedagogickí zamestnanci v materskej škole vytvárajú dobrú optimálnu, radostnú, príjemnú klímu a musia akceptovať deti také aké sú.

9. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

9.1 Vnútny systém kontroly a hodnotenia detí

V materskej škole je hodnotenie dieťaťa realizované prostredníctvom pedagogickej diagnostiky. Celkový vývin dieťaťa je priebežne sledovaný a zaznamenávaný v diagnostickom hárku. Dieťa je hodnotené vzhľadom k vlastnej osobe a nie porovnávaním s inými deťmi.

Hodnotenie zasahuje celú osobnosť hodnoteného dieťaťa, pretože predstavuje významný aktivizujúci a motivačný činiteľ, umožňuje hodnotenému dieťaťu poznávať seba samého, svoje kvality, vedomosti ale i nedostatky. Podstatou hodnotenia detí v triede je **individualizácia a diferenciacia hodnotenia**. Učiteľka hľadá pre každé dieťa špecifický postup hodnotenia. Činnosť detí sa musí hodnotiť vzhľadom na to aký urobili posun vpred, veľkosť úsilia, prekonanie seba samého ale i cestu, ktorú prekonalo, aby dosiahlo výsledok. Musí dobré poznať každé dieťa, realizuje **každodenné hodnotenie a hodnotenie smerujúce k sebahodnoteniu** samotných detí, **k sebapoznávaniu a vedie ich k sebahodnoteniu**. Od začiatku školského roka učíme detí primerane posúdiť vlastné sily, hodnotiť vlastné schopnosti a dávame im veľa priestoru na sebahodnotenie, na okamžitú spätnú väzbu, na tvorbu portfólií, aby sa zachytil komplexný rozvoj vlastností a schopností - osobností detí.

Na základe systematického používania evaluačných otázok dokáže učiteľka zachytiť vývinový a vzdelávací potenciál každého dieťaťa.

Pri hodnotení využívame:

- **Neverbálnu komunikáciu**
- **Verbálnu -**
- **Pochvala:** vyslovujeme ju opatrne a chválime konkrétne veci.
- **Odmena :** slovná, symbolická, praktická

Metódy hodnotenia:

- **Pozorovanie** - pozorovacie hárky (základná metóda).
- **Pedagogické diagnostikovanie detských výtvarov** (maľba, kresba, modelovanie, konštruktívna hra, pohybový prejav, reč, slovná zásoba, dramatizácia, portfólio).
- **Pedagogické diagnostikovanie** (zaznamenáva sa úroveň detských schopností, vedomostí, spôsobilosti). Vyhodnocuje sa na začiatku školského roka, v priebehu a v závere školského roka.

- **Integrované deti** - využívať osobitný systém kontroly a hodnotenia. Opierať sa o konkretizáciu odporúčaní (špeciálny pedagóg, psychológ, logopéd, detský pediater).
- Vytvoriť **efektívny a pružný systém hodnotenia** detí, ktorý ich bude motivovať.

Fázy hodnotenia

- **Motivačne** pozitívne hodnotenie - (navodenie záujmu o hru, činnosť, aktivitu),
- **Prvotné** hodnotenie - (oceniť i najmenší úspech, pokrok, posun vpred),
- **Priebežné** hodnotenie - (povzbudenie, pochválenie, posmeľovanie, navodenie, usmernenie),
- **Záverečné** hodnotenie – (ocenenie dobrých výkonov, výsledkov a produktov práce pozitívne - negatívne - pochvaly, povzbudenie, napredovanie do budúcnosti, prejaviť i citovú stránku k dieťaťu),
- **Sebahodnotenie** – na základe učiteľkiných otázok, ale i samostatne sebahodnotenie dieťaťa,
- **Hodnotenie** - výtvarných a pracovných výtvorov, výrobkov, kresby, maľby, výkonov práce.

Pedagogické diagnostikovanie spájame s hodnotením rozvojovej úrovne a prihliadame na to:

- **čo má dieťa vedieť**, poznať, byť schopné urobiť, dokázať, dosiahnuť,
- **čo by malo dieťa vedieť**, poznať, byť schopné urobiť, dokázať, dosiahnuť,
- **čo by mohlo dieťa vedieť**, poznať, byť schopné urobiť, dokázať, dosiahnuť.

Klást' deťom základy schopností priebežného a záverečného sebahodnotenia prostredníctvom (slova, kresby, pohybu) a hodnotenia iných s dôrazom na vyzdvihnutie pozitívnych vlastností, výkonov, snahy, posunu vpred a výsledkov činnosti. Odlišovať hodnotenie správania od hodnotenia spôsobilostí.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov detí je poskytnúť dieťaťu, rodičom

a zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako dieťa zvládlo danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky, posuny a napredovanie. Súčasťou hodnotenia je povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

9.2 Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Systém hodnotenia má pozitívne vplývať na pracovnú výkonnosť zamestnancov, motivovať a efektívne ich stimulovať, plniť si svoje pracovné povinnosti a tak zvyšovať osobnú angažovanosť k skvalitňovaniu edukačného procesu, sledovať a hodnotiť svoj pracovný výkon a pracovné správanie a meniť ich kvalitu prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebavzdelávania, a tým zvyšovať kvalitu celej organizácie.

Výsledky hodnotenia zamestnancov sú podkladom pri:

- uplatňovaní odmeňovania podľa skutočného výkonu zamestnancov,
- riadení kariéry zamestnancov,
- rozhodovaní o skončení pracovného pomeru,
- rozhodovaní o premiestňovaní zamestnancov,
- vypracovaní plánu kontinuálneho vzdelávania.

Hodnotenie zamestnancov vykonáva

- **Uvádzajúci** pedagogický zamestnanec hodnotí **začínajúceho** pedagogického zamestnanca priebežne a na konci adaptačného obdobia.
- Priamy **nadriadený podriadeného** jedenkrát ročne najneskôr do konca školského roka na základe hodnotiaceho hárku.

Systém kontroly a hodnotenia výkonov je monitorovanie aktivít zamestnancov a ich formatívne hodnotenie na základe poznatkov získaných:

- pozorovaním počas hospitácií a kontrol,
- z riadených a náhodných rozhovorov a pozorovaní,
- z oficiálnych výchovno – vzdelávacích výsledkov detí, ktoré ma učiteľka v triede,
- z iných zdrojov.
- vyhodnotenie pracovného výkonu,
- vyhodnotenie pracovného správania, ku ktorým sa vyjadruje ako hodnotiteľ, tak i hodnotený.

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov:

- Riaditeľka vykonáva kontrolu komplexne.
- Porušenie pracovnej disciplíny alebo morálky sa rieši v zmysle kompetencie jednotlivých zamestnancov, riešenie má niekoľko **postupov**:
 - Ústne upozornenie bez zápisu.
 - Opakované ústne upozornenie bez zápisu.
 - Opakované ústne upozornenie so zápisom.
 - Opakované ústne upozornenie so zápisom a postihom - odobratie osobného ohodnotenia, triednictva ap.

Frekvencia a obsah kontroly:

- **Hodnotíme bezprostredne po výkone**
- **Denne:** priebežne hodnotenia práce /poukážeme na klady, ale i nedostatky/,
- **Týždenne:** úprava, údržba a čistota interiéru a exteriéru ap.,
- **Mesačne:** triedna dokumentácia, dochádzka zamestnancov, stav pokladne, účtovné doklady v zmysle zákona, prehľad mzdy, nadčasové hodiny, dovolenky, plnenie rozpočtu ap.
- **Štvrťročne: je to systematické hodnotenie** dlhodobých výsledkov – hodnotiace rozhovory plnenie úloh vyplývajúcich z Plánu aktivít a jeho Príloh, uznesenia z PgR, opatrenia z PrP, uznesenia z MZ,
- **Polročne: je to systematické hodnotenie** dlhodobých výsledkov – hodnotiace rozhovory hospodárenie, plnenie úloh Plánu aktivít, výchovno-vzdelávacej činnosti za I. polrok, II polrok - PgR ap.,
- **Ročne: je to systematické hodnotenie** dlhodobých výsledkov – hodnotiace rozhovory inventarizácia majetku, hospodárenie školy za účtovný rok, činnosť školy, Hodnotiaca správa výchovno – vzdelávacích výsledkov, hodnotenie pedagogických zamestnancov – hodnotiace hárky, pohovory, dotazníky, hodnotenie riaditeľky – spätná väzba.

Kontrolná činnosť riaditeľky:

- Kontrolná a hospitačná činnosť je rozpracovaná v ročnom pláne kontrolnej činnosti na aktuálny rok. Obsahuje zameranie a ciele kontrolnej činnosti vyplývajúce zo zákona č. 245/2008 Školský zákon o výchove a vzdelávaní.
- Z kontroly sa vedú záznamy o zistených kladoch a nedostatkoch sledovanej problematiky.
- Pri zistení nedostatkov sú následne uložené úlohy, odporúčania a opatrenia s uvedením termínu na ich odstránenie. Ich splnenie je tiež predmetom ďalšej kontroly.
- Pri ukladaní sankcií za zistené nedostatky sa postupuje podľa ustanovení Pracovného poriadku materskej školy. Samostatní pedagogickí zamestnanci sú hodnotení každoročne, o čom je vyhotovovaný písomný záznam o hodnotení pedagogického zamestnanca.
- Kontrola je zameraná i na priebežné pozorovanie práce učiteliek, na osobnostný rozvoj detí, na výsledky práce detí.
- Oboznamovanie s výsledkami edukačného procesu, s odporúčaniami, prípadne s opatreniami z hospitačnej činnosti sa spoločne prediskutujú na:
 - ✓ pedagogických radách - podľa plánu,
 - ✓ metodických združeniach - podľa plánu.
- Plán hospitácii, pedagogických rád a metodického združenia sú rozpracované v prílohách spolupráce, dostupné všetkým pedagogickým zamestnankyniam.

Problematika vnútorného systému kontroly hodnotenia detí ako aj problematika vnútorného hodnotenia zamestnancov školy je podrobnejšie rozpracovaná v ročnom pláne vnútroškolskej kontroly.

10. POŽIADAVKY NA KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

Problematika kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov je podrobne rozpracovaná v ročnom pláne kontinuálneho vzdelávania.

Informačné zdroje:

1. Hajdúková, V. a kol. 2019: *Metodika na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy*. Bratislava : ZING PRINT, 2009. ISBN 978-80-8052-341-1
2. Osobitosti tvorby školského vzdelávacieho programu, PhDr. Viera Hajdúková, PhD.,Mgr. Michaela Vargová, PhD.
3. ŠPÚ. *Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách*. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 10.3.2015 pod číslom 2015-8341/12225:1-10A0 pre materské školy s platnosťou od 1. septembra 2015.
4. ŠPÚ. *Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách*. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa júla 2016 pod číslom 2016-17780/27322:1-10A0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

Príloha č. 1

Organizačné podmienky výchovy a vzdelávania v materskej škole

HARMONOGRAM DENNÝCH AKTIVÍT

Harmonogram denných aktivít - je rozvrh účelne usporiadaných činností primeraných veku, stupňa a druhu školy.

Harmonogram denných aktivít v materskej škole **pondelok až piatok**

- hry a činnosti podľa výberu detí, zdravotné cvičenia od 9.00 hod,
- desiata od 9.30 hod.
- cielené (riadené) vzdelávacie aktivity, pobyt vonku do 11.30 hod.
- obed, popoludňajší odpočinok, olovrant od 11.30 hod. do 14.30 hod.
- popoludňajšie cielené vzdelávacie aktivity do 15.00 hod.
- *hry a činnosti podľa výberu detí do 16.00 hod*

V harmonograme denných aktivít sa vytvára flexibilný priestor a pevne stanovený.

Flexibilný priestor a čas - platí pre dopoludňajšie a popoludňajšie cielené vzdelávacie aktivity a pre hry a činnosti podľa výberu detí.

Pevne stanovený čas - sú vymedzené *činnosti*, zabezpečujúce životosprávu - podávanie jedla

- (*desiata, obed, olovrant*) s dodržaním trojhodinového časového intervalu medzi jedlom.

Príloha č. 2

HARMONOGRAM DENNÝCH AKTIVÍT

Ranný filter hry a činnosti podľa výberu detí	Dopoludňajšie vzdelávacie aktivity	Pobyt vonku	Obed odpočinok, osobná hygiena	Olovrant, osobná hygiena popoludňajšie cielené vzdelávacie aktivity	Kružkové činnosti, hry a činnosti podľa výberu detí v triede, vonku
ranný kruh zdravotné cvičenie, Osobná ☺ hygiena, -desiata	Ide o cielené vzdelávacie aktivity, ktoré môžu byť zamerané na jednu vzdelávaciu oblasť, alebo sa v nich kombinujú dve alebo viaceré vzdelávacie oblasti koncentrované na spoločnú tému	Plní pedagogickú, rekreačnú a zdravotnú funkciu Môže sa uskutočniť i 2 x za deň . Predĺženie pobytu vonku znamená, že deti po cielených aktivitách musia mať dostatok času i na spontánne pohybové aktivity.		Popoludňajšie vzdelávacie aktivity sú vo vzťahu k výberu vzdelávacích oblastí na voľbe materskej školy. Slúžia na opakovanie, utvrdzovanie, upevňovanie už známeho obsahu a plnenie profilácie MŠ.	
		Vzdelávacie aktivity, obsahovo zamerané na vzdelávacie oblasti: <u>Zdravie a pohyb,</u> <u>Človek a príroda,</u> <u>Človek</u> <u>a spoločnosť,</u> Umenie a kultúra..., sa môžu uskutočniť aj pri pobyte vonku			

Harmonogram denných aktivít bol prerokovaný a schválený na pedagogickej rade
30.08. 2022.

**Kombinácia vzdelávacích oblastí
výchovno – vzdelávacia činnosť**

Dni v týždni počet týždňov v mesiaci	1.týždeň	2.týždeň	3.týždeň	4.týždeň
Pondelok	Jazyk komunikácia /JK	Jazyk a komunikácia /JK	Jazyk a komunikácia /JK	Jazyk a komunikácia /JK
Utorok	Matematika /MaPsi	Matematika /MaPsi	Matematika /MaPsi	Matematika /MaPsi
Streda	Jazyk a komunikácia /JK Človek a spoločnosť/ČaSP	Jazyk a komunikácia /JK Človek a spoločnosť/ČaSP	Človek a spoločnosť/ČaSP Hudobná výchova/HV	Človek a spoločnosť/ČaSP Hudobná výchova/HV
Štvrtok	Človek a príroda/ČaPR Výtvarná výchova/VV	Človek a príroda/ČaPR Výtvarná výchova/VV	Matematika/M Človek a svet práce /ČaSPr	Matematika/M Človek a svet práce /ČaSPr
Piatok	Zdravie pohyb/ZP	Zdravie a pohyb/ZP	Zdravie a pohyb/ZP	Zdravie a pohyb/ZP

LEGENDA:

Hry a činnosti podľa výberu HaČ

Jazyk a komunikácia: JK

Matematika a práca s informáciami: M a Psi

Človek a príroda: ČaPR *

Umenie a kultúra: VV a HV* - zaradenie vzdelávacej oblasti

je možné napr. ku M/JK/ZP, podľa vlastného

zváženia v danej triede

Človek a spoločnosť: ČaSP

Človek a svet práce: ČaSPr. *

Zdravie a pohyb: ZP

Cielené vzdelávacie aktivity: CVA

Aktivity na podporu cielených vzdelávacích aktivít: ACVA

***/hviezdička/** podľa vlastného zváženia učiteľky túto vzdelávaciu oblasť môžu priradiť súbežne : napríklad k JaK, ZP, MaPsi ap., prihliadať na vekové osobitosti detí v danej triede.

Prerokované a schválené na pedagogickej rade 30.08. 2022.

JESEŇ - obsahový celok

SEPTEMBER

Tematický celok : **Sovičky na ceste do materskej školy (5.9.-30.09.2022)**

- ✚ My sme tu všetci jedna rodina (5.-9.9.)
- ✚ Sovičky idú do lesa /lesné zvieratá, vtáky/ (12.-16.9.)
- ✚ Ja a zmeny počasia, Jeseň (19.-23.9.)
- ✚ Sovičky, poďme sa spolu hrať, Šarkaniáda(26.-30.9.)

OKTÓBER

Tematický celok : **Jeseň a plody u starkých v záhrade (3.10.-28.10.2022)**

- ✚ Jesenné stromy, kríky, huby /gaštany, šípky, žalude/ (3.10.-7.10.)
- ✚ Starkí a ich sviatok (10.10.-14.10.)
- ✚ Farby a plody u starkých v záhrade /ovocie, zelenina/ (17.-28.10.)

NOVEMBER

Tematický celok : **Svetielka, ktoré nás sprevádzajú (31.11.-2.12.)**

- ✚ Spomienka na všetkých svätých /(31.10-4.11.)
- ✚ Ja a moje telo, chránime sa pred chorobami /výživa, choroby/ (7.-11.11.)
- ✚ Materiál v našich rukách /vtáče búbky/ 14.-18.11./
- ✚ Pečieme perníky, Geometrické útvary /vianočné ozdoby, výzdoba, tvorivé dielne (21.-25.11.)

ZIMA - obsahový

celok

DECEMBER

Tematický celok : **Sovičky očakávajú Ježiška (28.11.-22.12.2022)**

- ✚ Mikuláš /básne, piesne, práce, rôzne druhy potravín, tvorivé dielne/ (28.11.-2.12.)
- ✚ Vianoce u nás doma a MŠ, vystúpenie, vianočná tržnica (5.12-16.12.) – 2 týždne
- ✚ Oblečenie v zime (19.-22.12.)

JANUÁR

Tematický celok : **Zimné radovánky(9.1.-3.2.2023)**

- ✚ Ja a voda okolo mňa, prírodné živly, neživá príroda (9.-13.1.)
- ✚ Zimné športy (16.-20.1.)
- ✚ Ja a moje telo /stavba tela, zmysly/ (23.1.-27.1.)
- ✚ Vesmír, planéty, hviezdy (30.1-03.02.)

FEBRUÁR

Tematický celok : **Tajomstvá zimy(06.2.-3.3.2023)**

- ✚ Fašiangy, karneval (6.2.-10.2.)
- ✚ Hudobné nástroje (13.-17.2.)
- ✚ Tradičné remeslá a povolania /spracovanie surovín na výrobu látky, chleba, spracovanie dreva (20.2.-24.2)
- ✚ Kríž je znakom spásy /Dobroťkine dobrodružstvá(27.2.-31.3.)

JAR - obsahový celok

MAREC

Tematický celok : Sovičky na dobrodružnej výprave medzi knihami (6.3.-31.3.2023)

- + Kniha môj kamarát (6.-10.3.)
- + Z rozprávky do rozprávky / (13.3.-17.3.)
- + Prebúdzanie prírody /jar, jarné kvety/ (20.-24.3.)
- + Zvieratá a ich mláďatá (27.-31.3.)

APRÍL

Tematický celok : Apríl – mesiac lesov(3.4.-28.4.2023)

- + Sviatky Veľkej noci (3.4.-14.4.)
- + Jarné upratovanie /Deň Zeme/ (17.-21.4.)
- + Chránime lesy, triedime odpad /ihličnaté, listnaté stromy/ (24.4.-28.4.)

MÁJ

Tematický celok : Sovičky a ich slávnosti(2.5.-26.5.2023)

- + Komu kvietok darujem (2.-5.5.)
- + Ocko, mamka ľúbim Vás (9.-12.5.)
- + Dopravné prostriedky /značky, geometrické tvary/ (15.-19.5.)
- + Moja krajina, moje mesto (22.-26.5.)

LETO - obsahový celok

JÚN

Tematický celok : Prichádza leto(29.5.-30.6.2023)

- + Deti celého sveta, MDD (29.5.-2.6.)
- + Idem do prírody /pri rybníku, hmyz/ - rozlúčková (5.6.-9.6.)
- + Rodina /Deň rodiny.../ (12.-16.6.)
- + Cestujeme za exotikou /exotické zvieratá, more/ (19.6.-30.6.)

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV

ŠKOLSKÝ ROK 2022/2023

Rámcové rozvrhnutie výkonových štandardov je interným dokumentom Materskej školy Choňkovce č.40, ktorý charakterizuje jednotlivé obsahové celky, špecifikuje ciele a učebné zdroje, o ktoré sa v danom školskom roku opierame pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti.

Dokument:	<i>Rámcové rozvrhnutie výkonových štandardov</i>
Prerokovaný v pedagogickej rade:	<i>30.08.2022</i>
Platný od:	<i>05.09.2022</i>
Vydáva:	<i>PhDr. Janka Fabišiková</i>

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov materskej školy:	<i>Materská škola Choňkovce č.40</i>
Druh materskej školy:	<i>Heterogénna materská škola s celodennou výchovnou starostlivosťou</i>
Vyučovací jazyk:	<i>Slovenský</i>
Riaditeľka materskej školy:	<i>PhDr. Janka Fabišiková</i>
Adresa materskej školy:	<i>Choňkovce č.40, 07263 Choňkovce</i>
Kontakt:	<i>tel.: 056/6522063 email: mschonkovce@minet.sk</i>
Zriaďovateľ:	<i>Obec Choňkovce</i>
IČO:	<i>00325210</i>

SEPTEMBER - SOVIČKY NA CESTE DO MATERSKEJ ŠKOLY

Prvý tematický celok školského roka vytvára podmienky pre úspešnú adaptáciu dieťaťa na nové prostredie, zoznamovanie sa s prostredím, rovesníkmi a zamestnancami školy, poskytuje spätnú väzbu učiteľke, zavádza triedne pravidlá, privyká dieťa na režim dňa v materskej škole. Zameriava pozornosť detí na bezpečné správanie sa počas vychádzky. Deti poznávajú anatomickú stavbu ľudského tela a základné fyziologické funkcie. Zároveň hľadajú súvislosti medzi zdravím a stravovaním, pozorujú, rozdeľujú, vyvodzujú úsudky.

CIELE:

- vedieť predstaviť seba poznať mená kamarátov, mená učiteliek a zamestnancov MŠ
- rozlišovať príbuzenské vzťahy v rodine, vedieť kto tvorí rodinu.
- rozlišovať ráno obed večer na základe vlastnej činnosti
- poznávať interiér a exteriér MŠ
- vedieť pozdraviť, poďakovať požiadať o pomoc
- ovládať základné sebaobslužné činnosti
- vedieť sa podeliť o hračku
- vedieť vymenovať ročné obdobia a ich charakteristické znaky
- pomenovať základné farby a ich odtiene
- rozoznávať jesenné plody, ovocie a zeleninu
- vedieť identifikovať plošné a priestorové geometrické tvary
- zhotoviť šarkana.

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné listy
- pexeso
- puzzle
- kalendár počasia
- obrázkový materiál: Ja a moja rodina, Lesné zvieratá
- výtvarný materiál

- audiovizuálna technika – CD, interaktívna tabuľa – ABC materská škola
- maľované čítanie
- prírodniny
- čísllice
- predmety rôzneho tvaru, materiálu
- tiene lesné zvieratá, vtáky
- figúrky zvierat
- tiene lesné zvieratá, vtáky
- encyklopédia – Svet zvierat
- geometrické tvary
- kostýmové čiapky
- telovýchovné, športové náčinie
- detské časopisy Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

SEPTEMBER - NA CESTE DO MATERSKEJ ŠKOLY

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. MY SME TU VŠETCI JEDNA RODINA	2. SOVIČKY IDÚ DO LESA /LESNÉ ZVIERATÁ, VTÁKY/
JK/17: Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fikciou a skutočnými príbehmi zo života. MI/32: Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou. ČS/120: Predstaví sa deťom a dospelým, osvojuje menom rovesníkov v triede, pozná meno učiteľky. ČS/104: Uvedie adresu svojho bydliska. ČSP/149: Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu. UK-VV/184: Kreslí postavu. UK-HV/160: Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 a 3/4 taktu. ZP/197: Ovláda základne sebaobslužné činnosti. ČP/74: Vymenuje ročné obdobia.	JK/5: Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny. MI/40: Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu. ČS/131: Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne. ČP/83: Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše. ČP/86: Vie, že rôzne druhy živočíchov si vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy. ČSP/152: Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. UK-HV/169: Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách. ZP/202: Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku.
3. JA A ZMENY POČASIA, JESEŇ	4. SOVIČKY, POĎME SA SPOLU HRAŤ. ŠARKANIÁDA
JK/28: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov (horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá a stojatá osmička). MI/47: Postaví stavbu z primeraného množstva stavebnícových dielcov podľa predlohy. ČP/94: Vie, že sme obklopení vzduchom. ČS/100: Pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia. Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. ČSP/156: Má jednoduché užívateľské zručnosti predmetov dennej potreby v domácnosti a aj elementárnych pracovných nástrojov v dielni či záhrade. UK-VV/181: Farbami vyjadruje pocity. UK-HV/164: Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. ZP/198: Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania.	JK/12: Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prerozsiahlených situáciách. MI/36: V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom. ČP/76: Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasi. ČS/129: Dokončuje individuálnu a skupinovú činnosť. ČSP/148: Opisuje predmety a ich rôzne predmety. UK-HV/165: Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky. ZP/204: Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, kotúľanie atď. ZP/207: Dodržiava pravidlá v pohybových hrách

OKTÓBER - JESEŇ A PLODY U STARKÝCH V ZÁHRADE

Október je mesiacom úcty k starším, tematický celok podporuje pevné rodinné putá, ale zachádza aj do širšej spoločnosti, venuje sa blízkemu vzťahunielenkstarým rodičom, ale aj k miestu svojho bydliska, jeho poznávaniu, objavovaniu krásy okolitej prírody. Hry v prírode, ktoré uskutočňujeme počas turistických vychádzok, prípadne na školskom dvore v prírode nemajú len ekologické ciele, ale aj športové a poznávacie. Prepojenie je so rozvíjaním zdravej životnej hodnoty a súvisiacich hodnôt – športovanie, zdravé stravovanie. Je to čas jesenných prác, preto využijeme dostupné náradie a nástroje, deti merajú, poznávajú, bádajú. V tomto mesiaci sa zvlášť venujeme i sviatku Úcte k starším, aktívne sa zapájame do prípravy vystúpenia pre starých.

CIELE:

- identifikovať jesenné stromy, kríky a plody jesene
- rozlišovať listnaté stromy od ihličnatých
- rozpoznať základné druhy ovocia a zeleniny
- zapojiť sa do prípravy vystúpenia pre starých prostredníctvom básní a piesní, vyrobiť darček a pozvánku
- vymenovať čísla od 1-10
- experimentovať s farbami, používať rôzne techniky maľovania
- kresliť grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- pracovné listy k téme
- domino
- puzzle – starí rodičia
- obrázkový materiál: Stromy, kríky a ich plody
- výtvarný a tvorivý prírodný materiál
- audiovizuálna technika – CD, interaktívna tabuľa – ABC materská škola

- magnetické plody ovocia a zeleniny
- prírodniny – listy, gaštany, žalude, šípky
- lupa, mikroskop
- pexetrio/ovocie a zelenina
- čísla, písmená, hracia kocka
- hracia kocka – farby
- navliekacie korálky - húsenica
- drevená skladačka/farby ovocia a zeleniny
- detské kostýmy
- druhy ovocia a zeleniny, doska na krájanie, zaváraninové fľaše
- grafomotorické tabuľky, predkreslené tvary
- odborná literatúra – edukačné hry, zásobník učiteľky v triede
- encyklopédia – Stromy, Príroda
- detské časopisy Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

OKTÓBER - JESEŇ A PLODY U STARKÝCH V ZÁHRADE

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. JESENNÉ STROMY, KRÍKY, HUBY (GAŠTANY, ŠÍPKY, ŽALUDE)	2. STARKÍ A ICH SVIATOK
JK/9: Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antónym). MI/ 65: Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou. MI/66 : Roztriedi objekty v skupine na základe určitej vlastnosti. ČP/72: Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov. ČP/78: Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb. ČSP/141: Nenásilne rieši konflikt. UK-VV/178: Pomenuje základné a zmiešané farby. UK-HV/162: Spieva piesne a riekanky. ZP/208: Zvládne turistickú prechádzku.	JK/6: Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. MI/43: Určí objekt na základe popisu polohy pomocou slov – hore, dole, od, nad, pred, za. ČS/99: Správne používa pojmy dnes, zajtra, včera. ČP/75: Uvedomuje si zmeny prírody počas Roka. ČSP/159: Manipuluje s drobnými predmetmi a inými rôznymi materiálmi. UK-VV/172: Vystrihuje časti obrázkov. UK-HV/165: Aktívne počúva hudobné skladby predeti, piesne a spev učiteľky. ZP/199: Udržiava poriadok vo svojom okolí.
3. FARBY A PLODY U STARKÝCH V ZÁHRADE (OVOCIE, ZELENINA)	
JK/20: Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh. JK/26: Rozčlení zvolené slová na slabiky. MI/35: V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných objektov s určeným počtom. ČP/80: Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny, uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu. ČSP/157: Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov. ČS/119: Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v rodine. UK-VV/182: Hravo experimentuje s farbami. UK-HV/168: Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. ZP/193: Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.	

NOVEMBER - SVETIELKA, KTORÉ NÁS SPREVÁDZAJÚ

Tento tématický celok je zameraný na oboznamovanie sa so sviatkom Všetkých Svätých, jeho tradíciami, kresťanským významom a poznaním patróna našej materskej školy. Deti poznávajú a opisujú základné časti ľudského tela, starostlivosť o ľudské telo a choroby, ktoré vznikajú dôsledkom rôznych príčin. Spoznávajú les a lesné zvieratá, vyrábajú vtáacie búdky a predmety s využitím prírodného materiálu. Deti sa aktívne spolupracujú na príprave a pečení vianočných medovníkov.

CIELE:

- oboznamovať sa so sviatkom Všetkých Svätých
- poznať a opísať základné časti ľudského tela
- zahrať sa na lekárnika, lekára, zdravotnú sestru, zubára
- poznávať lesné zvieratá a spôsob ich obživy
- pozorovať vtáky pred zimou, starostlivosť o nich a zhotoviť vtáacie búdky
- rozlišovať rôzne druhy materiálov (drevo, sklo, plast, železo)
- strihať a lepiť časti obrázkov
- upiecť perníky a ozdobiť podľa vlastnej fantázie
- rozlišovať geometrické útvary

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity –pre vekovú kategóriu detí v triede
- pracovné listy k téme
- sviece, kahance
- puzzle – Ľudské telo
- obrázkový materiál: Ja a moje telo
- výtvarný, kresliaci materiál
- geometrické tvary – kocka, koberec, plošné geometrické tvary
- práca s počítačom
- audiovizuálna technika – CD, interaktívna tabuľa – ABC materská škola
- drevená kostra tela
- zdravotný materiál – lekárnička, zdravotný kútik

- stavebnice, drevené kocky, lego
- kuchynské pomôcky
- puzzle – Výživová pyramída
- detské kostýmy
- Včielka Bee-bot – pohyb v štvorcovej sieti s programovaním
- odborná literatúra – edukačné hry, zásobník učiteľky v triede
- encyklopédia – Ľudské telo, choroby
- detské časopisy Včielka
- semienka, kýmídlá
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara, Škôlka hrou

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

NOVEMBER - SVETIELKA, KTORÉ NÁS SPREVÁDZAJÚ

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. SPOMIENKA NA VŠETKÝCH SVÄTÝCH	JA A MOJE TELO, CHRÁNIME SA PRED CHOROBAMI, VÝŽIVA
JK/ 9: Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná(napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antonym.). JK/29: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia (vertikálne línie, horizontálnej línie, krivky, slučky). MI/52: Využíva čiarový pohyb naspájanie bodov do obrázcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci(v bludisku, na jednoduchej mape). ČP/ 77: Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše. ČS/116: Uvedie príklady tradičnej regionálnej kultúry. ČSP/147: Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov. UK-VV/185: Používa rôzne maliarske nástroje. ZP/207: Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.	JK/ 30: Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná. MI/63: Rozhodne o pravdivosti jednoduchých tvrdení. MI/69: Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok, ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti(po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pritom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty. ČP/90: Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách(hlava, oči, viečka, obočie, ústa, zuby, jazyk, nos, uši, krk, rameno, lakte, predlaktie, päse, dlaň, zápästie, prsty, chrbát, hrudník, brucho, stehno, koleno, lýtko, členok, päta). ČP/91: Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela –dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie. ČS/101: Orientuje sa v základných verejných inštitúciách a službách–obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia. ČSP/159: Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií – lekár, záchranár. UK-HV/167: Vyjadrí charakter piesni a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom ZP/195: Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia

3. MATERIÁL V NAŠICH RUKÁCH, VTÁČIE BÚDKY	4. PEČIEME PERNÍKY, GEOMETRICKÉ TVARY, VIANOČNÉ OZDOBY, TVORIVÉ DIELNE
JK/11: Reprodukuj obsah stručne prečítaného textu. MI/33: V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti počísla 10. MI/55: Rozumie pojmom rovnaký, taký istý, iný, odlišný, merateľ, dĺžka, vzdialenosť, dlhšia kratší, širší a užší, vyšší a nižší, hrubší a tenší, najdlhší a najkratší, najširší a najužší, najvyšší a najnižší, najhrubší a najtenší. ČS/97: Opíše režim dňa. UK-VV/173: Spája časti obrázkov lepením. Pomenuje výsledok. UK-HV/166: Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne i pohybom. ZP/205: Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi.	JK/23: Identifikuje niektoré písmená abecedy. MI/38: Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje. ČP/73: Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov. ČS/124: Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania sa MI/48: V skupine identifikuje kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník ČS/126: Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti. ČSP/152: Jednoducho opíše postup zhotovenia výrobkov. UK-VV/174: Dotvára tvary kresbou (maľbou). UK-HV/162: Spieva piesne a riekanky. ZP/204: Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, kotúľanie atď.

DECEMBER- SOVIČKY OČAKÁVAJÚ JEŽIŠKA

Tematický celok sa nesie v duchu vianočných sviatkov a ich prípravy. Podieľame sa na kultúrnom programe na vianočnú besiedku, vyrábame prekvapenia pre rodičov aj kamarátov, tvoríme vianočné dekorácie, ozdobujeme vianočné stromčeky. Víťanie Mikuláša sa organizuje v MŠ prípadne obci. Je tu veľa spevu, hier a tanca, scénok a básní. Všetky činnosti sú orientované na prosociálne správanie, pretože práve počas vianočných sviatkov pociťujeme prirodzenú túžbu po láske a porozumení. Samozrejme nechýbajú darčeky pod vianočným stromčekom, no aj o tie sa treba podeliť a vážiť si ich.

CIELE:

- poznať život svätého Mikuláša, naučiť sa piesne a básne o Mikulášovi
- aktívne sa zapojiť do Vianočných príprav a vyzdobiť stromček
- strihať, lepiť a vytvárať ozdoby na vianočný stromček
- naučiť sa koledy a vianočné vinšy na Jasličkovú pobožnosť (Vianočnú besiedku)
- zhotoviť vianočnú pohľadnicu a vedieť obdarovať druhého
- ovládať rôzne techniky lezenia, plazenia
- vedieť sa obliekať podľa postupu v zimnom období
- rozlíšiť vhodné a nevhodné oblečenie v zime
- identifikovať zmeny počasia, vnímať krátkodobé pozorovania

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- obrázkový materiál: Svätý Mikuláš, Vianoce
- makety – zimné oblečenie
- kalendár počasia
- výtvarný, modelovací, tvorivý a kresliaci materiál
- práca s počítačom – maľovanie pre deti

- audiovizuálna technika – CD, DVD, interaktívna tabuľa – ABC materská škola/ZIMA
- Biblia pre najmenších
- stavebnice, drevené kocky, lego, mozaiky
- detské kostýmy k dramatizácií
- detská pokladňa
- pravidlá správneho obliekania sa v zimnom období
- náboženské koledy
- odborná literatúra – edukačné hry so zimnou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopisy Vrabček, Zvonček, Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara, Škôlka hrou
- telovýchovné náradie a náčinie

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1 . MIKULÁŠ	2.VIANOCE U NÁS DOMA A V MŠ, VYSTÚPENIE, VIANOČNÁ TRŽNICA
JK/5: Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny. MI/37: Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom. ČP/71: Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia. ČS/142: Odmieta nevhodné správanie. ČSP/148: Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti. UK-VV/182: Hravo experimentuje s farbami. UK-HV/168: Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. ZP/206: Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.	JK/6: Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. JK/14:Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach. MI/40: Pre dve skupiny určí kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov. ČP/96: Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb). ČS/122: Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu. ČSP/147: Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní. UK-VV/171: Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar, pomenuje ho. UK-HV/170: Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky. ZP/206: Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.
3. OBLEČENIE V ZIME	
JK/20: Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh. JK/26: Rozčlení zvolené slová na slabiky. MI/35: V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných objektov s určeným počtom. ČP/76: Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasi. ČSP/173: Spája časti obrázkov lepením. ČS/123: Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu. UK-VV/182: Hravo experimentuje s farbami. UK-HV/168: Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. ZP/197: Ovláda základné sebaobslužné činnosti.	

JANUÁR- ZIMNÉ RADOVÁNKY

Zima prináša ľuďom rôzne prekvapenia , ale deťom nič nenahradí zimné radovánky, hry so snehom a na snehu. Pozor však musíme dať na svoju bezpečnosť, ale aj na bezpečnosť iných. Nezabúdame na našich speváčikov a do krmidiel nosíme potravu pre vtáčiky, staráme sa o ne, aby nám znova na jar veselo štebotali. Tento tematický celok je taktiež zameraný na veci a javy, ktoré nás obklopujú. Odlišujeme živú prírodu od neživej, experimentujeme a diskutujeme. Žijeme na planéte Zem a sme obklopení vesmírom. Skúmame jeho tajomstvá.

CIELE:

- vyjadrovať svoje zážitky z Vianoc a zimných prázdnin
- vedieť sa guľovať, kĺzať, lyžovať na elementárnej úrovni
- vedieť opísať Zem a ostatné planéty ako súčasť vesmíru
- rozlišovať slnko, mesiac, a hviezdy a iné vesmírne telesá
- poznať základné skupenstvá vody, experimentovať s vodou
- prerozprávať a komentovať dej príbehu
- pri kreslení správne sedieť
- rozumieť pojmom čiara, kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník, guľa, kocka

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- obrázkový materiál: Planéty, Vesmír, Zimné športy
- výtvarný, odpadový a kresliaci materiál
- práca s počítačom - skicár
- audiovizuálna technika – CD – Rozprávka o dvanástich mesiačikoch

- stavebnice, drevené kocky, lego, mozaiky
- maľované čítanie
- plošné a priestorové geometrické tvary
- zdravotnícky kufrík s kostýmom
- pexeso, puzzle: Moje telo
- CD pieseň: Moje telo/M. Jaroš
- odborná literatúra – edukačné hry so zimnou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopisy Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara
- bádateľské, výskumné pomôcky – pipeta, skúmavky, lupa, mikroskop, ľadové kocky
- telovýchovné náradie a náčinie – lyže, sane, klzáky, lopaty

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. JA A VODA OKOLO MŇA, PRÍRODNE ŽIVLY, NEŽIVÁ PRÍRODA	2. ZIMNÉ ŠPORTY
JK/31: Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom. MI/ 64: Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť. ČP/73: Odlišuje živé od neživých súčastí prírody. ČP/92: Uvedie príklady kde sa v prírode nachádza voda. ČP/96: Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania . ČS/112: Pri opise krajiny používa pojmy ako potok, rieka, jazero, rybník ČSP/154: Vhodne používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu. UK-HV/160 : Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu 2/4 aj 3/4 taktu. UK – VV /188: Slovné opíše obraz. ZP/203: Ovláda tieto základné lokomočné pohyby: chôdza, beh, skok, lezenie, plazenie, kotúľanie.	JK/15: Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v kresbe, pohybových a dramatických hrách a iných činnostiach. MI/48: Zistí (aj len hmatom), pomenuje a približne vymodeluje guľu , kocku, valec. ČP/75: Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka ČS/98: Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach. ČSP/156: Má jednoduché užívateľské zručnosti predmetov dennej potreby v domácnosti a aj elementárnych pracovných nástrojov v dielni či záhrade. UK-VV/177: Skladá a spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu. UK – HV/163: Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára. ZP/205: Ovláda správnu techniku sezónnych aktivít – lyžovanie, kĺzanie, šmýkanie.
3. JA A MOJE TELO, STAVBA TELA, ZMYSLY	4. VESMÍR, PLANÉTY, HVIEZDY
JK/23: Identifikuje niektoré písmená abecedy. MI/57: Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety. ČP/90: Opíše ľudské telo v základných anatomických funkciách. ČP/91: Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – zmyslové vnímanie. UK-HV/162: Spieva piesne a riekanky. ZP/ 192: Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia. ZP/190: Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka.	JK/26: Určí počet slabík, z ktorých sa skladá slovo (maximálne trojslabičné). JK/29: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov (horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá a stojatá osmička). MI/67: Vytvorí dvojicu na základe danej logickej súvislosti. ČP/ 95: Opíše Zem ako súčasť vesmíru. ČS/101: Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. ČSP/151: Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu UK-VV/175: Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar. UK-HV/170: Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky. ZP/208: Zvláda turistickú vychádzku

Tematický celok je zameraný na objavovanie tajomstiev zimy. Deti si rozvíjajú rôzne zručnosti a schopnosti, zmyslové vnímanie. Určujú, porovnávajú, opisujú, vyvodzujú závery, dopĺňajú. Počítame, triedime, skúmame vlastnosti, ale veľmi sa tešíme na karneval. Presadzujeme medzi rodičmi eko-masky, ktoré sú vyrobené doma z odpadového materiálu a postupne sa nám darí nakloniť si čoraz viac rodičov pre náš cieľ – ochrany prírody. Karneval hýri farbami, takže zdobíme, vyrábame, ale aj konštruujeme, pomenúvame. Dotvárame atmosféru karnevalu i vlastnou výrobou hudobných nástrojov, ktorými skrášľujeme rytmizáciou piesní a riekaniek. Oboznamujeme sa s pôstnou aktivitou a snažíme sa pochopiť význam kríža..

CIELE:

- aktívne sa zapájať do výzdoby triedy na karneval
- vyrobiť masku
- využívať detské hudobné nástroje
- rozlišovať hudobné nástroje podľa ich zvukov
- identifikovať a rozdeľovať hudobné nástroje
- zvládať tanečné prvky
- nakresliť kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník
- spoznať význam kríža
- zhotoviť kríž (dobrých skutkov)
- oboznámiť sa s príbehom krížovej cesty (Biblia)

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- kreslená krížová cesta
- obrázky krížovej cesty
- prezentácia: Fašiangy, tradície a zvyky
- karnevalové masky, kostýmy
- výtvarný, odpadový a kresliaci materiál
- práca s počítačom – skicár

- plošné a priestorové geometrické tvary
- detské hudobné nástroje
- zvuky hudobných nástrojov
- rozprávky na počúvanie
- pieseň: Karneval/ Ujo Ľubo
- lego, mozaiky
- prírodniny, výrobky z dreva, prúta
- obrázkový materiál: tradičné remeslá s kartičkami produktov
- senzomotorický chodník
- rytmické a melodické nástroje, hudobné hračky
- maľované čítanie
- detské biblické príbehy – TV LUX
- zdravotnícky kufrík s kostýmom
- pexeso, puzzle: Moje telo
- CD pieseň: Moje telo/M. Jaroš
- rozprávkové knihy
- pravidlá literárneho kútika
- divadelné paravány, kostýmové čiapky
- písmená, číslice, tvary
- odborná literatúra – edukačné hry s karnevalovou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopis Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara
- telovýchovné náradie a náčinie – lyže, sane, klzáky

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. FAŠIANGY, KARNEVAL	2. HUDOBNÉ NÁSTROJE
JK/2: Reaguje na neverbálne signály, udržiava očný kontakt. JK/28: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov (horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá a stojatá osmička). MI/34: V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine. ČS/101: Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. ČS/132: Opíše aktuálne emócie. ČSP/150 Podľa návrhu zhotoví daný predmet. UK-VV/187: Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety. UK-HV/162: Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky. ZP/202: Ovláda skok znožmo cez prekážku.	JK/25: Rozhodne, čísla dve slová rýmujú. MI/44: Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, nad, pod vpravo, vľavo opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov. ČP/74: Vymenuje ročné obdobia. ČSP/152: Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. ČS/121: Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt s inými osobami. UK-HV/164: Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. UK-VV/186: Opíše obsah kresby. ZP/205: Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi, bočné prevaly. ZP/191: Má správne držanie tela v stoji a sede
3. TRADIČNÉ REMESLÁ A POVOLANIA- SPRACOVANIE	4. KRÍŽ JE ZNAKOM SPÁSY- Pôst ako príprava na Veľkú noc
JK/3: Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom. JK/27: Vyčlení začiatočnú hlásku slova. MI/62: Objaví jednoduchú opíše pravidlo postupnosti. ČP/76 : Identifikuje prvky počasia ČS/115: Vymenuje niektoré historické objekty – hrad, zámok. ČSP/146: Vymenuje rôzne prírodné materiály (drevo, šupolie, uhlie, kameň, perie, vlna). ČSP/158: Pozná niektoré tradičné remeslá UK-VV/184: Kreslí postavu. UK-HV/162: Spieva piesne a riekanky. ZP/205: Ovláda jednoduché akrobatické zručnosti.	JK/10: Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu. JK/22: Používa knihu správnym spôsobom MI/33: V obore od 1-10 pokračuje od náhodného čísla numerickej postupnosti po číslo 10. ČS/107: Pozná a dodržiava základné pravidlá správania sa účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov ČS/135: Požiada o pomoc, ak si to situácia vyžaduje. ČS/ 136: Poskytne pomoc druhým. UK-VV/176 Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty. UK-HV/169: Imituje pohyb v hudobno - pohybových hrách. ZP/196: Má osvojené základné hygienické návyky.

MAREC- SOVIČKY NA DOBRODRUŽNEJ VÝPRAVE MEDZI KNIHAMI

Mesiac knihy je o knihách, ich tvorbe, autoroch, o ich obsahoch, žánroch, aj o ilustráciách, pretože sú ich súčasťou. Poznávame tvary písmen, hráme sa so slovami, poznávame spisovnú podobu jazyka. Deti sa učia orientovať v detskej knižnici, kde majú voľne dostupnú detskú literatúru, rozoznávajú knihy podľa obsahu–rozprávkové, s básničkami, náučné, učia sa, ako zaobchádzať s knihami, ako v nich listovať, ako sa one starať. Je to aj mesiac víťania jari kedy sa lúčime so zimou. Pozorujeme prebúdzanie prírody, jej postupné premeny. Tento mesiac je plný farieb, tvarov ,hudby a výtvarných činností. V neposlednom rade sa pôstnymi aktivitami pripravujeme na príchod Veľkej noci.

CIELE:

- návšteva obecnej knižnice
- dramatizácie rozprávky, podobenstva, príbehu (nácvič ku Dňu matiek)
- poznávanie tvaru písmen
- používať spisovnú podobu jazyka a rozlíšiť nárečie
- správne zaobchádzať s knihou, listovať
- obnoviť triednu detskú knižnicu
- prinášať vlastné knihy
- vysvetliť rozdiel medzi prózou a literárnymi dielami
- naučiť sa pieseň, báseň o jarných kvetoč
- poznať a vymenovať ročné obdobia, mesiac svojho narodenia
- poznať stavbu tela rastlín – sadenie kvetov, poľ. plodín, klíčenie, rast
- zapúšťať farby do navlhčeného podkladu – lúka
- opísať význam vody
- poznať prácu : farmár, veterinár, zverolekár
- identifikovať – rozlíšiť zvieratá podľa povrchu pokožky (pierko, vlna, srst')
- úžitok domácich zvierat
- rozpoznať zvieratá- domáce zvieratá a ich mláďatká
 - poznať spôsob obživy (voda)

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- pohybovo relaxačné cvičenia
- encyklopédia: Zvieratá a ich mláďatá
- stavebnice, rôzne mozaiky, skladačky
- konštruktívny materiál, lego, technický materiál
- edukačné pomôcky – figúrky zvierat
- plyšové zvieratá (domáce)
- masky, kostýmy zvierat
- výtvarný, odpadový a kresliaci materiál
- tiene zvierat, zvieracie rodiny
- plošné a priestorové geometrické tvary
- záhradnícke potreby, semienka, kvetináč, jarné kvety
- maľované čítanie
- pexeso, puzzle: Jar, jarné kvety
- CD pieseň: Jarné kvety, Na tom našom dvore
- divadelné paravány, kostýmové čiapky
- písmená, číslice, tvary
- prírodniny, výrobky z dreva, prútia
- obrázkový materiál: tradičné remeslá s kartičkami produktov
- odborná literatúra – edukačné hry s jarnou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopis Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

MAREC- DOBRODRUŽNÁ CESTA SOVIČIEK S KNIHAMI

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. KNIHA MÔJ KAMARÁT	2. Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY
JK/16: Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou a prózou. JK/21: Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ. Práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod. MI/50: Poskladá z primeraného množstva obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému. ČP/106: Pozná nebezpečenstva súvisiace s cestnou premávkou. ČSP/152: Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. ČS/101: Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. UK-VV/189: Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo. ZP/201: Ovláda správnu techniku chôdze a behu.	JK/7: Rozumie spisovnej podobe jazyka. MI/42: Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom. ČP/83: Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše. ČS/105: Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým. UK-VV/180: Ovláda niekoľko techník maľovania. UK-HV/161: Realizuje rytmický sprievod k piesňam a riekankám. ZP/200: Vykonáva základné polohy a postoje podľa pokynov- stoj, drep, ľah, sed, kľak.
3. PREBÚDZANIE PRÍRODY, JAR, JARNÉ KVETY	4. ZVIERATÁ A ICH MLÁĎATÁ
JK/24: Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom. MI/54: Odmeria vzdialenosť a určený pomer predmetu odhadom a pomocou zvolenej jednotky. MI/55: Odhadom aj meraním porovná dva objekty podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...). ČP/81: Uvedie niektoré životné prejavy rastlín (napr. klíčenie, rast, rozmnožovanie a pod.). ČS/116: Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry. UK-VV/179: Ovláda základy miešania farieb. UK – HV/169: Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.	JK/34: Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu. MI/39: Pre dve skupiny určí kde je viac, kde je menej a kde veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách do 10. ČP/87: Rozpoznáva mláďatá rôznych živočíšnych druhov a pomenúva ich. ČP/88: Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy. ČSP/151: Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu. ČS/130: Vyjadruje pocity zo zážitku vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne. UK-VV/160: Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu. UK-VV/183: Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete. ZP/208: Zvláda turistickú vychádzku.

APRÍL- MESIAC LESOV

Tematický celok sa nesie v duchu lesov, ich ochrany. Okrem toho deti zhotovujú plagát ku dňu Zeme, realizujú políčka v školskej záhradke. Venujeme sa aj téme ECO. Triedime odpad, z ktorého vyrábame rôzne výrobky. Utužujeme vzťah k pracovným profesiám, cez ktoré sa deti učia aj rôznym zručnostiam.

CIELE:

- realizovať políčka v školskej záhrade (sadenie zeleniny, stromčekov)
- pripraviť plagáty ku dňu Zeme
- vyrobiť eko- výrobkov SABI z triedeného odpadu
- rozlíšiť a pomenovať (ihličnatý, listnatý) strom
- oboznámiť sa s pojmom zmiešaný les
- rozčleniť dané slová na slabiky

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- zberné tašky, koše na separáciu
- obrázkový a metodický materiál: drevo, spracovanie dreva, výroba nábytku
- encyklopédia: Lesy
- stavebnice, rôzne mozaiky, skladačky
- výtvarný, odpadový a kresliaci materiál
- záhradnícke potreby, semenka, kvetínáč, jarné kvety
- maľované čítanie
- pexeso, puzzle : Jar, jarné kvety
- CD pieseň
- korbáč, veľkonočný košík, kraslica
- Písmená, číslice, tvary
- odborná literatúra – edukačné hry s jarnou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopis Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

■

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. SVIATKY VEĽKEJ NOCI	2. CHRÁNIME LESY, TRIEDIME ODPAD
JK/13: Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií MI/70: Na niektorých z dostupných digitálnych pomôcok vie kresliť, vyberať a umiestňovať obrázky ČP/84: Identifikuje niektoré prejavy živočíchov ČSP/147: Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov. UK-VV/176: Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty. UK-HV/166: Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami. ZP/198: Udržiava poriadok vo svojom okolí.	JK/29: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia(vertikálnej línie, horizontálnej línie, krivky, slučky). MI/40: Pre dve skupiny objektov určí, kde je viac a kde menej objektov podľa zisteného počtu objektov v skupinách(do 10prvkovvskupine). MI/41: Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na dve alebo tri skupiny z rovnakým množstvom. ČP/93: Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy i človeka. ČS:144: Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania. UK-VV/177: Skladá, spája priestorovú zostavu, pomenuje ju. UK-HV/165: Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky ZP/208: Zvláda turistickú vychádzku ZP/194: Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie
3. JARNÉ UPRATOVANIE, DEŇ ZEME	
JK/19: Dokáže vysvetliť prenesený význam jednoduchých slovných spojení. MI/63: Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. ČP/ 95: Opíše Zem ako súčasť vesmíru. ČS/114: Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti – Vysoké Tatry. UK-VV/185: Používa rôzne maliarske nástroje ČSP/ 156: používa predmety dennej potreby a aj elementárne pracovné nástroje v dielni, či záhrade. ZP/199: Udržiava poriadok vo svojom okolí.	

Máj ako mesiac lásky predurčuje aktivity utužujúce vzťahy. Vzťah k svojej vlasti, jej poznávanie a budovanie národného povedomia. Vzťah k svojej rodine, predovšetkým k mame, kde vystúpime so spoločným programom „Deň matiek“. Deti sa učia vyhľadávať informácie, pracujú s nimi, identifikujú, určujú a vyjadrujú to výtvarne a hudobne. Spoznávame cestnú premávku, dopravné prostriedky, značky a geometrické tvary. Pripravujeme sa na Odpustovú slávnosť. Poznávame svoje mesto, významné budovy v rámci mesta, kraja a tiež sa zameriavame na kultúrne pamiatky v rámci Slovenska.

CIELE:

- pripravovať sa na vystúpenie pre mamky, vyrobiť darček a pozvánku
- naučiť sa básne, piesne ku dňu matiek
- chápať dôležitosť starostlivosti o dieťa
- poznať dopravné značky, dopravné prostriedky
- vedieť pomenovať geometrické tvary (kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik)
- zahrať sa na dopravného strážnika
- zvládnuť vychádzku k vlakovej stanici
- poznať erb obce Choňkovce a jej okolité obce
- poznať kultúrne pamiatky a významné budovy v obci (OÚ, Chrámy, poštu, družstvo PD Choňkovce, knižnicu, posilňovňu...)
- poznať slovenskú hymnu, vlajku, znak, hlavné mesto
- oboznámiť sa s krásami Slovenska (hrady, zámky, Vysoké Tatry)

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- encyklopédia: Doprava, Hmyz, Vodné živočíchy a rastliny
- stavebnice, rôzne mozaiky, skladačky, kocky
- puzzle, tiene dopravných prostriedkov, hmyzu
- dopravné vesty, dopravné prostriedky, píšťalka, uniforma policajta, zastavovací terčik
- pexeso, puzzle: Dopravné značky
- audiovizuálna technika – USB, CD, DVD
- hymna SR
- písmená, číslice, tvary
- odborná literatúra – edukačné hry s jarnou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopis Včielka

- interaktívny program s dopravnou tematikou Škoda hrou
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara – Dopravná výchova

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. KOMU KVIETOK DARUJEM	2. OCKO, MAMKA LÚBIM VÁS
JK/25: Rozhodne, či sa dve slová rýmujú. MI/65: Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál apod.). ČS/119: Vymenuje členov blízkej rodiny. Identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine. ČS/140: Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom. ČS/127: Obdarí druhých. UK-VV/184: Kreslí postavu. UK-HV/ 168 Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. ZP/206: Rytmičky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.	JK/1: Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami. MI/51: Nakreslí, rozlíši a pomenuje rovnú a krivú čiaru. ČP/102: Opisuje interiér a exteriér materskej školy. ČS/139: Ocení dobré skutky. UK-HV/ 164: Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. UK-VV/ 182: Hravo experimentuje s farbami. ZP/198: Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania.
2. DOPRAVNÉ PROSTRIEDKY, ZNAČKY, GEOMETRICKÉ TVARY	3. MOJA KRAJINA, MOJE MESTO
JK/6: Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. MI/38: Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje. MI/48: V skupine telies identifikuje kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. ČS/ 111: Pozná význam niektorých dopravných značiek. ČS/110: Vymenuje rôzne druhy dopravných prostriedkov. ČSP/152: Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. UK-VV/172: Vystrihuje časti obrázkov. ZP/205: Ovláda správnu techniku bicyklovania, kolobežkovania.	JK/19: Dokáže vysvetliť prenesený(symbolický)význam jednoduchých slovných spojení. MI/52: Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov ,kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci(v bludisku, na jednoduchej mape). ČS/114: Pozná najznámejšie prírodné útvary našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj. ČS/117: Rozpoznáva štátne symboly. Slovenskej republiky– zástava, hymna. ČS/118: Spoznáva významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj. UK-VV/188: Slovné opíše obraz, sochu, dizajn(predmet) a architektúru. UK-HV/ 162: Spieva piesne a riekanky.

Začiatok mesiaca sa vyznačuje sviatkom detí, ktorý patrične oslávime hrami, súťažami, darčekmi. Pozrieme sa do sveta, kde žijú iné deti, iné zvieratá. Ako žijú ľudia v ďalekých krajinách to nám prezradia médiá, videá a rôzne knihy. Rozlúčime sa s predškólakmi, ktorí sa od septembra stanú školákmi.

CIELE:

- pociťovať spolupatričnosť s deťmi celého sveta (chápať rôznorodosť pleti)
- aktívne sa zúčastniť na oslave MDD
- využívať hudobno-pohybové hry
- pomenovať zvieratá a rastliny pri rybníku a vo vode a poznávať ich život
- poznávať rôzne druhy hmyzu
- rozoznávať exotické zvieratá a zvieratá v mori a niektoré opísať
- rozlišovať zvuky zvierat
- aktívne sa pripravovať na oslavách Dňa rodiny, Dňa otcov
- vedieť že rodina je miestom istoty bezpečia a lásky
- vyrobiť darček pre rodičov
- vedieť že prichádza leto a prázdniny
- prakticky uplatňovať základné pravidlá správania sa na ulici, ceste a na výletoch

UČEBNÉ ZDROJE:

- tematické pracovné zošity – NOMILAND pre vekovú kategóriu detí v triede
- interaktívne pracovné listy k téme
- obrázkový a metodický materiál: Deti sveta, Hmyz,
- encyklopédia: Doprava, Hmyz, Vodné živočíchy a rastliny
- stavebnice, rôzne mozaiky, skladačky, kocky
- dopravné vesty
- pexeso, puzzle:
- obrázkový materiál – exotické zvieratá, zvieratá
- audiovizuálna technika – USB, CD, DVD
- Interaktívna hra včielka Bee-bott – Pri rybníku
- masky, čelenky exotických zvierat

- bábika, oblečenie, detská kuchynka
- magnetická hra: farebné rybky a číslice
- písmená, číslice, tvary
- odborná literatúra – edukačné hry s letnou tematikou, zásobník učiteľky v triede
- detské časopis Včielka
- odborná literatúra – RAABE/Svet škôlkara

Uvedené učebné zdroje budú nástrojom na plnenie konkrétnych výchovno - vzdelávacích cieľoch spracovaných v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v konkrétnej triede.

RÁMCOVÉ ROZVRHNUTIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV	
1. DETI CELÉHO SVETA	2. IDEM DO PRÍRODY
JK/11: Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu. JK/20: Na základe ilustrácie rozpráva vlastný Jednoduchý príbeh. MI/34: V obore do 10 určí počítaním po jednej počet objektov v skupine. MI/45: Pomocou číselníka a predložiek opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto, dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto. ČS/145: Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti. UK-VV/185: Používa rôzne maliarske nástroje. UK-HV/165: Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.	JK/10: Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií) MI/69: Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pritom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty. ČP/83: Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše (napr. rozlišuje lesnú zver, domáce zvieratá, vodné živočíchy atď.). ČSP/153: Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov. UK-VV/183: Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete. UK-HV/163: Využíva hudobné nástroje Orffových nástrojov na vyjadrenie charakteru, nálad piesne či skladby. ZP/204: Manipuluje snáčením: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, kotúľ
3. RODINA, DEŇ RODINY	4. CESTUJEME ZA EXOTIKOU
JK/18: Znalosť základnej štruktúry rozprávok, príbehov a bájak prejavuje predvídaním udalostí deja, zápletky, záveru. MI/42: Pokračuje (aj spätne) vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov, v ktorej sa pravidelne menia dva rôzne objekty, ktoré sa spolu vyskytujú maximálne 8 krát. Objekty môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou. ČS/99: Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra. ČSP/149: Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu. ČS/132: Opíše aktuálne emócie. UK-HV/168: Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. UK-VV/178: Pomenuje základné a zmiešané farby. ZP/190: Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka.	JK/23: Identifikuje niektoré písmená abecedy MI/38: Rozumie týmto pojmom a symbolom: jeden, dva, tri, štyri, päť, šesť, sedem, osem, deväť, desať, počet, od obrat, pridať, oddeliť, dvojica. ČP/73: Odlišuje živé od neživých súčastí prírody. ČP/83: Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov. ČS/130: Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne. ČSP/151: Pracuje podľa jednoduchého nakresleného postupu. UK-HV/170: Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky. ZP/207: Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.

Rámcové rozvrhnutie výkonových štandardov bolo prerokované:

Pedagogickou radou dňa: 30.08.2022

Vypracovala, dňa: 24.08.2022

.....

PhDr. Janka Fabišíková
riaditeľka školy

**OBOZNÁMENIE SA S OBSAHOM RÁMCOVÉHO ROZVRHNUTIA
VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV**

Svojim podpisom vyjadrujem, že som sa dôkladne oboznámil/a s obsahom rozvrhnutia výkonových štandardov, cieľmi, učebnými zdrojmi v rámci týždenných tém Materskej školy Choňkovce č.40, 07263 Choňkovce platného v šk. roku 2022/2023 a svojimi povinnosťami vyplývajúcimi z neho.

P.Č.	MENO A PRIEZVISKO ZAMESTNANCA	PODPIS ZAMESTNANCA
1.	PhDr. Janka Fabišíková	
2.	Mgr. Mária Mišová	

VZDELÁVACIA OBLASŤ : JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je rozvinutie komunikačnej kompetencie dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

V rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sú v programe posilnené tie stránky jazyka, ktoré sú dôležitým predpokladom úspešného budúceho rozvoja gramotnosti žiakov tak v primárnom ako aj v celom ďalšom vzdelávaní. Ide predovšetkým o nadobúdanie skúseností so sprostredkovanou informáciou, vrátane informácie štruktúrovanej ako písaná reč.

Prispieva k rozvoju hovorenej podoby jazyka a komunikácie, stimulácii vývinu reči na úrovni všetkých jej zložiek – slovnej zásoby, súvislého, gramaticky správneho, spisovného a sociálne primeraného vyjadrovania sa.

Tieto skúsenosti sprostredkúva učiteľka využívaním širokého spektra textov žánrovo rôznorodej detskej literatúry, ktorá má viaceré významné funkcie.

5.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

1 Hovorená reč

1.1 Komunikačné konvencie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
1. Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými. 2. Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácií. 3. Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom. 4. Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.	Spoločné diskusie učiteľka vedie tak, aby rovnomerne zapájala všetky deti do rozhovorov. Menej aktívne deti nenásilnou formou povzbudzuje, poskytuje im príležitosť – priestor a čas – na vyjadrenie, zabezpečuje podpornú spätnú väzbu, aj zo strany ostatných detí. Učiteľka používa a zdôrazňuje význam zaužívaných fráz a slovných spojení pri vyjadrovaní potrieb a želaní, oslovení iných osôb (detí, dospelých), v závislosti od situácie, pri formálnej a neformálnej komunikácii (ako je napr. vykanie dospelým osobám, vyjadrenie prosby, poďakovanie druhým). Učiteľka po dohode s deťmi vymedzí základné pravidlá komunikácie v triede (napr. počúvať, keď druhý hovorí; neskákať mu do reči; prihlásiť sa o slovo), umiestni ich na viditeľné miesto (v podobe piktogramov), dbá na ich dôsledné dodržiavanie.	V akých situáciách dieťa iniciuje komunikáciu? Akým spôsobom? Má problémy s nadväzovaním komunikácie? V akých situáciách? Ak používa dialekt, prepína medzi ním a spisovnou podobou jazyka v závislosti od situácie? V akých situáciách používa dialekt? Akú podobu jazyka preferuje v bežnej komunikácii? Akú podobu jazyka preferuje v bežnej komunikácii? Akú podobu jazyka používa počas vzdelávacích aktivít v MŠ? Rozlišuje medzi neformálnou komunikáciou (s rovesníkmi, súrodencami) a formálnou komunikáciou s dospelými? V akých situáciách (a vo vzťahu k akým osobám) používa vykanie? Používa slová ako „prosím“, „ďakujem“ primeraným spôsobom? Uvedomuje si, že niektoré slová sa nemajú používať? Ako často a v akých situáciách používa hanlivé slová? Aké? Používa ich len v komunikácii s rovesníkmi? Používa ich aj v prítomnosti dospelých? Ako sa správa k osobe (dieťaťu alebo dospelému), s ktorou hovorí? Počúva ho, keď hovorí? Čaká, kým ukončí svoj prehovor? Ako získava slovo? Kladie doplňujúce otázky? Čaká na ich

		zodpovedanie? Zotrváva v téme komunikácie? Dodržiavanie ktorých pravidiel komunikácie mu spôsobuje problémy?
--	--	--

1.2 Artikulácia a výslovnosť

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
5. Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.	Pri hlasnom čítaní deťom učiteľka dbá na zreteľnú artikuláciu. Krátke literárne útvary (básničky, riekanky, vyčítanky) si deti osvojujú spamäti, recitujú ich s dôrazom na správnu výslovnosť. Jazykové hry spestruje učiteľka využívaním špecifických riekaniek so zameraním na precvičovanie problematických spoluhlások (sykaviek, slabikotvorných spoluhlások r, f, l, í, a pod.).	Ako sa správa počas čítania? Sleduje učiteľku pri rozprávaní? Sleduje učiteľku pri čítaní? Ako dlho udrží pozornosť pri počúvaní? Ako reaguje na čítané? Ako vyslovuje jednotlivé hlásky? S výslovnosťou ktorých hlások má problémy? Vyslovuje správne sykavky (s, c, z, dz, š, č, ž, dž)? Vyslovuje správne slabikotvorné spoluhlásky l/ĺ, r/ŕ ?

1.3 Gramatická správnosť a spisovnosť

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
6. Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. 7. Rozumie spisovnej podobe jazyka.	Jazykové prostredie materskej školy poskytuje dieťaťu vzor spisovnej slovenčiny v jej kultivovanej a vysoko rozvinutej podobe. Dieťa má dostatok príležitostí sledovať, že jazyk používaný v knihách a bežná hovorová reč sa môžu líšiť. Prostredníctvom vhodných textov učiteľka demonštruje, že knižná podoba jazyka je vzorom správneho vyjadrovania sa, vedie deti k porovnávaniu a rozlišovaniu nárečových, hovorových, spisovných a nespisovných slov. Vo vzťahu k osvojovaniu si gramatických pravidiel dohliada na správnosť skloňovania všetkých slovných druhov, časovania slovies, stupňovania prídavných mien a prísloviek.	Vníma rozdiely medzi spisovnou a hovorovou podobou jazyka? Ktoré gramatické pravidlá uplatňuje úspešne? S čím má ešte ťažkosti? Vyjadruje sa spisovne, alebo používa dialekt? Ako reaguje na usmernenie učiteľky? Ako často ho treba usmerňovať a opravovať? Prekáža mu to v komunikácii? Snaží sa opraviť a vyjadriť sa spisovne? Čím sa vyznačujú jeho verbálne prejavy počas čítania kníh a rozhovorov o čítaní? Líšia sa od bežnej komunikácie? V čom?

2 Písaná reč

2.1 Chápanie obsahu, významu a funkcií písanej reči

2.1.1 Poznávanie funkcií písanej reči

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
8. Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.	Učiteľka volí na vzdelávacie aktivity texty rozmanitých žánrov, snaží sa o pestrosť ich využívania. Okrem ľudovej a autorskej poézie, rozprávok a príbehov využíva informačné texty (detské encyklopédie) a ďalšie informačné zdroje, vrátane digitálnych technológií. Prostredníctvom rôznorodých žánrov a ich využívania v rámci vzdelávacích aktivít učiteľka

Evaluačné otázky

Prejavuje snahu a záujem o využitie písanej reči? V akých situáciách, za akým účelom?

Prejavuje záujem o „písomnú“ komunikáciu s inými? Chce niekomu „napísať“? Snaží sa sformulovať jednoduchý komunikačný odkaz?

Hľadá odpovede na otázky, ktoré ho zaujímajú aj v knihách?

	demonštruje funkcie písanej reči tak, aby dieťa získalo predstavu o tom, že písaná reč: - umožňuje dorozumievanie (nad rámec hovorenej reči) v čase neprítomnosti adresáta komunikačného zámeru, - je zdrojom poznatkov, informácií a vedomostí, - je zdrojom zážitkov (emócií, prežívania, fantázie) a umožňuje ich vyjadrovať, - má mnohoraké praktické využitie (napr. uľahčuje a rozširuje možnosti zapamätania si informácií, umožňuje riadenie vlastnej činnosti aj činnosti druhých, poskytuje informácie o praktických činnostiach). Pravidelným čítaním, bohatou ponukou textových žánrov, možnosťou výberu podľa záujmu detí poskytuje učiteľka bohaté zážitky a skúsenosti s čítaním, podporuje pozitívny vzťah ku knihám a písanej kultúre, prispieva k upevňovaniu čitateľských návykov.	Ako sa správa v knižnici? Vie podľa obálky vybrať z police vhodnú knižku? Prejavuje pri čítaní emócie? Aké prejavy emócií u neho prevládajú? Prejavuje pri čítaní radosť, smiech, napätie, smútok, zvedavosť? Sú jeho emočné reakcie vo vzťahu k textom primerané? Prejavuje záujem o čítanie písomných návodov k hrám? Dokáže v činnosti podľa prečítaného návodu postupovať? Aké textové žánre preferuje? Akým spôsobom ich využíva?
--	--	--

2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
9. Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antoným a i.).	Pri hlasnom čítaní deťom učiteľka dbá na prozódiiu (intonáciu, prízvuk, tempo, intenzitu, pauzy), moduláciou hlasu zvyrazňuje rozdiel medzi rozprávačom a priamou rečou rôznych postáv. Učiteľka venuje patričnú pozornosť vysvetľovaniu	Ako reaguje na nové neznáme slová? Pýta sa, ak niečomu nerozumie? Rád používa slová, ktoré sa práve naučil? Ako reaguje na položené otázky? Snaží sa odpovedať, aj keď nevie? Aké stratégie pri tom

10. Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i).	a vyvodzovaní významov odvodených, nových a neznámych slov.	používa? Háda? Rozmýšľa? Snaží sa spomenúť si?
11. Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.	V následných rozhovoroch, vzdelávacích aktivitách a komunikačných situáciách ich učiteľka opakovane používa, vytvára príležitosti na ich zmysluplné používanie deťmi. V slovných hrách (hľadanie protikladov, prirovnaní, tvorba zdobnenín, homonymá, antonymá, synonymá a i.) upevňuje a rozvíja aktívnu slovnú zásobu detí. Počas čítania i po prečítaní textov kladie deťom kontrolné otázky, rekapituluje obsah, udalosti, pri náučných textoch fakty, informácie a nové poznatky (<i>Čo nové sme sa dozvedeli? Podľa čoho vieme, že...?</i>)	Ako často odpovedá správne? Na aký typ informácií? Pri akých textoch a textových žánroch? V akej oblasti vedomostí vyniká?

2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
12. Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.	V rámci rozhovorov a diskusií k čítaným textom kladie učiteľka rôzne typy otázok, podnecuje deti k rozmýšľaniu o obsahu textu, rozvíja a prehĺbuje porozumenie vo viacerých smeroch a rovinách porozumenia. Učiteľka zaraďuje do činností nielen texty publikované v knižnej alebo časopiseckej podobe, ale aj texty a obsahy sprostredkované informačno-komunikačnými technológiami (napr. texty na internete, obsahy, ktoré sú súčasťou televíznych programov, výučbových programov pre digitálne technológie a digitalizovaných hier pre deti a	Ako reaguje na podnety k predvídaní? Rád si vymýšľa možné scenáre? Vytvára si vlastné predstavy? Ako ich dáva najavo? Sleduje pri čítaní ako sa naplňujú jeho očakávania? Ako na to reaguje? Ako sa menia jeho predstavy počas čítania? Prispôsobuje svoje očakávania významovému kontextu? Sú jeho predpoklady (pod vplyvom textu) čoraz primeranejšie a reálnejšie? Ako pracuje s vlastnou skúsenosťou? Prejavuje sa v jeho odpovediach na otázky? Ako dáva do súvislosti svoje skúsenosti s udalosťami v príbehu? Vie uviesť
13. Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných		

zdrojov.	pod.) Okrem otázok na doslovný význam textu vedie deti k: - predvídaní obsahu, formulovaniu očakávaní, utváraní predstáv, - domýšľaniu obsahu – vyvodzovaniu možných významov (dedukcii), - chápaniu súvislostí medzi obsahom textu a reálnym svetom, vlastnými skúsenosťami, rozlišovaní reálnych a nereálnych, fantazijných obsahov, - aplikácii – používaniu informácií z textu v reálnej situácii (uviesť príklad zo života, postupovať podľa inštrukcií, návodu a pod.), - hodnoteniu – posudzovaniu (napr. správnosti – nesprávnosti konania postáv, dobra a zla, čo sa mu páči – nepáči), - vysvetľovaniu a zdôvodňovaní svojich odpovedí (<i>Prečo si to myslíš? Ako to myslíš?</i>), - kladení vlastných otázok.	príklady podobných situácií zo života? Nachádza v čítaných príbehoch súvislosti s reálnym svetom? V akých žánroch? Ako vysvetľuje a zdôvodňuje svoje odpovede? Vie povedať, čo sa mu páčilo/nepáčilo a prečo? Rozlišuje kladné a záporné postavy príbehov? Vie posúdiť ich správanie/konanie? Vie uviesť charakteristické povahové vlastnosti postáv? Uvádza dôvody svojho hodnotenia? Ako reaguje na čítanie náučných textov? Kladie doplňujúce otázky? Je zvedavý na veci, o ktorých sa číta? Aké témy ho najviac zaujímajú? Prejavuje záujem dozvedieť sa niečo nové? Rado sa „chváli“ svojimi vedomosťami? Ako sa zapája do rozhovorov a diskusií o čítaní? Reaguje spontánne, alebo len na podnet učiteľky? Viac hovorí, alebo viac počúva? Zaujíma sa o názory a odpovede ostatných detí? Ako na ne reaguje? Ako dodržiava komunikačné konvencie? Ako sa dokáže vyjadriť? Vyjadruje sa spisovne? Celými vetami? Ako sa obsahy čítaných textov prejavujú v produktoch činnosti dieťaťa? Stvára svoje zážitky z čítania vo výtvarných činnostiach, hudobno-pohybových, dramatických a rolových hrách?
14. Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.	Dôležitou súčasťou pri práci s textami pri spoločnom čítaní sú riadené rozhovory a diskusie (pred, počas, po čítaní). Počas spoločných rozhovorov učiteľka dbá o zapájanie všetkých detí, posmeľuje a poskytuje priestor na vyjadrenie menej aktívnych detí, vyzýva ich, aby sa navzájom počúvali, kladli otázky a odpovedali.	Aké obsahy textov sa snaží vyjadriť? V akých činnostiach? Znárodňuje konkrétne fakty, udalosti a postavy, vystupujúce v textoch?
15. Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.	Porozumenie čítaných textov sa prehľbuje a upevňuje následnými aktivitami a vzdelávacími činnosťami. Zadané úlohy v rámci ostatných	Aké obsahy textov sa snaží vyjadriť? V akých činnostiach? Znárodňuje konkrétne fakty, udalosti a postavy, vystupujúce v textoch?

	vzdelávacích oblastí nadväzujú (v rámci možností) na obsah čítaných textov. Deti majú možnosť vyjadriť svoje pocity, zážitky a získané vedomosti rôznym spôsobom (v rámci výtvarných, hudobno-pohybových či dramatických činností).	Vyjadruje svoje pocity, zážitky a emócie? Ako a akými prostriedkami? Ako o nich vypovedá? Vie vysvetliť, čo znamenajú? Sú jeho postrehy v niečom zaujímavé alebo originálne? V čom?
--	---	--

2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
16. Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami. 17. Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života. 18. Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok. 19. Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.	Dôležitou súčasťou čítania deťom je predstavenie žánra textu. Učiteľka pred čítaním zvolených textov uvedie, o aký žáner ide, používa zodpovedajúce označenie textov, s ktorými pracuje (<i>učíme sa básničku, ideme čítať rozprávku, povesť, bájku, príbeh, pozrieme sa do encyklopédie, vyhladáme si informáciu na internete</i>). Charakteristiky jednotlivých žánrov sú predmetom rozhovorov pred čítaním, následne po prečítaní sa dopĺňajú o nové skúsenosti a postrehy. Pri čítaní príbehov učiteľka s deťmi diskutuje, či sa príbeh mohol reálne stať, ktoré prvky deja áno a ktoré nie, aký bol zámer autora knihy z hľadiska žánru textu (či ide o text, ktorý slúži na zábavu, oddych, ponaučenie, získavanie informácií). Pri čítaní detských literárnych útvarov venuje osobitnú pozornosť použitým jazykovým prostriedkom (vysvetľovaniu prenesených významov, symbolov, prirovnaní). Súčasťou rozhovorov môžu byť aj skúsenosti s čítaním v rodine (čo rodičia čítajú deťom, čo čítajú rodičia, súrodenci, aké knižky majú doma), deti	Pozná spamäti niekoľko básničiek? Má svoje obľúbené rozprávky? Aké textové žánre uprednostňuje? Ako pracuje s reálnymi a nereálnymi informáciami v texte? Zaujíma sa o to, čo sa v príbehu mohlo stať a čo nie? Uvedomuje si a nachádza v literárnom texte možné súvislosti s reálnym životom? Robí to na podnet učiteľky alebo spontánne? Začína chápať súvislosti medzi obsahom a formou písanej reči? Všíma si rôzne spôsoby a prostriedky vyjadrovania významov? Ako chápe symbolický význam slov a slovných spojení? Dokáže ho jednoducho vysvetliť?

	majú možnosť nosiť si z domu vlastné obľúbené knihy.	
--	--	--

2.2 Chápanie formálnych charakteristík písanej reči

2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
20. Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh.	Deti majú príležitosť nahliadnuť do knihy v priebehu toho, ako ju učiteľka číta. Všímajú si pritom, že ilustrácia a text spolu súvisia. Spolu s učiteľkou o tejto súvislosti diskutujú. Ilustrácie k textu učiteľka používa na predvídanie deja príbehu a na reprodukciu prečítaného príbehu.	Ako reaguje na čítanie známej knihy? Aké otázky kladie pri čítaní novej knihy? Ako komentuje ilustrácie pri čítaní príbehu? Opisuje, čo vidí na obrázku? Dopĺňa na ich základe príbeh? Hľadá súvislosti medzi ilustráciou, textom a vlastnými skúsenosťami?
21. Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ.	Pred čítaním knihy učiteľka oboznamuje deti s tým, kto je autorom knihy a ako sa kniha volá. Pred čítaním knihy učiteľka ukáže deťom, kde v knihe nájdú údaje o knihe a ako ich použije pri orientácii v knihe (názov knihy a autora knihy na titulnej strane – o. i. naznačuje začiatok čítania knihy a správne držanie knihy); obsah (pomáha pri vyhľadávaní príbehu v knihe). Pri opätovnom čítaní knihy sa deti pýta, kde je možné nájsť tieto údaje. Pri individuálnom čítaní alebo čítaní v menšej skupine detí učiteľka prstom ukazuje smer čítania.	Ako využíva ilustrácie z knihy pri prerozprávaní príbehu? Zameriava sa na udalosti znázornené na ilustráciách? Ako využíva ilustrácie pri tvorbe vlastného príbehu? Domýšľa si udalosti, ktoré nie sú na ilustrácii znázornené?
22. Používa knihu správnym spôsobom.	Vyzýva deti, aby vyhľadali v texte známe (vizuálne zapamätané) slová.	Zaujíma sa o to, ako učiteľka vie, čo je v knihe napísané? Zaujíma sa o to, ako učiteľka vie, kde je v knihe napísaný príbeh? Zaujíma sa o to, ako učiteľka nájde v knihe známy príbeh? Ako si predstavuje, že kniha vzniká? Ako dieťa manipuluje s knihou? Dodržiava dohodnuté pravidlá?

23. Identifikuje niektoré písmená abecedy.

Deti si všimajú, ako učiteľka drží knihu, ako v nej listuje, ako číta knihu. Na základe toho potom samé začínajú používať knihu správnym spôsobom, t. j. snažia sa ju čítať s oporou o ilustrácie, sledujú správny smer čítania (zľava-doprava, zhora-nadol), všimajú si slová v texte, vedia nájsť, kde je napísaný názov knihy a jej autor a pod. Deti majú umožnený samostatný prístup ku knihám, najlepšie umiestneným v triednej knižnici. Knihy sú v nej usporiadané systematicky podľa žánru (napr. rozprávkové knihy, knihy s príbehmi pre deti, knihy detskej poézie, detské encyklopédie). Za predpokladu dodržiavania dohodnutých pravidiel (opatrné zaobchádzanie, odkladanie na pôvodné miesto) môžu s knihami voľne manipulovať (prezerat' si ich a listovat' v nich). Vo vzdelávacích aktivitách pripravuje priestor na vyhľadávanie kníh v knižnici a informácií v nich.

Učiteľka s deťmi diskutuje o tom, ako kniha vzniká, kto a ako sa podieľa na jej vzniku, akým spôsobom sa k nej dostanú čitatelia. Ako súčasť tohto poznávania môžu navštíviť blízku knižnicu.

Učiteľka môže písomne označiť hrové kútiky alebo centrá aktivít v triede (knižnica, polička na odkladanie prác detí, ...), na nástenku a informačné plochy v triede umiestňuje krátke oznamy alebo inštrukcie napísané veľkými tlačenými písmenami, pri zadávaní úloh v skupine dáva deťom (5-6 ročným) postup v podobe stručnej osnovy činností (jednoslovné inštrukcie).

Tieto informácie dopĺňa piktogramami činností alebo objektov (Pod pojmom objekt rozumieme predmet, obrázok)

Ako dieťa narába s textom pri prvotných pokusoch o „čítanie“? O ktoré prvky knihy opiera jej „čítanie“? Napodobňuje dospelého pri čítaní textu? Ako?

Akú podobu majú prvotné predstavy dieťaťa o písaní? Ako a s akým cieľom používa prvotné pokusy o písanie? Píše pre seba? Píše pre druhých? Podpisuje svoje produkty krstným menom? Ak áno, v akej podobe?

Dajú sa v jeho „písomnej“ produkcii identifikovať nejaké slová?

Usiluje sa o zdokonalenie formy písma – konvenčnú podobu zápisu?

Zaujíma sa o poznávanie písmen abecedy? Aké stratégie pri tom volí?

Obracia sa na obrázky maľovanej abecedy, keď sa pokúša niečo zapísať? Dokáže s ich pomocou napísať niektoré písmená veľkej tlačenej abecedy?

Obracia sa na obrázky maľovanej abecedy, keď chce niečo prečítať? Dokáže s ich pomocou pomenovať niektoré písmená veľkej tlačenej abecedy?

2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
24. Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom. 25. Rozhodne, či sa dve slová rýmujú. 26. Rozčlení zvolené slová na slabiky. 27. Vyčlení začiatočnú hlásku slova.	Recitovanie básní a spev piesní učiteľka doplní rytmickým sprievodom (napr. tlieskaním, rytmizáciou na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch). V texte básní, riekaniek, hádaniek a vyčítaniek deti vyhľadávajú slová, ktoré sú si zvukovo podobné (rýmujú sa), k zadaným slovám vyberajú ďalšie zvukovo podobné slová z radu slov, ktoré ponúka učiteľka alebo navrhujú vlastné slová. Učiteľka pri rytmizácii riekaniek a piesní zdôrazňuje rytmickú štruktúru slova na úrovni slabiky. Vyčlenenie začiatočnej hlásky slova učiteľka modeluje predĺžením doby výslovnosti začiatočnej hlásky alebo jej opakovaným vyslovením (v závislosti od charakteristiky hlásky). Dbá na to, aby deti postupne dokázali základné analyticko-syntetické činnosti so slovami vykonávať samostatne, bez podpory učiteľky.	Ako vníma vzťah medzi slovom a objektom, ktorý označuje? Korešponduje dĺžka zápisu viac s významom (veľkosťou objektu, počtom objektov), ktorý/é označuje? Korešponduje dĺžka zápisu s dĺžkou slova v zvukovej podobe? Ako sa orientuje v zvukovej štruktúre slova? Ktoré analyticko-syntetické činnosti so slovami mu robia problém?

2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
28. Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov 29. Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia 30. Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná. 31. Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.	Predpokladom rozvoja tejto oblasti je rozvíjanie jemnej motoriky dieťaťa najmä vo vzdelávacej oblasti <i>Umenie a kultúra</i> (výtvarná výchova) a <i>Človek a svet práce</i>. Prostredníctvom výtvarných a pracovných aktivít na voľnej ploche si dieťa rozvíja vizuálno-motorickú koordináciu pohybu ruky, zápästia a prstov pri jej cielenom pohybe. Pri využívaní kresliacich potrieb sa dieťa učí regulovať tlak ruky na podložku. V nadväznosti na to si dieťa osvojuje zvládnutie jednoduchých grafomotorických prvkov vyžadujúcich prácu zápästia (o.i. vertikálne línie, horizontálne línie, krivky, slučky) a dlane a prstov (o.i. horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá osmička).	Ako narába s kresliacou potrebou pri jej použití? Dokáže koordinovať pohyb kresliacej potreby po papieri na základe predlohy? Dokáže napodobniť intenzitu, dĺžku a tvar línie? Aké typy grafomotorických prvkov mu robia problémy? Napodobňuje grafickú stránku písomného prejavu dospelých, aj keď ešte nepozná písmená písanej abecedy?

VZDELÁVACIA OBLASŤ : MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Hlavným cieľom tejto oblasti je poskytnúť základy matematických a informatických poznatkov a zručností, pomocou ktorých sa ďalej rozvíja matematické myslenie a matematické kompetencie nevyhnutné pre vzdelávanie na vyšších vzdelávacích stupňoch. Prostredníctvom jej obsahu sa začína rozvíjať logické myslenie dieťaťa, chápanie čísel a jednoduchých operácií s nimi, ako aj rozvoj základov algoritmickeho myslenia.

5.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami

1 Čísla a vzťahy

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky <i>sú platné pre všetky štyri podoblasti.</i>
- Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou. - V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10. - V obore do 10 určí počítaním po jednej počet objektov v skupine. - V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných objektov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom. - V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom.	Pomocou jednoduchých básničiek hravou formou učiteľka upevňuje poznanie číselného radu najprv do päť, neskôr do desať. V prípade zostupného radu využíva rôzne bežné aktivity – „odštartovanie“, odpočítavanie a pod. Požaduje vymenovanie číselného radu aj od ľubovoľného čísla. Učiteľka deťom umožňuje, aby sa stretávali s najrôznejšími situáciami, pri ktorých sa určuje počet predmetov: - usporiadaných aj neusporiadaných, - všetkých aj len s danou vlastnosťou, - ktoré sú neustále k dispozícii, ale aj takých, ktoré sú k dispozícii len určitý čas. Pri menej prehľadných situáciách ukazuje, ako si pri zisťovaní počtu môžeme pomáhať chodením pomedzi predmety, úpravou objektov (zmena polohy, robenie značky, na započítanom objekte) a vytvára príležitosti na ich osvojenie si deťmi. Učiteľka deťom umožňuje, aby sa stretávali s najrôznejšími situáciami, pri ktorých sa počet objektov zisťuje len pomocou: - hmatu (napr. pod dekou, v rukách za chrbtom, so zakrytými očami, ...); - sluchu (dieťa určuje slabiky v slove; rôzne zvuky – počet tliesknutí , dupnutí, zatľukaní, úderov	<i>Pri každom matematickom pojme si môže učiteľka o dieťati klásť nasledovné otázky:</i> Prejavuje záujem o konkrétny matematický pojem, alebo má tendenciu sa mu vyhýbať ? Zaujal ho konkrétny matematický pojem? Aké otázky pri ňom kladie, aké má komentáre? Rozumie správne konkrétnemu matematickému pojmu? Správne reaguje pri jeho vyslovení? Používa ho pri komunikácii s učiteľkou, s ostatnými deťmi? Pri akých aktivitách využíva konkrétny matematický pojem, akým spôsobom? Ako často ho využíva mimo matematických aktivít, v bežnom živote? Používa konkrétny matematický pojem v otázkach a pokynoch? Ako často? Úspešne? Zároveň pri všetkých týchto sledovaniach v časovom horizonte môže pozorovať, ako sa vyvíja - spontánnosť, - frekvencia - úspešnosť jeho používania (od nesprávneho cez čiastočne správne až po správne používanie, či sa postupne menej mýli, či objavuje chyby u iných a u seba). <i>Pri každej matematickej aktivite si učiteľka môže o dieťati klásť nasledujúce otázky:</i> Zapája sa do konkrétnej matematickej aktivity? Do akej miery ju iniciuje? Pridáva sa ku aktivite spontánne? Je v nej úspešný? Čo ho na nej baví a čo

6. Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom.	na bubon, triangel, ...). Zisťovanie počtu umožňuje učiteľka deťom využívať v rôznorodých prostrediach (tieto prostredia využíva aj na zadávanie úloh, ktoré nemajú riešenie, alebo majú viac riešení), ako napríklad sú: - stolné hry, kde sa činnosť odvíja od hľadania a prikladania dielikov s rovnakým počtom (princíp domina) až po hry, kde sa pohybuje hracia figúrka na základe počtu, - hry so symbolickými peniazmi a tovarom (zisťovanie ceny nákupu, porovnávanie cien nákupov, koľko nám chýba, koľko je navyše), rozmieňanie (aj na predpísaný počet), čo sa dá kúpiť za peniaze (aj pre predpísaný počet kusov tovaru), - prostredia iných vzdelávacích oblastí. Precvičovacie aktivity na určovanie počtu organizuje aj formou rôznych hier a súťaží v menších skupinkách, napr. pre trojice (jeden v určenej forme vytvára počet, druhý ho určuje a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú).	nie? Vie pri konkrétnej aktivite diskutovať, klásť otázky? Pokúša sa o argumentáciu? Sú jeho vystúpenia správne, alebo sa vyjadruje nepresne? Aký typ pomoci potrebuje na zvládnutie konkrétnej aktivity? Vyказuje rastúcu úspešnosť v konkrétnej aktivite? Zvyšuje sa jeho sebavedomie/istota pri činnosti (menej sa mýli, objavuje chyby)? Zároveň pri všetkých týchto sledovaniach môže pozorovať, - v ktorých typoch aktivít je úspešný, - či to súvisí so záujmom o túto aktivitu. Vidí v jednotlivých číslach univerzálny model pre počet? Vie to použiť pri riešení úloh? Zlepšuje sa vo využívaní rôznych symbolov, modelov? Ako často a do akej miery ich používa správne?
7. Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou , kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.	Učiteľka oboznamuje deti s tým, ako sa dá postupné zisťovanie jednotlivých počtov využiť pri riešení jednoduchých úloh, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje. Učiteľka vytvorí deťom dostatok príležitostí stretávať sa s používaním rôznych symbolov, modelov pri riešení týchto úloh, vedie ich k tomu, aby ich postupne aj samy začali používať pri riešení jednoduchých abstraktnejších úloh (ovečky budú	
8. Pre dve skupiny objektov určí, kde je		

viac a kde menej objektov podľa zisteného počtu objektov v skupinách (do 10 prvkov v skupine).	zelené kocky, miesto každého zajaca nakreslíme klietku, v ktorej je, ...).
9. Bez zisťovania počtu pre dve skupiny objektov určí, kde je viac a kde menej objektov.	Učiteľka vytvára situácie, kde sa rozdeľuje na dve alebo tri časti s rovnakým počtom a nechá deti úlohu riešiť intuitívne (bez počítania). Následne vedie deti ku kontrole, či sú skupiny správne rozdelené. Pri tom sa deti stretávajú aj s možnosťou, že sa skupiny zadaným spôsobom rozdeliť nedajú (riešenie neexistuje).
10. Bez zisťovania počtu manipuláciou rozdelí skupinku predmetov na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom.	Učiteľka deťom ukazuje, že striedavým značením po jednom v dvoch skupinách (dávaním do dvojíc) môžeme aj bez určovania ich počtu:
11. Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom.	- porovnať počty dvoch skupín, - vytvoriť rovnako veľa objektov ako má určená skupina objektov, - rozdeliť (pokiaľ to ide) skupinu obrázkov na dve časti s rovnakým počtom.

2 Geometria a meranie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
12. Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...).	Učiteľka umožňuje deťom využívať orientáciu v priestore, rovine a rade v rôznorodých situáciách a hrách. Pritom sa snaží o rozvíjanie všetkých pojmov spojených s orientáciou.	Evaluačné otázky sú platné pre všetky štyri podoblasti.
13. Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom),	Iniciuje činnosti, pri ktorých deti spontánne opisujú polohu objektu, prípadne ho umiestňujú na dané miesto (skrývačky).	

vpriamo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto. 14. Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto.	Učiteľka pomocou modelov, neskôr aj obrázkami predstavuje geometrické útvary, jednoducho opíše ich vlastnosti, necháva ich deti opakovane identifikovať. Umožňuje využívať rôzne stavebnice na stavanie a skladanie podľa predlohy, podľa popisu, podľa určených pravidiel, na danú tému. Organizuje aj situácie, kde rozhodujúcim zmyslom je hmat.
15. Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec. 16. Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému. 17. V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. 18. Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.	Vedie deti k tomu, aby skúšali popisovať daný geometrický objekt, hľadali spoločné aj odlišné vlastnosti dvoch konkrétnych geometrických objektov, vedeli zdôvodniť, prečo daný objekt nemôže byť určený objekt (a to aj len pomocou hmatu). Iniciuje činnosti, pri ktorých sa deti s rovinnými útvarmi stretávajú predovšetkým prostredníctvom telies (napríklad otáčanie stien telesa, obkresľovanie (kreslenie pôdorysu), prestrkávanie telies cez „tesné“ otvory, ...). Vedie deti k tvorbe najmä rovinných útvarov. Umožňuje pri tom používať čo najrôznejšie formy (kreslenie, strihanie, lepenie , skladanie, lámanie, modelovanie, ...).

19. Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému. 20. Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru. 21. Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchéj mape). 22. Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti. 23. Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10). 24. Odhadom aj meraním porovná dva	Precvičovacie aktivity na určovanie objektu a jeho vlastností organizuje aj formou rôznych hier a súťaží v menších skupinkách, napr. pre trojice (jeden určí, aké teleso má vybrať, druhý to vykoná a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú). Iniciuje činnosti, pri ktorých sa kreslia, obťahujú rovné, krivé aj uzavreté čiary rôznej hrúbky. Na kreslenie čiar organizuje rôznorodé činnosti a hry, ako napríklad: - riešenie bludísk, - postupné spájanie obrázkov v určenom poradí nepretínajúcimi sa čiarami, - spájanie dvojíc určených (popísaných) dvojíc obrázkov nepretínajúcimi sa čiarami, - nájdenie druhého konca čiary. Zabezpečí, aby deti používali kartičky so symbolmi ↓, ←, →, ↑ (alebo kartičky s inými dohodnutými symbolmi pre pohyb v štvorcovej sieti) a aj pomocou spojených pokynov (napríklad: najprv 3-krát ← a potom 2-krát ↑). Učiteľka predstavuje deťom meranie prostredníctvom jednoduchých hier, v ktorých porovnávajú či určujú dĺžku predmetov a porovnávajú či určujú vzdialenosť (napríklad krokmi, dlaňami, pomocnými predmetmi a pod.). Iniciuje opakovanie týchto meraní a
---	--

predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...). 25. Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...).	diskutuje s deťmi o nepresnosti merania. Umožní deťom, aby merali pomocou neštandardných jednotiek dĺžky (napr. špagátu či prúžku papiera). Vytvára rôzne situácie na porovnávanie predmetov (pri porovnaní viacerých predmetov aj vyberanie naj...) pomocou veľkosti zvoleného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka...) a to odhadom aj meraním. Pri porovnávaní odhadom robia deti kontrolu odhadu meraním. Učiteľka nechá deti porovnať a usporiadať útvary v ich celkovej veľkosti a jednotlivých rozmeroch
26. Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.	V bežných situáciách zo života (príchod pretekárov do cieľa, čakanie v rade na obed, na lístky) a v rozprávkových situáciách (O rukavičke, O pampúšikovi) učiteľka spolu s deťmi popisuje polohu osôb, postáv ... pomocou daných pojmov. Dramatizáciou vedie deti k orientácii v usporiadanom rade.
27. V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za. 28. Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov.	

3 Logika

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
29. Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov. 30. Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou. 31. Objaví a jednoducho opíše pravidlo postupnosti. 32. Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení. 33. Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť. 34. Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). 35. Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). 36. Vytvorí dvojicu objektov na základe	Učiteľka zabezpečí, aby deti absolvovali čo najrôznejšie činnosti a formy dopĺňania pravidelností a určovaní vzorov. Organizuje činnosti, kde deti opakujú pravidelne sa meniace zvuky (hovorené, napríklad la, li, li, la, li, li, la, prípadne pravidelné zvuky vytvárajú, bubnujú, vydupávajú a pod.). Organizuje hry, kde deti opakujú pravidelne sa meniace jednoduché činnosti (napríklad drep, drep, vzpažiť a pripažiť, napríklad drep, drep, vzpažiť a upažiť ...). Prepája úlohy na pravidelnosť s estetickým vnímaním a bežným životom. Iniciuje hľadanie pravidelností okolo nás. Deti identifikujú vzor, ktorý sa opakuje napríklad na oblečení, v rôznej výzdobe, v prírode. Identifikujú postupnosť (napríklad po lete príde vždy jeseň), v určitej postupnosti vzorov môžu identifikovať dvojicu vzorov, ktoré vždy idú po sebe a pod. Umožní deťom vytvárať pri stavbách pravidelnosť (napríklad vyplň rám týmito kockami tak, aby sa červená a modrá kocka nestretávali a pod.). Postupne prenáša zodpovednosť za rozhodovanie (je to dobre, má to dobre a pod.), pri vhodných úlohách iniciuje kontrolu Snaží sa aj pri bežných situáciách a činnostiach nechať deti triediť a vyberať objekty s danou vlastnosťou (rozdeľte autá na nákladné a osobné, jednu skupinu budú tvoriť dievčatá, čo	Evaluačné otázky sú platné pre všetky štyri podoblasti

danej logickej súvislosti	majú na sebe niečo žlté a pod.).	
---------------------------	----------------------------------	--

4 Práca s informáciami

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
37. Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod. 38. Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty. 39. Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vyplňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.	Učiteľka využíva digitálne pomôcky pre predškolský vek, ktoré má materská škola k dispozícii na zoznamovanie sa a ovládanie základných činností, ktoré poskytujú špeciálne podrobnejšie ovládanie digitálnych pomôcok a hier, ktoré stimulujú: - pohyb po štvorcovej sieti, - vyfarbovanie čiar a uzavretých plôch, - hľadanie a prenášanie predmetov na určené miesto. Podľa možností materskej školy vytvára maximálny priestor na zoznamovanie sa a ovládanie tých digitálnych pomôcok a hier, ktoré umožňujú plánovanie viacerých krokov.	Evaluačné otázky sú platné pre všetky štyri podoblasti.

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A PRÍRODA

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a príroda je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. Úlohou učiteľky je viesť deti k vyjadrovaniu aktuálnych predstáv o predmetoch, javoch a situáciách určených vzdelávacím štandardom tak, aby malo každé dieťa možnosť vyjadriť svoju predstavu a prostredníctvom premyslených podnetov učiteľky ju meniť a zdokonaľovať.

3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

1 Vnímanie prírody

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
1. Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia.	Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť prezentovať aktuálne predstavy o prírodných javoch, predmetoch a situáciách.	Ako sa vyjadruje o prírode?
2. Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov.	Porovnáva detské predstavy a zdôrazňuje rozdiely. Určuje kategórie triedenia rôznych prírodných objektov a zisťuje, do akej miery deti pri triedení premýšľajú.	Aké otázky kladie pri pozorovaní prírodných predmetov, javov, situácií?
3. Odlišuje živé od neživých súčastí prírody.	Vytvára situácie, v ktorých je úlohou detí triediť prírodné objekty podľa znaku, ktorý si určia deti a zisťuje, ako exaktne pracujú so zvoleným kritériom.	Aká je kresba pozorovanej reality?
4. Vymenuje ročné obdobia.	Špeciálne sa venuje odlišovaniu živej a neživej prírody, diskutuje s deťmi o prejavoch života.	Čím argumentuje, keď diskutuje o svojej predstave, vysvetlení pozorovaného prírodného javu, predmetu, pozorovanej situácie?
5. Uvedomuje si zmeny v prírode počas		Ako triedi prírodné objekty v prípade určeného kritéria triedenia?
		Ako vyjadruje svoje predstavy o prírodných javoch, predmetoch, situáciách?
		Ako manipuluje so živými organizmami?
		Čo si všíma na prírodných reáliách? Je voči

roka.	Učiteľka sa rozpráva s deťmi o pozorovateľných zmenách v prírode, ktoré nastávajú v dôsledku zmien ročných období.	prírodnému prostrediu zvedavé?
6. Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasi.	Učiteľka diskutuje s deťmi o daždi, vetre a oblačnosti, spolu sa venujú jednoduchému krátkodobému pozorovaniu zmien počasia.	

2 Rastliny

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
7. Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.	Učiteľka vytvára také situácie, v ktorých deti porovnávajú jednotlivé časti rôznych rastlín, napríklad stoniek, listov, kvetov, koreňov, či plodov. Uvažujú spolu nad významom rôznorodosti.	Aké otázky kladie pri pozorovaní rastlín? Aká je kresba pozorovanej reality (napr. snaží sa zachytiť do kresby detaily rastliny, ktorými je daná rastlina špecifická; vie zachytiť svoj predpoklad o klíčení rastlín kresbou; vie zakresliť výsledok pozorovania)?
8. Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb.	Učiteľka sústreďuje pozornosť detí na hľadanie spoločných a rozdielnych znakov rôznych rastlín, používa na to rastliny blízkeho okolia (školský dvor), resp. rastliny, ktoré deti poznajú (s dôrazom na úžitkové, liečivé rastliny).	Ako triedi rastliny v prípade určeného kritéria triedenia (napr. sústreďuje sa pri triedení rastlín na porovnávanie veľkosti, tvaru a farby jej rôznych častí – koreň, stonka, list, kvet plod)?
9. Rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny.	Učiteľka dáva dôraz na spoznávanie vybraných liečivých a jedovatých rastlín. Venuje sa objasneniu úžitku z pestovania rastlín a upozorňuje na nebezpečenstvo, ktoré predstavujú jedovaté rastliny.	Ako zdôvodňuje triedenie predmetov, ak je jeho úlohou vytvoriť kritérium triedenia objektov (napr. triedi listy rastlín podľa veľkosti a po vytriedení zdôvodní, ukáže na predmete, prečo zaradil list do skupiny veľkých listov rastlín)?
10. Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu.	Učiteľka vedie deti k rozpoznávaniu (podľa reálnej rastliny alebo jej realistického zobrazenia) vybraných poľnohospodárskych rastlín typických pre danú lokalitu. Učiteľka diskutuje s deťmi o rôznych druhoch ovocia a zeleniny, objasňuje spôsob získavania	Ako vyjadruje svoje predstavy o prírodných javoch, predmetoch, situáciách (napr. má snahu vyjadriť predstavu o podmienkach klíčenia semien tak, aby bola poslucháčmi pochopená)? Ako manipuluje s rastlinami ako živými organizmami?

11. Uvedie niektoré životné prejavy rastlín.	lokálnych druhov ovocia a zeleniny tak, aby si deti uvedomili, že ovocie a zelenina sú rastlinného pôvodu a získavajú sa pestovaním v záhradách, sadoch a na poliach.
12. Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.	Venuje sa aktivitám zameraným na skúmanie klíčenia a rastu rastlín ako dvoch špecifických procesov. Vedie deti tak, aby si uvedomili, že klíčenie a rast rastliny sú prejavom jej života. Klíčenie a rast rastlín vysvetľuje na príklade pestovania vybraných poľnohospodárskych plodín; venuje sa objasňovaniu spôsobu rozmnožovania rastlín. Vytvára aktivity, v ktorých deti spoznávajú úžitok z húb (kvasnice, jedlé huby), ale uvedomia si aj ich nebezpečenstvo (plesne, jedovaté huby).

3 Živočíchy

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
13. Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše	Učiteľka vedie deti k pozorovaniu a porovnávaniu rôznych živočíchov podľa vonkajších znakov ich tel, podľa rôznych spôsobov ich pohybu v prostredí, podľa rôzneho spôsobu získavania potravy a k porovnávaniu podmienok, v ktorých rôzne živočíchy žijú.	Aké otázky kladie pri pozorovaní živočíchov? Ako triedi živočíchy v prípade určeného kritéria triedenia (napr. sústreďuje sa pri triedení živočíchov na určené znaky)?
14. Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov.		Ako zdôvodňuje triedenie živočíchov, ak je jeho úlohou vytvoriť kritérium ich triedenia s cieľom ich detailného pozorovania (napr. triedi podľa spôsobu pohybu živočíchov; podľa počtu končatín a pod.)?
15. Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy.	Pri pozorovaní živočíchov sa zameriava na tie, ktoré sa nachádzajú v blízkom okolí (napr. na školskom dvore) alebo na tie, s ktorými majú deti skúsenosti (rôzne druhy hmyzu, živočíchy chované pre úžitok), resp. sú v blízkom okolí pozorovateľné.	Ako manipuluje so živými organizmami? Čo si všíma na živočíchoch?
16. Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich.		

17. Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy.	Učiteľka vedie deti k spoznávaniu spôsobu života vybraných druhov živočíchov (napr. mačka, dážďovka, motýl).
18. Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.	

4 Človek

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
19. Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách	Učiteľka vytvára situácie, v ktorých učí deti rozpoznávať a pomenovávať základné pozorovateľné anatomické kategórie. Venuje sa objasňovaniu prejavov života človeka (dýchame, prijímame potravu, vylučujeme nepotrebné zvyšky, pohybujeme sa, rastieme a pod.).	Aké otázky kladie pri pozorovaní vlastného tela? Aká je kresba predstavy dieťaťa o fungovaní ľudského tela (napr. snaží sa zachytiť do kresby skúsenosti a zistené informácie; sústreďuje sa pri tvorbe nákresu na reálne prvky; má snahu vysvetľovať svoju kresbu)?
20. Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.	Diskutuje s deťmi o procesoch, ktoré prebiehajú v ľudskom tele: dýchanie, trávenie, krvný obeh, zmyslové vnímanie. V diskusii sa zameriava na identifikáciu aktuálnych predstáv detí o uvedených procesoch a predstavu rozvíja na základe skúmania vnímateľných prejavov uvedených fyziologických funkcií (napr. skúmajú, ako zistíme, že človek dýcha; pozorujú prejavy trávenia a vylučovania; pozorujú a zisťujú, ako sa prejavuje srdcová činnosť v pokoji a pohybe; skúmajú, ako a čím spoznávame prostredie a pod.).	Ako vysvetľuje fungovanie ľudského tela? Čo si všíma na ľudskom tele

5 Neživá príroda

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
21. Uvedie príklady, kde všade sa v prírode nachádza voda.	Učiteľka zisťuje predstavy detí o prítomnosti vody v prírode, vedie ich k pozorovaniu prítomnosti vody v kvapalnom, pevnom aj plynnom skupenstve (bez zavedenia pojmov).	Ako dieťa postupuje, aby zistilo o pozorovanom jave, situácii viac?
22. Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.	Diskutuje s deťmi o význame vody pre človeka, rastliny a živočíchy, pričom súčasťou diskusie je aj problematika znečistenia vody rôznymi látkami, ktoré je aj nie je možné vo vode vidieť, či inak vnímať (čuchom, hmatom a pod.). Napríklad vedie deti k porovnávaniu vody pochádzajúcej z rôznych zdrojov. Špecifikuje pitnú vodu a objasňuje nebezpečenstvo pitia vody z neznámych zdrojov.	Aké otázky kladie pri pozorovaní prvkov neživej prírody?
23. Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.	Učiteľka s deťmi diskutuje o prejavoch pohybu vzduchu, ktoré poznajú z bežného života (prievan, vietor, pohyb teplého vzduchu nad výhrevnými telesami a pod.). Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť vnímať prítomnosť vzduchu rôznymi zmyslami (napr. fúkanie vzduchu do vody slamkou; vytlačanie vzduchu zo špongie pod vodou, nafukovanie balóna a pod.). Diskutuje s deťmi o význame vzduchu pre život človeka, rastlín a živočíchov.	Ako experimentuje s prvkami neživej prírody?
24. Opíše Zem ako súčasť vesmíru.	Učiteľka diskutuje s deťmi o ich predstavách o Zemi ako o vesmírnom telese (používa najmä glóbus). Diskutuje s deťmi o rôznych vesmírnych telesách, najmä o Zemi a iných planétach, Slnku a iných hviezdach a o Mesiaci a iných obežniciach planét.	Ako opisuje svoje postupy pri experimentovaní s prvkami neživej prírody?
		Čo si všíma na prvkoch neživej prírody

Diskutuje o spôsoboch, pomocou ktorých človek skúma vesmír.

6 Prírodné javy

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
1. Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).	Učiteľka zisťuje aktuálne predstavy detí o vybraných prírodných javoch a ďalej ich spolu s deťmi skúma: <i>Svetlo a tieň</i> - Identifikujú spolu zdroje svetla a to, ako je možné svetlo vytvoriť. Skúmajú tvorbu tieňa, jeho predlžovanie a skracovanie, pozorovanie tieňa v exteriéri v súvislosti so zdanlivým pohybom Slnka po oblohe a pod. <i>Teplo a horenie</i> - Identifikujú zdroje tepla, diskutujú o tom, ako je možné teplo tvoriť, o podmienkach horenia a následne aj o protipožiarnych opatreniach a pod. <i>Topenie a tuhnutie</i> - Pozorujú zmenu vlastností látok vplyvom tepla, skúmajú bežne dostupné látky, s ktorými sa bezpečne manipuluje – ľad, čokoláda, maslo a pod. <i>Vyparovanie</i> - Pozorujú zmenu vody na vodnú paru. Učiteľka vedie deti k diskusii o bežne pozorovaných javoch súvisiacich s vyparovaním tak, aby si uvedomovali, čo sa deje s vodou napríklad pri sušení bielizne, vlasov, mláky. <i>Rozpúšťanie látok vo vode</i> – Učiteľka vedie deti ku skúmaniu toho, aké látky sa vo vode rozpúšťajú, kedy sa rozpúšťajú rýchlejšie. Zameriava sa na látky, s ktorými majú deti skúsenosť – cukor, soľ, príprava kávy, čaju. Diskutuje s deťmi o tom, čo sa s látkami	Aké otázky kladie pri pozorovaní prírodných javov? Čím argumentuje, keď diskutuje o svojej predstave o vysvetlení pozorovaného prírodného javu, situácie? Ako vyjadruje svoje predstavy o vybraných prírodných javoch? Ako experimentuje s prírodnými javmi? Ako opisuje svoje postupy pri experimentovaní s prírodnými javmi?

	stane pri rozpúšťaní, pokúšajú sa získať látky z vody späť. <i>Zvuk</i> - Učiteľka vytvára príležitosť na sledovanie rôznych spôsobov vzniku zvukov a o spôsobov ich zosilňovania a zoslabovania. Deti sa napríklad pokúšajú usmerňovať zvuk papierovými lievikmi alebo skúmajú prenos zvuku po „špagátovom telefóne“. <i>Sily a pohyb</i> – Vytvára situácie, ktoré umožňujú zistiť, ako je možné dostať predmety do pohybu. Deti skúmajú a porovnávajú veľkosť dvoch síl pôsobiacich opačným smerom v ťahu aj tlaku; skúšajú zmeniť smer pôsobenia určitej sily (napríklad proti pádu predmetov, pohybu predmetov v prievane a pod.). <i>Magnetizmus</i> – Učiteľka vedie deti ku skúmaniu toho, ktoré predmety sú priťahované magnetom a ku skúmaniu vzájomného správania sa magnetov voči sebe. <i>Volný pád predmetov</i> – Učiteľka navodzuje situácie umožňujúce sledovať spôsob pádu predmetov k zemi (rýchlosť pádu rôznych predmetov) a následne sledovať možnosti zrýchlenia a spomalenia pádu predmetov.
--	---

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť je viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí – v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch. Táto vzdelávacia oblasť sa orientuje na poznávanie spoločenského prostredia a na prosociálnu výchovu.

5.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

1 Orientácia v čase

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
1. Opíše režim dňa. 2. Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach. 3. Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra. 4. Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho	Učiteľka vedie deti k uvedomovaniu si postupnosti činností, ktoré tvoria v materskej škole a doma režim dňa. Spolu sa o jednotlivých činnostiach rozprávajú a pokúšajú sa zdôvodňovať význam jednotlivých činností. Učiteľka sa rozpráva s deťmi o čase strávenom doma a čase strávenom v materskej škole. Spolu sa rozprávajú o význame záľub a deti si svoje záľuby vzájomne porovnávajú. Rozprávajú sa o povinnostiach v rámci režimu dňa (napríklad čistiť si zuby, ísť včas spať). Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť rozvíjať si adekvátne používanie pojmov vyjadrujúcich časové súvislosti, najmä: včera, dnes, zajtra, dávno, teraz, potom (napríklad pri opise zážitkov, záľub, plánov na prázdniny, rodokmeňa a	Ako sa dieťa prispôsobuje režimu dňa? Ako dieťa trávi čas doma, aké má záľuby? Ako dieťa chápe plynutie času prostredníctvom blízkych spomienok a blízkych plánov do budúcnosti (včera, dnes, zajtra)?

narodenia.	pod.). Vedie deti k tomu, aby sa orientovali v časových súvislostiach dňa, týždňa a roka v spojení s konkrétnymi činnosťami (napríklad režim dňa, oslavy a sviatky, dni pracovného voľna a pod.) a prostredníctvom rozlišovania podstatných znakov (napríklad ročných období, jednotlivých fáz dňa a pod.).	Ako vníma dieťa minulosť (napr. nezvratnosť situácií)?
5. Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.	Učiteľka sa s deťmi rozpráva o meraní času hodinami a kalendárom. Oboznamuje ich so základnou funkciou hodín a kalendáru (čo merajú, ako sa používajú).	

2 Orientácia v okolí

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
6. Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy.	Učiteľka vedie deti k opisu interiéru a exteriéru známych budov pričom sa zameriava na orientáciu v opisovaných budovách. Vedie deti k opisu známych trás, ktorými deti bežne prechádzajú (napríklad cesta z materskej školy na ihrisko, cesta z domu do materskej školy, cesta z domu do obchodu a pod.). Dbá na to, aby deti pri opise trasy uvádzali významné orientačné body, a správne používali predložky orientácie v prostredí (pred, za, okolo, rovno, vpravo, vľavo, hore, dolu a pod.). Učiteľka spolu s deťmi vytvára plán cesty, ktorý spolu zakresľujú. Učiteľka vedie vzdelávanie tak, aby si deti uvedomili význam tvorby plánu cesty.	Ako dieťa opisuje rôzne časti svojho mesta alebo dediny?
7. Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov.		Ako sa orientuje v priestore?
8. Uvedie adresu svojho bydliska.		Ako dieťa opisuje materskú školu a udalosti odohrávajúce sa v nej?
9. Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia		Akým spôsobom prijíma normy správania viažuce sa k špecifickým situáciám (napr. ako sa správať u lekára, v obchode a pod.)?
	Vedie deti k spoznávaní obce/mesta, v ktorom sa	

(napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok).	materská škola nachádza a to prostredníctvom lokálnych inštitúcií a služieb, ktoré sú v obci/meste poskytované. Spolu s deťmi sa rozpráva o spôsobe fungovania a význame vybraných verejných inštitúcií a služieb: obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a pod.	
--	---	--

3 Dopravná výchova

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
10. Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou.	<i>Dieťa ako chodec.</i> Učiteľka sa s deťmi rozpráva o bezpečnom spôsobe pohybu po chodníku – chodenie vpravo. Vedie deti k tomu, aby boli obozretné nielen na ceste, ale aj v blízkosti cesty. Učiteľka umožní deťom	Ako dieťa reaguje na premávku na ceste? Ako si dieťa vyberá miesto na prechod cez vozovku? Akým spôsobom dieťa vyhodnocuje situáciu na ceste?
11. Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov.	prechádzanie cez vyznačený priechod so svetelným zariadením i bez neho. Učiteľka vedie deti k chápaniu rozdielu medzi chodníkom a cestou, k pozeraniu a počúvaniu diania na ceste.	
12. Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov.	<i>Dieťa ako cyklista.</i> Učiteľka vytvára modelové situácie, v ktorých si deti ako cyklisti, kolobežkári, korčuliari precvičujú	Akým spôsobom dieťa pristupuje k jazde na bicykli alebo na obdobnom športovom náradí (zodpovednosť, agresivnosť, opatrnosť, defenzivnosť)?
13. Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca.	najmä vzájomnú ohľaduplnosť pri pohybe po chodníku a po ceste ako aj na mieste vyhradenom pre bicyklovanie. Vedie ich k používaniu reflexných a ochranných prvkov pri týchto športových aktivitách. <i>Dieťa ako cestujúci v hromadnej doprave a ako spolujazdec.</i> Učiteľka sa venuje pravidlám správania sa dieťaťa v hromadnej doprave a bezpečnému správaniu	Ako sa správa dieťa v úlohe cestujúceho v hromadnej

14. Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov	dieťaťa ako spolujazdca, napr. venuje pozornosť aj nutnému používaniu ochranných prvkov v role spolujazdca.	doprave?
15. Pozná význam vybraných dopravných značiek.	Učiteľka sa s deťmi rozpráva o rôznych spôsoboch dopravy, aj podľa miesta ich pohybu, ďalej podľa ich možností na presun na kratšie a dlhšie vzdialenosti. Rozprávajú sa spolu s deťmi aj o spôsobe ich používania. Učiteľka si s deťmi počas vychádzky všima dopravné značky, ktoré súvisia s pohybom v role chodca, cyklistu, korčuliara či kolobežkára. Pozornosť venuje tomu, aby deti poznali význam daných dopravných značiek a dokázali podľa nich konať.	Aké poznatky prezentuje o dopravných prostriedkoch?

4 Geografia okolia

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
16. Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník.	Učiteľka spoznáva s deťmi okolitú krajinu a venuje sa rozvoju používania pojmov, pomocou ktorých geograficky pomenúvame prírodné prostredie: vrchy, lesy, polia, lúky, potoky, rieky, jazerá, rybníky, najmä konkrétne vzhľadom na vlastný región a pod.	Akým spôsobom si dieťa všima rôznorodosť krajiny? Ako krajinu opisuje?
17. Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu..	Učiteľka vedie riadený rozhovor na tému prírodné krásy našej vlasti.	Akým spôsobom vníma dieťa ako človek pretvára krajinu (stavbami, poľnohospodárstvom a podobne)?
18. Pozná najznámejšie prírodné útvary našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj.	Rozpráva sa s deťmi o skúsenostiach, ktoré s krajinou majú a o tom, ako človek krajinu mení (napríklad výstavbou miest, priehrad a pod.).	

5 História okolia

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
19. Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok. 20. Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.	Učiteľka vyberie niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. blízky hrad, zámok a venuje sa príbehom, ktoré sa k nim viažu. Prostredníctvom historických pamiatok sprostredkováva deťom minulosť lokality a popri poznávaní historickej hodnoty lokality rozvíja ponímanie o čase. Učiteľka rozpráva a vedie riadený rozhovor o minulosti blízkeho okolia aj prostredníctvom zvykov, tradícií a folklóru, ktoré sa viažu na danú lokalitu. Obsah sprístupňuje napríklad prostredníctvom sviatkov, na ktoré sa lokálne zvyky, tradície a folklór viažu.	Ako sa dieťa vyjadruje k lokálnym zvykom, tradíciám a folklóru?

6 Národné povedomie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
21. Rozpoznáva štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna. 22. Spoznáva významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj.	Učiteľka vytvára situácie, v ktorých prirodzene predstavuje symboly Slovenskej republiky a podporuje národné povedomie detí tak, aby vnímali slovenskú spolupatričnosť. Využíva rôzne bežne sa vyskytujúce situácie, ako sú napríklad významné medzinárodné súťaže a slovenskú reprezentáciu v nich, národné sviatky či úspechy Slovenska v kultúre, vede a iných oblastiach ľudského pôsobenia (podľa aktuálnych možností). Opíše aj hlavné mesto Bratislavu a jej dominanty. Učiteľka predstavuje príklad úctivého správania sa k štátnym symbolom	

7 Ľudia v blízkom a širšom okolí

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
23. Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine. 24. Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteliek v triede. 25. Nadviaže adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.	Učiteľka taktne umožní dieťaťu prezentovanie individuálnej skúsenosti o vlastnej rodine, rodinných väzbách (napr. rodičia, súrodenci, starí rodičia, prarodičia) aj na základe využitia fotografií z rodinného prostredia. Učiteľka vedie deti k oslovovaniu rovesníkov menom, aby používali zodpovedajúce oslovenie učiteliek, riaditeľky materskej školy ako aj nepedagogických zamestnancov. Učiteľka vedie deti k tomu (napr. aj prostredníctvom rolových hier), aby pri nadväzovaní kontaktu s inými osobami využili adekvátne verbálne prejavy – oslovenie, predstavenie sa menom a priezviskom a neverbálne prejavy – očný kontakt, mimiku (aj úsmev), gestikuláciu a pod. Učiteľka umožní deťom nadobudnutie skúsenosti, že medzi nami žijú ľudia so zdravotným znevýhodnením a ľudia s kultúrnou rozmanitosťou.	Ako dieťa rozpráva zážitky z rodinného prostredia? Aké má dieťa kamarátske vzťahy v triede? Akým spôsobom sa dieťa kontaktuje s inými deťmi? Akým spôsobom sa dieťa kontaktuje s učiteľkou? Ak má dieťa zábrany v sociálnom kontakte s druhými, ako sa prejavujú? V akých situáciách dieťa vyhľadáva blízkosť učiteľky? Ako sa dieťa adaptuje na spoločenské prostredie materskej školy? Ako sa dieťa správa k ľuďom so zdravotným znevýhodnením? Ako dieťa prijíma inakosť ľudí z hľadiska multikultúrnej rozmanitosti?

8 Základy etikety

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
--------------------	--------------------	------------------

26. Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii. 27. Používa pozdrav, prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu. 28. Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.	Učiteľka vedie deti k používaniu pozdravov primerane situácii a vzhľadom na osobu, s ktorou sa zdraví: - vlastným modelom etického správania, - pozorovaním zdravenia sa dospelých a zdravenia sa druhých detí, - modelmi etického správania z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia... Dovedie deti k používaniu a zautomatizovaniu zdvorilostných fráz typu, napr. prosím, ďakujem, nech sa páči, dovoľíš, prepáč, ale aj všetko najlepšie a iné prostredníctvom: - vlastného modelu etického správania, - rolových hier, - pozitívneho hodnotenia etického správania konkrétnych detí, - predkladaním pozitívnych modelov správania v rôznych médiách – detská literatúra, film, televízia...	Akým spôsobom dieťa zdraví? Ako dieťa reaguje na pozdravy druhých? Používa dieťa vhodné zdvorilostné frázy v kontakte s inými? Akým spôsobom dieťa hodnotí vhodné a nevhodné správanie?
29. Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.	Učiteľka stimuluje deti k rozoznávaniu a hodnoteniu vhodnosti alebo nevhodnosti správania v zmysle dodržiavania elementárnych základov etikety: - vlastným modelom etického správania, - pozitívnym hodnotením spoločensky prijateľného (vhodného) správania konkrétnych detí, - taktným hodnotením nevhodného správania detí, napr. pri riešení rôznych situácií, ktoré nastávajú medzi deťmi v ich vzťahoch a sociálnej komunikácii, alebo aj pri riešení konfliktných situácií, - hodnotením konkrétnych príkladov správania sa postáv z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia	Ako sa dieťa správa vo vzťahu k iným deťom a dospelým?

9 Ľudské vlastnosti a emócie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
30. Identifikuje pozitívne ľudské vlastnosti. 31. Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobných predpokladov. 32. Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností. 33. Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť. 34. Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne. 35. Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.	Učiteľka vytvára deťom príležitosti na identifikovanie pozitívnych vlastností. Učiteľka vycíti, kedy je vhodný okamih na sebareflexiu dieťaťa, na základe ktorej dieťa uvedie príklady pozitívnych prejavov správania u seba a prizná si aj negatívne prejavy vo vlastnom správaní. Deti dostávajú príležitosti na hodnotenie aj záporných vlastností prostredníctvom nevhodného správania negatívnych rozprávkových hrdinov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia... Učiteľka taktne nabáda deti k spolupráci v hrách a v činnostiach s rešpektovaním ich osobnostných charakteristík (napr. zohľadňuje, či je dieťa spoločenské, alebo má sklony k samotárstvu, aké má vlohy a pod.). Motivuje deti na sústredenie sa na hru a inú činnosť prostredníctvom cieleného vzbudenie záujmu rôznymi motivačnými prostriedkami, zohľadňuje, aké má dieťa vôľové vlastnosti. Učiteľka umožní, aby deti mohli vyjadrovať svoje pocity spoločensky prijateľným spôsobom – pozitívne i negatívne. Učiteľka taktne nabáda dieťa na opisovanie emócií pozitívnych (radosť, veselosť, spokojnosť, hrdosť na úspech, súcitiť) a negatívnych (smútok, strach, obavy, hnev) na základe: - pozorovania druhých detí či rozprávkových hrdinov	Aké pozitívne vlastnosti dieťa identifikuje? V akých situáciách dochádza k odmietaniu konkrétneho negatívneho správania sa dieťaťa, napr. nevhodné správanie voči inému dieťaťu, vyvolanie konfliktu a pod.? Ktoré negatívne vlastnosti dieťa identifikuje u druhých, najmä vo vzťahu k postavám z detskej literatúry? Aká je spolupráca jednotlivých detí v skupinovej hre a činnosti? Akú rolu v skupinovej činnosti dieťa uprednostňuje? Ako sa dieťa prejavuje vo svojej role v skupinovej aktivite? Ako často dieťa strieda hry a činnosti? Ako sa dieťa sústreďuje na činnosť? Ako často dieťa nedokončí činnosť? Akým spôsobom vyjadruje dieťa svoje pocity?

36. Opíše aktuálne emócie.	z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia..., - vlastných aktuálnych zážitkov. Umožní deťom zorientovať sa v pozitívnych a negatívnych emóciách druhých osôb (detí i dospelých) podľa výrazu ich tváre a podľa gestikulácie. Učiteľka vedie deti k prejavom súcitu voči smútku iného dieťaťa alebo dospelého. Učiteľka navodzuje hry a činnosti, v ktorých deti prostredníctvom symbolov vyjadrujú, ako sa práve cítia.	Dokáže dieťa identifikovať pozitívne a negatívne emócie a akým spôsobom? Akým spôsobom sa správa dieťa voči dieťaťu s negatívnymi emóciami? Dokáže dieťa vyjadriť svoje aktuálne emócie a akým spôsobom?
----------------------------	--	---

10 Prosociálne správanie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
37. V dialógu vie vypočúť iných (deti i dospelých).	Učiteľka aktívne počúva dieťa, vedie s ním empatický rozhovor a s úctou reaguje na vypočuté oznamy dieťaťa.	V ktorých situáciách dieťa aktívne počúva druhých?
38. Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie.	Vytvára situácie na vzájomné aktívne počúvanie, napr. rozprávanie zážitkov, pričom vedie deti k vzájomnému počúvaniu.	Ako hodnotí dieťa vhodné a nevhodné správanie?
39. Správa sa priateľsky k deťom i dospelým.	Vedie deti k chápaniu dobrého a zlého správania prostredníctvom rozprávok a príbehov v rôznych médiách – detská literatúra, film, televízia...	V ktorých situáciách dieťa požiada o pomoc dospelého?
40. Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od	Vedie deti k priateľskému správaniu: - vlastným modelom prosociálneho správania, - pozitívnym hodnotením priateľského správania sa detí a pochvalou zaň, - pozitívnym hodnotením priateľského správania rozprávkových hrdinov v rôznych médiách – detská literatúra, film, televízia...	Či a ako požiada dieťa o pomoc pri riešení problému alebo konfliktu?
		Ako pomáha dieťa druhým deťom?
		Akým spôsobom obdaruje dieťa iných?
		Akým spôsobom sa podelí o veci?

druhých.		
41. Poskytne iným pomoc.	Prezentuje deťom rozprávky a príbehy, kde si hrdinovia príbehov navzájom pomáhajú. Taktne nabáda dieťa v situáciách, keď si nevie samo s niečím poradiť, aby kultivovane požiadalo o pomoc inú osobu (dieťa alebo dospelého).	Akým spôsobom dieťa oceňuje pozitívne správanie a pozitívne skutky iných detí?
42. Obdarí druhých.	Docieli, aby si deti navzájom pomáhali v rôznych situáciách a dokázali túto pomoc oceniť pozitívnym hodnotením. Učiteľka navodí situácie, v ktorých sa deti obdarúvajú navzájom, alebo obdarúvajú inú osobu.	Akým spôsobom sa dieťa presadzuje v hre alebo v činnosti?
43. Podelí sa o veci.	Taktne usmerňuje deti k vzájomnému podeleniu sa s hračkami alebo vecami a tento počin pozitívne hodnotí.	Akým spôsobom dieťa rieši konflikty?
44. Ocení dobré skutky.	Učiteľka deťom vyjadruje pochvalu za dobré skutky. Nabáda deti, aby vyjadrili za konkrétny dobrý skutok pochvalu inému dieťaťu/deťom alebo dospelšej osobe.	Za akých okolností si dieťa uvedomuje dôsledky svojho správania?
45. Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.	V rôznych okamihoch počas dňa dovedie deti taktne k presadzovaniu sa s ohľadom na seba a na druhých, napr. pri konkrétnych hrách a činnostiach pomáha deťom riešiť krajné polohy sebaapresadzovania sa, napr. dieťa so sklonom k podriadenosti pri činnosti povzbudzuje a dieťaťu so sklonom k nadradenosti hovorí, že aj iné deti v skupine sú šikovné a pod.	V ktorých situáciách dieťa rešpektuje práva iných detí?
46. Nenásilne rieši konflikt.	Taktným usmerňovaním docieli u väčšiny detí nenásilné riešenie konfliktu. Pomôže deťom nájsť konkrétne riešenie konfliktu, prijať sociálny kompromis, zmieriť sa a upokojiť sa po konflikte.	V akých situáciách prijíma dieťa splniteľné povinnosti?
47. Odmietá nevhodné správanie.	Prezentuje deťom reálne a fiktívne situácie, v ktorých sa odmieta nevhodné správanie prostredníctvom: - rozprávok a príbehov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia...,	

48. Odmietá kontakt s neznámym osobami.	- rolových hier. Opisuje a hodnotí spolu s deťmi, čo je bezpečné a čo nebezpečné správanie. Učiteľka pomôže deťom taktne upozorniť na dôsledky svojho pozitívneho aj negatívneho správania (jednak pre seba a jednak pre druhých). Učiteľka v pedagogickom prístupe rešpektuje práva dieťaťa v zmysle dokumentu Dohovor o právach dieťaťa.	
49. Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.	Oboznámi deti prijateľnou formou s ich právami a splniteľnými povinnosťami prostredníctvom:	
50. Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.	- jednoduchých a výstižných pravidiel spoločensky prijateľného správania sa detí navzájom, dospelých voči deťom, ako aj detí voči dospelým, - rozprávok a príbehov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia..., - rolových hier.	

VZDELÁVACIA OBLASŤ : ČLOVEK A SVET PRÁCE

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je utváranie a rozvíjanie základných zručností dieťaťa, zvládať úkony bežného dňa a zručností pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote, pričom predprimárne vzdelávanie rozvíja tie, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité; napríklad vytvára grafomotorické predispozície, dieťa lepšie zvláda sebaobslužné činnosti, zvláda v domácnosti bežné úkony.

5.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

1 Materiály a ich vlastnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
- Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.). - Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov. - Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Učiteľka zameriava pozornosť detí na skúmanie vlastností rôznych predmetov a následne sa spolu s deťmi pokúšajú triediť ich podľa materiálov, z ktorých sú vyrobené. Skúmajú spolu rôzne druhy materiálov a zamýšľajú sa nad možnosťou ich použitia, pričom sa prednostne sústreďujú na prírodné materiály: kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod. Pri zvažovaní možnosti ich využitia pri tvorbe špecifických výrobkov spolu zdôvodňujú využitie vymenovaním vlastností, ktorými sa materiál líši od iných materiálov. Neskôr učiteľka vedie deti k podobnému skúmaniu	Ako opisuje predmety a materiály (napr. porovnáva ich, hodnotí možnosti využitia predmetu, materiálu pri konštruovaní špecifického výrobku)?

človekom upravených materiálov: papier, plasty, sklo, kovy, textil a pod. Na základe rozpoznávania rôznych materiálov sa učiteľka snaží viesť deti k rozvoju recyklačných spôsobilostí – k triedeniu odpadu.

2 Konštruovanie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
4. Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu.	Učiteľka poskytuje deťom predlohy predmetov a pomáha im identifikovať predmety podľa predlohy zo súboru predložených predmetov, pričom vedie deti k všímaniu si detailov predmetov, prípadne k dopĺňaniu predlohy o prvky, ktoré dieťa identifikuje na predmete a na predlohe chýbajú (napríklad dieťa doplní obrázok zo šálky, ktorú identifikovalo ako predmet zobrazený na náčrte, predlohe; na predlohe doplní chýbajúce tlačidlo z imitácie mobilného telefónu – hračky a pod.).	Ako pracuje s náradím (napr. stará sa o používané náradie tak, aby sa zachovala jeho funkčnosť; pracuje s náradím tak, aby neohrozovalo seba ani druhých)?
5. Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet.	Učiteľka zadáva deťom jednoduché kreslené technologické postupy a pomáha im orientovať sa v nich a postupovať v činnostiach podľa zadanej schémy, náčrtu, predlohy (napríklad sadenie semien, presádzanie kvetov, skladanie papiera, skladanie konkrétnej stavby z kociek alebo inej dostupnej stavebnice a pod.).	Ako vníma zodpovednosť za poriadok po ukončení aktivity?
6. Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.	Učiteľka zadáva deťom jednoduché konštrukčné	Vytvára si po zadaní technickej úlohy vlastné riešenia a postupy (nie odpozerané)?
		Ako zdôvodňuje svoje postupy práce?
		Ako skúma predmety (napr. má tendenciu skúmať ich funkčnosť)?
		Ako (na základe čoho) si vyberá materiály pri konštrukcii špecifického výrobku

7. Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.	úlohy, pričom pri ich riešení zapája deti do riešenia jednoduchých technických problémov a to tým, že sa pýta otázky typu „ako?“ (napríklad: Ako postaviť stenu z kociek, aby bola stabilná? Ako vytvoriť loďku, ktorá bude plávať na vode? Ako zložiť papierové lietadlo, aby letelo čo najdlhšie? Ako vytvoriť padák, ktorý spomalí pád predmetu najlepšie? Ako spojiť papiere do „knižky“?). Po dokončení výrobku učiteľka vedie deti k opisu tvorby a účelu vytvoreného výrobku.
8. Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.	Tvorivosť pri konštrukčných úlohách podporuje tým, že deti povzbudzuje k diskusii o tom, ako a čím nahradiť chýbajúcu súčiastku z dostupných predmetov a materiálov ich jednoduchou úpravou. Učiteľka dbá na to, aby sa u detí rozvíjal cit pre efektívne, ekonomické a bezpečné postupy práce, čo znamená napríklad minimalizáciu odpadu (ekonomické vystrihovanie a vykrajovanie z rôznych materiálov, ako je papier, plastelína, cesto, hlina a pod.) ale tiež dodržiavanie bezpečnostných pravidiel pri používaní rôznych nástrojov a materiálov.

3 Užívateľské zručnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
9. Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu.	Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť spontánne vyberať náradie na prípravu a/alebo úpravu predmetov, prostredia, materiálov. Počas používania náradia a nástrojov vedie deti k ich efektívnemu a bezpečnému spôsobu používania, precizuje spôsobilosť používať nástroje a náradie	Ako pozoruje predmety a materiály, s ktorými pracuje (napr. pozoruje skúmaný predmet alebo situáciu do detailu tak, aby zistilo o predmete alebo situácii čo najviac informácií)? Ako pracuje na zadanej úlohe (napr. premyslí si

10. Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi. 11. Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade .	správne. Učiteľka vedie deti k realizácii činností, pri ktorých dieťa využíva jemnú motoriku, napríklad navliekanie korálok, prevliekanie šnúrok, triedenie drobných predmetov, skladanie papiera a podobne. Učiteľka sa zameriava na rozvoj nasledovných užívateľských zručností: hrabanie hrablami; prenášanie sypkého materiálu lopatou; skrutkovanie; odťahovanie a priťahovanie matíc kľúčom; krájanie tupým nožom; otváranie a zatváranie visacieho zámku; použitie vodováhy; použitie olovnice; viazanie uzla a mašličky; navliekanie ihly a zošívanie tupou ihlou; pranie mydlom; nalievanie tekutín z fľaše a do fľaše (a iné podľa aktuálnych možností školy). V rámci rozvoja užívateľských zručností vedie deti k používaniu základných úkonov potrebných pri používaní rôznych elektronických zariadení: zapnutie a vypnutie počítača; práca s PC myšou, klávesnicou, prípadne touchpadom (alternatívne práca s inou informačnou technikou podľa možností – napr. interaktívna tabuľa, tablet, čítačka kníh). Učiteľka spolu s deťmi skúma fungovanie a spôsob využitia vybraných jednoduchých mechanizmov a to na bežne dostupných nástrojoch a zariadeniach: páka (rovnoramenné váhy – vyvažovanie a váženie, hojdačka, nadvihovanie ťažkých predmetov pákou); naklonená rovina (pohyb predmetov po rôzne naklonenej rovine s nákladom, bez nákladu); koleso (pohyb ťažkých predmetov s pomocou kolesa a bez) ; ozubené kolesá (kuchynský ručný šľahač, bicykel). Pomáha deťom používať uvedené jednoduché mechanizmy pri konštrukčných úlohách.	úlohu skôr ako ju začne realizovať; ak má v priebehu riešenia úlohy problém, formuluje otázky a pýta si rady tak, aby mohlo pokračovať; dodržiavať stanovené inštrukcie ak je úloha takto postavená; pracuje na zadaní, kým ho nedokončí)? Ako efektívne využíva materiály (napríklad vzhľadom na tvorbu odpadu)?
---	--	---

4 Technológie výroby

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
12. Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Učiteľka sprostredkuje deťom vedomosti o výrobe niektorých vybraných výrobkov (napr. výroba múky z obilia a chleba z múky; výroba masla zo smotany; výroba džúsu z ovocia; výroba recyklovaného papiera z novín; príprava čaju zo sušených bylín; sušenie liečivých bylín, húb a ovocia a pod.), pričom realizovateľné postupy s nimi uskutočňuje a o postupoch spolu diskutujú.	Ako vníma hodnotu technologických zariadení a to, ako človeku v živote pomáhajú? Ako premýšľa o potravinách a ich zdrojoch?

5 Remeslá a profesie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
13. Pozná niektoré tradičné remeslá	Učiteľka sa venuje diskusii o rôznych tradičných remeslách, pričom sa sústreďuje na aktuálnu skúsenosť detí. Zameriava sa na opis postupu prípravy vybraných produktov tradičných remesiel, napríklad tehliarstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo, prútikárstvo (podľa aktuálnych možností školy). Vybrané jednoduché postupy s deťmi realizuje. Aktivitu realizuje tak, aby sa deti zamýšľali nad spôsobom, ako mohli byť jednotlivé produkty tradičných remesiel vytvorené (napr. kde a ako získať materiál na prípravu prúteného košíka, čím materiál prípadne nahradiť a pod.). Učiteľka sa venuje diskusii o rôznych súčasných povolaniach. Moderuje diskusiu o aktuálnych predstavách detí o obsahu pracovnej náplne vybraných povolání, pričom sústreďuje pozornosť detí na ich aktuálne skúsenosti s danými povolaniami. Sústreďuje	Ako vníma hodnotu peňazí v súvislosti s odvedenou prácou v zamestnaní?
14. Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).		Aké remeslá a profesie volí pri spontánných hrách? Ako reprezentuje v hrách na remeslá či profesie pracovnú náplň daných zamestnaní ?

	sa na obsah pracovnej náplne a význam vybraných profesií: lekár, šofér, učiteľ, policajt (a iné podľa aktuálnych možností sprostredkovania obsahu a významu povolania).	
--	---	--

VZDELÁVACIA OBLASŤ : UMENIE A KULTÚRA

1 Hudobná výchova

Hlavným cieľom hudobnej výchovy je rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky detí predškolského veku, ktoré sa stanú základom pre ich ďalšie plnohodnotné zmocňovanie sa hudby. Ide o komplex hudobných aktivít, ktoré sa navzájom prelínajú, podmieňujú, dopĺňajú, podporujú a zmysluplne integrujú. Dieťa je potrebné vnímať ako jedinečnú osobnosť s väčšou, či menšou mierou hudobného nadania, ktorá má právo byť rozvíjaná po hudobnej i emocionálnej stránke.

Umenie a kultúra - 2 Výtvarná výchova

2 Výtvarná výchova

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je dosiahnuť, aby deti prostredníctvom hravých činností s materiálmi, nástrojmi a jednoduchými výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami vyjadrovali svoju fantáziu, rozvíjali si svoje schopnosti a získavali základné zručnosti v komunikácii a poznávaní sveta prostredníctvom vizuálnej kultúry.

Výtvarná výchova v predprimárnom vzdelávaní vychádza z psychických dispozícií dieťaťa. Dieťa sa vyjadruje kresbne s potrebou zanechať viditeľnú a hmatateľnú stopu, využíva svoju fantáziu. Výtvarné činnosti dieťaťa sú hrou.

5.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra – hudobná a výtvarná výchova

1. Hudobná výchova

1.1 Rytmické činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
- Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte. - Realizuje rytmičný sprievod k riekankám a piesňam.	Učiteľka s deťmi vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte. Vyberá a rytmizuje slová, slovné spojenia. Realizuje s deťmi vokálne, inštrumentálne a hudobno-pohybové rytmičné dialogické hry v podobe rytmičného dialógu a hry na ozvenu či štafetu. Učiteľka spoločne s deťmi vytvára rytmičné sprievody k riekankám a piesňam v podobe rytmu, metra či rytmičného ostináta, deti vytvárajú rytmičnú predohru, medzihru a dohru hrou na tele, alebo využívajú rytmičné nástroje Orffovho inštrumentára.	Akú podobu má vokálna rytmizácia riekanky, vyčítanky či básničky? Koľko riekaniek si dieťa pamätá, v akých situáciách ich rytmizuje? Ako rytmizuje slová a slovné spojenia? Ako rytmizované slová a slovné spojenia využíva v rytmičnom sprievode k piesni či riekanke? Akým spôsobom najčastejšie vyjadrí rytmičnú stránku spievanej piesne? Do akej miery dodrží plynulosť v rytmičnom sprievode, či stanovené pravidlo pri hre na rytmičnú štafetu?

1.2 Vokálne činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
3. Spieva piesne a riekanky.	Učiteľka spieva s deťmi ľudové, detské umelé piesne, riekanky, resp. vhodnú súčasnú hudobnú produkciu pre deti v rozsahu d1- h1 až c1- c2. Učiteľka vytvára u detí návyk správneho speváckeho dýchania realizáciou dychových rozcvičiek a hier s dychom. Učiteľka prostredníctvom hlasových rozcvičiek, hier s hlasom a vokálnych dialogických hier rozširuje detský hlasový rozsah, rozvíja základné spevácke schopnosti a zručnosti. Učiteľka vytvára situácie, v ktorých deti imitujú hlasom zvuky okolitého sveta a spievajú osvojené piesne na zvukomalebné alebo neutrálne slabiky.	Aké piesne dieťa rado spieva, aký žáner piesní najviac obľubuje? V akých situáciách dieťa spieva? Spieva aj bez vyzvania? Aké sú jeho spevácke návyky, schopnosti a zručnosti? V akom hlasovom rozsahu spieva intonačne relatívne čisto? Ako vokálne vyjadruje zvukovú podobu okolitého sveta?

1.3 Inštrumentálne činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
4. Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby. 5. Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.	Učiteľka využíva základné nástroje Orffovho inštrumentára, deti ich identifikujú vizuálne i sluchom, pomenúvajú, zvládajú techniku hrania na ne. Vytvára situácie, v ktorých deti využívajú Orffove aj samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby. Prostredníctvom nich vyjadrujú aj zvukovú podobu javov a nálad. Učiteľka spoločne s deťmi vytvára a realizuje jednoduché sprievody k piesňam a riekankám v podobe ich rytmu, metra, resp. rytmického ostinátu.	Ako dieťa reaguje na možnosť využitia hudobného nástroja k spevu alebo inej činnosti? Identifikuje a zdôvodní výber hudobného nástroja k piesni, riekanke či hudobno-dramatickému celku? Aké hudobné nástroje využíva dieťa pri pochodovej, tanečnej piesni či uspávanke? Akými hudobnými nástrojmi vyjadruje zvukovú podobu javov a nálad? Zvláda ľahšie rytmickú alebo metrickú stránku hudobného sprievodu? Do akej miery je jeho hra plynulá v súlade s tempom?

1.4 Percepčné činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
6. Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.	Učiteľka počúva s deťmi detskú hudobnú skladbu a piesne. Učiteľka sama spieva a hrá deťom piesne a inštrumentálne miniatúry. Učiteľka učí deti sluchom rozlišovať zvuky a tóny, zdroj hudobného a nehudobného zvuku. Identifikujú hlas dieťaťa, mužský, ženský, sólo spev, spev skupiny, znenie najznámejších klasických hudobných nástrojov, odkiaľ prichádza zvuk či tón.	Ako dlho dokáže dieťa počúvať skladbu, vypočúva ju aktívne až dokonca?
7. Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.	Učiteľka pri počúvaní hudby spoločne s deťmi identifikuje niektoré vyjadrovacie prostriedky hudby (rytmus, tempo, dynamiku). Spoločne pomenujú kontrasty v hudbe. Učiteľka vytvára situácie pre opätovné počúvanie a spoznávanie už počúvaných hudobných diel. Učiteľka nabáda deti k tomu, aby pocity z počúvanej hudby vyjadrili slovom, stvárnil pohybovom či výtvarne.	Kedy deti najradšej počúvajú hudbu a aký hudobný žáner? Do akej miery zachytí zmenu farby, t.j. ľudských hlasov, farbu hudobného nástroja? Ktoré hudobno-vyjadrovacie prostriedky hudby (dynamika, rytmus, tempo) dokáže dieťa identifikovať? Ako slovne vyjadruje pocity, predstavy a zážitky z procesu počúvania? Aké iné vyjadrovacie prostriedky využíva?

1.5 Hudobno-pohybové činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
8. Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.	Učiteľka vedie deti k správne tanečnému držaniu tela, kultivovanému pohybu pri pohybovom vyjadrení obsahu riekaniek, piesní a hudby.	Aké atribúty má tanečné držanie tela dieťaťa?
9. Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.	Učiteľka imitačne osvojuje s deťmi tanečné prvky: tanečnú chôdzu, tanečný beh, prísunový krok (dopredu, dozadu a do strán), poskočný krok, cval, točenie vo dvojici, točenie na mieste, pohupy v kolenách, úklony pri jednoduchých tanečných choreografiách.	Ako dieťa pohybom reaguje na charakter hudobnej skladby? Koľko tanečných prvkov má osvojených a dokáže ich spojiť do jednoduchej pohybovej kompozície? Vie tieto prvky plynulo kombinovať v jednoduchej choreografii?
10. Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách. popoludnie	Vhodne kombinuje hru na tele (tlieskanie, plieskanie, dupanie) a tanečné prvky. Učiteľka vyberá vhodné hudobno-pohybové hry, v	Ktoré tanečné prvky dokáže spojiť s hrou na tele? Ako imituje dieťa pohyb v hudobno-pohybových

	ktorých deti imitujú pohyb, resp. tvoria vlastné pohybové vyjadrenie. Vedia ich k dodržiavaniu pravidiel v hudobno-pohybových hrách.	hrách? Akú podobu majú jeho vlastné pohybové vyjadrenia? Dodrží pravidlo v hudobno-pohybovej hre?
--	--	--

1.6 Hudobno-dramatické činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
11. Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.	Učiteľka s deťmi stvárňuje detské piesne a skladbičky primeranými dramatickými výrazovými prostriedkami. Učiteľka vytvára situácie, v ktorých deti využijú prvky hudobno-dramatickej improvizácie a hudobno-dramatickú interpretáciu (zmenené dramatické podanie). Učiteľka spoločne s deťmi vyberá vhodnú hudbu na vykreslenie prostredia, nálady a postáv v hudobno-dramatických celkoch a hudobných rozprávkach.	Aké dramatické prostriedky využíva dieťa pri stvárnení piesní a hudobných skladieb? Ako interpretuje pieseň v zmenenej hudobno-dramatickej podobe či inej dramatickej situácii? Aké hudobno-vyjadrovacie prostriedky zvolí na dotvorenie deja, nálady či postáv hudobno-dramatického celku?

2. Výtvarná výchova

2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
--------------------	--------------------	------------------

12. Skladá tvary a skladaním vytvorí nové zobrazenie (nové zobrazenie) a pomenuje ho.	Učiteľka podnecuje hravé skladanie nefiguratívnych tvarov do zloženého tvaru, vznik novotvaru (napr. plošných geometrických tvarov z farebného papiera) alebo skladanie kartónových tlačných písmen (do tvarov postavičiek). Nový zložený tvar možno na výkres obkresliť, ofrotážovať, prilepiť a pod., a je možné ho doplniť kresbou alebo maľbou.	Uplatňuje dieťa pri činnostiach predstavivosť a fantáziu? Sú jeho riešenia nezávislé/závislé na predstavách ostatných detí (učiteľky)? Skladá dieťa zo segmentov figuratívne/nefiguratívne tvary? Akým spôsobom dokáže dieťa rozprávať o vytvorenom obrázku/objekte: nazvať ho (rozvinutejšia úroveň: charakterizovať ho, povedať o ňom príbeh)? Dokáže pomenovať artefakty iných detí? Ako sa o nich vyjadruje? Ako dieťa reaguje na neusporiadanú predlohu (napr. čarbanicu, krkváž): dokáže v nej vyhľadať inšpiráciu alebo vyjadriť svoju predstavu?
13. Vystrihuje časti obrázkov.	<i>Pozn. Aktivita môžu nadväzovať na aktivity zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami (rovinné útvary) – deti ale pracujú bez predlohy.</i>	Aký nástroj dieťa uprednostňuje: s vlhkou, suchou, prašnou, vláčnou, výraznou, jemnou stopou? Akým spôsobom dieťa používa nástroje, napr. nožnice, ceruzku, štetec ... (držanie v ruke, spôsob a smer ťahu, prítlak...)? Dokáže dieťa vystrihnúť tvar podľa obrýsu (napr. obrázku z časopisu)?
14. Spája časti obrázkov lepením.		
15. Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.	Učiteľka umožňuje deťom skladanie častí figuratívnych tvarov, vznik novotvaru (napr. časti obrázkov/fotografií zvierat či postáv vystrihnutých z časopisov, ktoré dieťa spája na ploche výkresu do nových tvarov, možnosť dopĺňať tvary kresbou).	Aký nástroj dieťa uprednostňuje: s vlhkou, suchou, prašnou, vláčnou, výraznou, jemnou stopou? Akým spôsobom dieťa používa nástroje, napr. nožnice, ceruzku, štetec ... (držanie v ruke, spôsob a smer ťahu, prítlak...)? Dokáže dieťa vystrihnúť tvar podľa obrýsu (napr. obrázku z časopisu)?
16. .Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar.	Učiteľka vytvára podmienky na uplatnenie predstavivosti pri pohľade na tvar bez významu – dokresľovanie alebo domal'ovanie škvrny, odtlačku farby – dekalku (škvrna, ktorá vznikne roztlačením farebnej pasty, preložením a stlačením papiera, na ktorom je vytlačená) čarbanice, pokrčeného papiera – krkváže a pod.	

3.2 Výtvarné činnosti s tvarom v priestore

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
17. Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty	Učiteľka dáva deťom príležitosť na modelovanie jednoduchého figurálneho a geometrického tvaru (mäkká modelovacia hmota).	Ako dieťa modeluje plastický tvar (vychádza prevažne z celku alebo spája jednotlivosti – detaily)?

18. Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.	Učiteľka vedie deti, aby objekt alebo architektúru vytvárali z hotových prvkov (škatuľky, geometrické tvary, prírodniny, s využitím kartónu a iných materiálov), materiál spájali lepením, upevňovaním lepiacou páskou, plastelínou...s dôrazom na predstavivosť dieťaťa. Podľa inštrukcií učiteľky dieťa vytvára jednoduché papierové skladačky (napr. loďky, čiapka, lietadlo, nebo-peklo ...).	Priradí dieťa zodpovedajúci nástroj a techniku (napr. štetec a temperu, drevko alebo pierko a tuš ...) alebo experimentuje s používaním nástrojov? Ako kombinuje rôznorodé materiály? Vyberá si skôr geometrické, organické tvary alebo ich kombinuje? Je jeho priestorová kompozícia ucelená ?
--	--	--

3.3 Výtvarné činnosti s farbou

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
19. Pomenuje základné a zmiešané farby.	Učiteľka zameriava pozornosť detí na názvy základných farieb a farieb zmiešaných (z dvoch základných farieb), svetlých a tmavých farieb. Ponúka aktivity zamerané na usporiadanie farieb (v krabíčke, na palete).	Akým spôsobom dieťa pomenúva farebný nástroj alebo hmotu (pastelku, pastel, temperu, plastelínu ...): názvom farby – rozoznáva základné farby alebo aj ich odtiene?
20. Ovláda základy miešania farieb.	Učiteľka poskytuje možnosť výberu jednoduchej maliarskej techniky, napr. tempera – farby riediteľné vodou (s možnosťou miešania farebnej masy), alebo vodové farby, farebné tuše, pastel, pastelky, fixky (farby s možnosťou výberu pripraveného farebného tónu); vedie s deťmi rozhovor o farbách a pocitoch ktoré vyjadrujú; dôraz na výraz farieb (napr. tmavé, svetlé) a na ich miešanie (v paste alebo prekryvaním).	Ako dieťa rozlišuje a triedi farby? Dokáže vybrať farby vyjadrujúce polaritu pocitov/vnemov (suché – mokré, tmavé – svetlé, smutné – veselé...)?
21. Ovláda niekoľko techník maľovania.	Vedie deti k osvojovaniu návykov držania maliarskeho nástroja a miešania farieb.	Ktorým farbám priraduje pozitívne/ negatívne významy (sympatie/antipatie)?
22. Farbami vyjadří pocit.	<i>Pozn.: učiteľka necháva dieťaťu priestor na vlastnú sebarealizáciu, objavovanie, experimentovanie a vyjadrenie fantázie s možnosťou prepojenia na aktivity</i>	Aký farebný materiál (pastelka, vodová farba, tempera, voskový a suchý pastel...) dieťa uprednostňuje? Akým spôsobom dieťa experimentuje s farbami (mieša, používa lomené/čisté farby, riedke farby/pasty; ktoré tóny si vyberá)? Akú mimiku, gestá a temperament prejavuje dieťa pri maľovaní a kreslení?

23. Hravo experimentuje s farbami.	<i>v inej vzdelávacej oblasti.</i>
------------------------------------	------------------------------------

Ktoré témy (motívy) dieťa opakovane zobrazuje?
Kedy dieťa interpretuje zobrazenie ako správu (príbeh) – kedy je preň symbolom niečoho?

3.4 Spontánny výtvarný prejav

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
24. Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.	Učiteľka volí aktivity zamerané na spontánnu maľbu, kresbu, modelovanie alebo priestorové vytváranie – voľba vlastnej témy, techniky; s dôrazom na sebvýjadrenie a uplatnenie svojich citov, vnemov, predstáv a fantázie.	Akým spôsobom dieťa uchopuje symboly (značky, písmená, piktogramy, komiksy ...) vo svojich vlastných výtvoroch.
25. Kreslí postavu.	Dieťa má k dispozícii širšiu škálu technických prostriedkov, z ktorých si môže vybrať, alebo ich kombinovať.	Rozlišuje a pomenováva kvality povrchu (napr. v polaritách drsný – hladký, jednoliaty – členený, mäkký – tvrdý...)?
26. Používa rôzne maliarske nástroje.	Učiteľka zameriava aktivity detí na kresbu postavy človeka alebo zvieratá, bez nárokov na vystihnutie proporcií, s vystihnutím hlavných znakov (napr. uši, krk, prsty na ruke, chodidlá), s dôrazom na vyjadrenie charakteristických prvkov a spontánny výraz.	Dokáže dieťa postrehnúť časti tváre alebo postavy samostatne (po upozornení učiteľky) alebo postavu štylizuje (zjednodušuje) v záujme vyjadrenia svojho zámeru?
27. Opíše obsah kresby.	Učiteľka podnecuje používanie čiary, bodu (kreslenie vybraným nástrojom a materiálom; dieťa si má predtým možnosť vyskúšať rôzne kresliace prostriedky, napr. ceruzku rôznej tvrdosti, fixku, uhlik, rudku, štetec/drievko a tuš ...) a porovnať rôzne kvality ich kresbenej stopy. Učiteľka u detí utvára a upevňuje návyky držania kresliaceho nástroja a gesta.	Do akej miery venuje pozornosť detailom? Umiestňuje ich správne? Tvorí kresba uzavretý celok, alebo sa rozpadá na detaily?

3.5 Synestézia (medzizmyslové vnímanie)

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
28. Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety.	Učiteľka umožňuje deťom aktivity zamerané na snímanie rozmanitých povrchov technikou frotáže (budovanie vzorkovníčka, alebo tvarovej kompozície z frotážovaných povrchov). Vede detí k pomenúvaniu rôznych hmatových pocitov z frotážovaných povrchov (drsňý, hladký, vrúbkovaný, pichľavý, mäkký...). <i>Pozn.: téma môže nadväzovať na vzdelávaciu oblasť Človek a svet práce, podoblasť Materiály a ich vlastnosti.</i> Učiteľka podnecuje farebné vyjadrenie výrazných chutí farbami (napr. kyslosť – citrón – žltá ...). Volí aktivity, kde sa deti inšpirujú náladou hudobnej skladby; s dôrazom na vzťah zrakovej a zvukovej skúsenosti (krátka, výrazovo jednoznačná ukážka hudobnej skladby – reakcia ľubovoľnými výtvarnými prostriedkami). <i>Pozn. aktivity môžu nadväzovať na aktivity z hudobnej oblasti.</i>	Dokáže dieťa pomenovať rôzne hmatové pocity z frotážovaných povrchov? Zoraduje frotážované vzorky vedľa seba mechanicky alebo ich radí podľa vlastnej hierarchie, rytmu príp. z nich vytvára zobrazenie? Dokáže dieťa farbou vyjadriť chuťový vnem? Aké prostriedky (zobrazujúce – nezobrazujúce, farebné, tvarové, kompozičné) si dieťa volí na zobrazenie hudobnej nálady?

3.6 Vnímanie umeleckých diel

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
29. Slovné opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru. 30. Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.	Učiteľka zameriava pozornosť detí na aktívne vnímanie výtvarného diela. Umožňuje deťom opis výtvarného diela dieťaťom. Vedie s deťmi rozhovory o výtvarnom diele. Učiteľka ponúka aktivity zamerané na výtvarné spracovanie podnetu z umeleckého diela (ukážky vybraných výtvarných diel – podľa výberu, príp. návšteva výstavy/galérie; dieťaťu umožňuje spontánne reagovať na umelecké dielo v rozmedzí od detskej „kópie“ až po parafrázu alebo inšpiráciu námetom alebo spracovaním; s uplatnením rôznych techník. <i>Pozn. vnímanie výtvarných diel možno prepojiť s medzismyslovým vnímaním (napr. obraz – hudba, socha – pantomíma ...).</i>	Na ktorý druh vizuálneho umenia dieťa reaguje s najväčším záujmom (podnecuje jeho fantáziu)? Čo dokáže rozprávať o umeleckom diele, ktoré videlo (vecne ho opísať, povedať ako naň pôsobí, pomenovať jeho druh)?

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ZDRAVIE A POHYB

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb je poskytovať základné informácie súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení viesť dieťa k osvojeniu a zdokonaľovaniu nových pohybových schopností a zručností.

5.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

1. Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
1. Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka. 2. Má správne držanie tela v stojí a v sede. 3. Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia. 4. Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy. 5. Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie. 6. Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýčam na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby).	Učiteľka poskytuje základné informácie o význame pohybu pre zdravie (lepšia práca srdca, pľúc, svalov). Vhodne zvolenými telesnými cvičeniami u detí rozvíja pohybové schopnosti (kondičné a koordinačné), ich dobrú úroveň deti prejavia v súťažiach, kde im učiteľka vysvetľuje rozdiel medzi víťazstvom a prehrou. Správne držanie tela v rôznych polohách (stoj, sed, ľah) učiteľka podporuje zdravotnými cvičeniami. Súčasťou aktivít sú relaxačné a uvoľňovacie cvičenia. Spolu s učiteľkou deti uvádzajú základné znaky choroby a jej vplyvu na denný režim. S pomocou učiteľky sa deti snažia charakterizovať zdravé a nezdravé stravovanie. Vysvetľuje sa im význam rovnováhy príjmu a výdaja energie (obezita a podvýživa). Dôležité je vysvetliť pitný režim. Učiteľka uvádza príklady zdravie ohrozujúcich situácií (poštípacie hmyzom, popálenie, poranenie atď.) a diskutuje s deťmi o ich vlastnej skúsenosti. Učiteľka upevňuje hygienické návyky a rozpráva sa s deťmi o význame prevencie chorôb (napríklad umývanie rúk ako prevencia pred infekčnými chorobami, otužovanie, pravidelný pohyb; čistenie zubov a obmedzenie konzumácie sladkostí ako prevencia pred zubným kazom a pod.)	Aký príklad významu pohybu pre zdravie vie dieťa uviesť? Ako stojí, sedí, leží (správne/chybné držanie tela)? Čo dieťaťu chutí a čo nie? Aké jedlo považuje za zdravé (alebo nezdravé)? Čo rado pije? Vie, či je tento nápoj zdravý? Čo si predstaví pod obezitou a ako vysvetlí jej vznik? Čo považuje dieťa za chorobu? Ako dieťa opisuje návštevu u lekára (bojí sa lekára, zubára)? Akú má skúsenosť s poranením? Ako vysvetľuje prevenciu pred infekčným ochorením? Ako vysvetľuje prevenciu pred vznikom zubného kazu?

2 Hygiena a sebaobslužné činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
7. Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).	Pri každodenných činnostiach sú deti učiteľkou vedené k dodržiavaniu základných hygienických návykov (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa).	Aké má hygienické návyky?
8. Ovláda základné sebaobslužné činnosti.	V každodennom režime materskej školy si deti prirodzene osvojujú a zdokonaľujú sebaobslužné činnosti ako obliekanie, vyzliekanie, prezúvanie, zaväzovanie šnúrok, osvojujú si základy stolovania (držanie príboru, použitie servítky, držanie hrnčeka či poháru pri pití).	Ako dieťa postupuje pri vyzliekaní a obliekaní?
9. Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.	Učiteľka vedie deti k tomu, aby si hračky upratali a udržiavali poriadok vo svojom okolí.	Ako si zaväzuje šnúrky?
10. Udržiava poriadok vo svojom okolí.		

3 Pohyb a telesná zdatnosť

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy	Evaluačné otázky
11. Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.	Učiteľka na základe opakovaných pokynov a ukážok podporuje u detí osvojovanie si základných polôh a postojov (stoj čelom vpred, stoj čelom vzad, drep, kľak, sed, ľah vpred, ľah vzad). Vhodné je využívať poradové cvičenia a správnu terminológiu (upažiť, zapažiť, vzpažiť, predpažiť, pripažiť, unožiť, zanožiť, prednožiť, prinožiť, pokrčiť, skrčiť a pod.).	Aké cvičenia má dieťa najradšej?
12. Ovláda správnu techniku chôdze a behu.	Prostredníctvom vhodných telesných cvičení a pohybových hier učiteľka deťom pomáha osvojiť si a zdokonaľiť správnu techniku základných lokomočných	Aké cvičenia nechce robiť? Prečo?
13. Ovláda skok znožmo a skok cez		Ako zareaguje pri zadaní slovného pokynu (vykoná správne zadanú polohu, postoj) ?

prekážku.	pohybov (beh rýchly a pomalý, slalomový beh, beh cez prekážky, beh zo štartu do cieľa).	Akú techniku využíva pri chôdzi a behu?
14. Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania.	Učiteľka zaraďuje cvičenia zamerané na skoky znožmo na mieste, skoky znožmo z miesta do diaľky, skoky zo zvýšenej podložky, skoky na jednej nohe, preskakovanie prekážok.	Ako prekonáva preskokom prekážku?
15. Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď.	Učiteľka využíva na zariadenie rôznych techník lezenia, podliezania a preliezania aj náradie a náčinie. Učiteľka využíva pri manipulácii s náčiním rôzne cvičenia ako hádzanie lopty jednoručne a obojručne, hádzanie a chytanie lopty vo dvojiciach, hádzanie lopty na cieľ, podávanie a odrážanie lopty rôznej veľkosti, preskoky na švihadle, psychomotorické cvičenia a hry s využitím netradičného náčinia, ako sú šatky, padáky, a iné.	Ako prelieza/podlieza prekážku?
16. Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi	Pre rozvoj jednoduchých akrobatických zručností je vhodné využívať cvičenia zamerané na rozvoj koordinačných schopností najmä na podporu dynamickej rovnováhy (chôdza a beh po vyvýšenej rovine – lavičke, balančnej plošine) a statickej rovnováhy (stoj na jednej nohe, váha predklonmo - lastovička). Učiteľka zaraďuje cvičenia pre nácvik a následné zdokonalenie preválov (kotúl' vpred, kolíska, bočné prevaly). Odporúčajú sa využívať pohybové hry zamerané na zmeny polôh a postojov, rozvíjajúce reakčnú a orientačnú schopnosť. Pre celkový rozvoj koordinácie je vhodné zaraďovať obraty okolo výškovej osi s poskokmi alebo vo výskoku.	Ako triafa loptu do cieľa (jednoručne/obojručne)?
17. Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.	Učiteľka zaraďuje hudobno-pohybové hry na osvojenie rytmizácie štvrt'ových dôb v 2/4 takte hrou na telo a na vyjadrovanie hudobného rytmu pri chôdzi alebo behu. Na základe ukážky deti imitujú tanečné	Ako chytá loptu?
18. Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.		Aké akrobatické zručnosti ovláda?
		Ako udržiava rovnováhu v stoj na jednej nohe?
		Ako realizuje kotúl' vpred (alebo iné prevaly)?
		Ako reaguje pohybom na hudbu?
		Ako imituje tanečné kroky?
		Ako improvizuje pri tanci?

19. Zvládne turistickú prechádzku.	kroky ako napr. krok poskočný, krok prísuný na hudobný sprievod. Následne je možné zaradiť pohybovú improvizáciu na báze vlastnej tvorivosti na známy alebo neznámy hudobný sprievod. V pohybových hrách učiteľka vysvetľuje význam pravidiel a dôležitosť ich dodržiavania. Súčasne u detí podporuje súťaženie a myšlienku fair-play. Učiteľka motivuje deti počas prechádzky tak, aby deti zvládli súvislú chôdzu primeraného trvania bez únavy alebo vyčerpania. Turistické prechádzky sa spravidla realizujú počas pobytu vonku.	Rešpektuje pravidlá v pohybových hrách? Ako reaguje pri prehre (výhre)? Ako reaguje v prípade, že iné dieťa pravidlá nedodržiava?
---	---	---

PhDr. Janka Fabišíková
riaditeľka

ZÁZNAM O REVIDOVANÍ

ŠkVP – MÚDRE SOVIČKY

Školský rok 2022/2023

Platnosť ŠkVP Sedembodková lienka:	Revidovanie ŠkVP Sedembodková lienka :	Záznam o inováciách, zmenách, úpravách
Od 01.09.2022 1. variant	Pedagogická rada: prerokované a schválené dňa 30.8.2022 Predložený RŠ na prerokovanie dňa 18.09.2022 Účinnosť ŠkVP od 01.09.2022	ŠkVP Múdre sovičky Zmena Plánované prekročenie počtu detí oproti prevádzkovému poriadku o 10% na šk. rok 2022/2023 ŠkVP Sedembodková lienka sa dopĺňa o plán exkurzii a športových súťaží na školský rok 2018/2019 – mimo materskej školy, podpísaný zriaďovateľom. / <i>Plniť výkonové štandardy ŠkVP</i>
		Odporúčania POP- Sprievodca šk. rokom MŠV VaŠ SR 2022/2023

V Choňkovciach 30.08.2022

PhDr. Janka Fabišíková
riaditeľka

